

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్

ప్రఖర ప్రజ్ఞ

యోగేశ్వరి గాయత్రి

సజల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయోః శ్రిత్యా ప్రణమామి ముహూర్ముహూః

<p>సంకల్పం - సంరక్షణ వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, పండిత శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య శక్తి స్వరూపిణి మాతాభగవతీదేవి శర్మ</p>	<p>అలవాట్లుగా మారాలి సత్కర్తలు, సద్గుణాలు</p>
<p>ప్రధాన సంపాదకులు డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యా సంపాదకులు కంఠర్ష రామచంద్ర రావు</p>	<p>మనిషి అలవాట్లు అతడి వ్యక్తిత్వాన్ని నిర్మాణం చేస్తాయి. మనస్సులో మంచి ఆలోచనలూ వస్తాయి, చెడు ఆలోచనలూ వస్తాయి. అవి త్వరత్వరగా మారిపోతూ ఉంటాయి. అలవాట్లు నిదానంగా ఏర్పడతాయి. చాలాకాలం నిలచి ఉంటాయి. మనిషి నోటితో ఏమి చెబుతున్నాడు అన్నది అంత ముఖ్యం కాదు. అతని అలవాట్లు ఏమిటి, అతడి ఆచరణ ఏమిటి అన్నది ముఖ్యం.</p>
<p>సంపుటి 8 - సంచిక 9 జనవరి 2008 సర్వజిత్ మార్గశిరం-పుష్యం విడిత్రుతి రూ॥ 8.00 సం॥ చందా రూ॥ 90 3 సం॥ చందా రూ॥ 250 10 సం॥ చందా రూ॥ 750 శాశ్వత చందా రూ॥ 1800</p>	<p>మత్తుమందు దుకాణాన్ని చూడగానే ఆ మందుకు అలవాటుపడ్డ వ్యక్తి అందులోకి వెళ్లకుండా ఉండలేడు. అలాగే - ఎవరైనా కష్టాలలో ఉంటే వారికి సాయపడే అలవాటు కూడా మరొకరికి ఉండవచ్చు. సాయపడుతూ ఉండడం వల్ల సాయపడే అలవాటు ఏర్పడుతుంది. హింసవల్ల హింసా ప్రవృత్తి జనిస్తుంది. ఏ కార్యప్రణాళికను మనం అమలుచేస్తున్నా- మళ్లీ మళ్లీ అభ్యాసం చేయడంవల్ల అది అలవాటుగా మారుతుంది.</p>
<p>Please send drafts in favour of SRI VEDAMATA GAYATRI TRUST BUSINESS DIVISION, HYDERABAD</p>	<p>మీ వ్యక్తిత్వపు ఔన్నత్యం కోసం మీరు అవసరం అనుకునే విషయాలను మళ్లీ మళ్లీ కార్యరూపంలో పెట్టడం ప్రారంభించండి. కొద్ది రోజులలో ఆ విషయాలు మీ స్వభావంలో అంతర్భాగాలు అయిపోతాయి, మీ అలవాట్లుగా మారిపోతాయి. దయ, సేవ, ఉదారత, సదాచారం, సంయమనం, మధుర భాషణంవంటి సాత్విక గుణాలు ఎవరిలోనూ అకస్మాత్తుగా వచ్చి చేరవు. వాటిని మళ్లీ మళ్లీ కార్యరూపంలో పరిపక్వం చేయడంవల్ల అవి వ్యక్తిత్వంలో అంతర్భాగాలుగా మారుతాయి.</p>
<p>సలహాలు, సూచనలకు : శ్రీ ఆశ్వినీ సుబ్బారావు 040-23700722</p>	<p>★★★</p>

సూర్యోదయానికి ముందున్న రెండు గంటల కాలం బ్రాహ్మీ ముహూర్తం.

విషయ సూచిక

1. సంపాదకీయం: అలవాట్లుగా మారాలి సత్కర్మలు, సద్గుణాలు	1
2. విషయ సూచిక	2
3. సద్గురు వచనామృతము : సాధనకు తొలిమెట్టు తపస్సు	2
4. వేద మంత్రం: సహకారం, సహజీవనం, సంవేదన- ఇదే ధర్మం	3
5. వర్తమాన భారతం : శతజయంతి నుండి మారుతుంది భారతం	4
6. వివేకానంద జయంతి వ్యాసం : నిత్య పారాయణ యోగ్యం వివేకానంద సాహిత్యం	8
7. తెలుగు యోగులు : శ్రీమదనానంద సరస్వతి	9
8. ధారావాహిక: ప్రగతికి ప్రాతిపదిక ఆదర్శ కుటుంబం-11 కుటుంబంలో ఆస్తిక వాతావరణం	11
9. తత్వ చింతన: యజ్ఞమయంగా మారాలి జీవితమంతా	13
10. ఆచరణలో అధ్యాత్మ : ఆత్మవంచన కారాడు ఆస్తికత	14
11. ధారావాహిక : దేవ సంస్కృతీ సౌరభం-8 సుఖానికి మూలాధారం మనశ్శుద్ధి	15
12. సాధన విజ్ఞానం : ధ్యానసిద్ధికి ఏడు గీటురాళ్లు	17
13. మనం- మన విజ్ఞానం: నవ చైతన్యానికి పరతు- సుఖనిద్ర	18
14. ధారావాహిక : పతంజలి యోగదర్శనం-10 ధార్మిక విశ్వాసం	20
15. ధారావాహిక : భక్తి గాథ-3 పరమ ప్రేమతో నిండిన తపస్సు	27
16. యువశక్తి జాగరణ : ధ్యానం- ఏకాగ్రత	29
17. ధారావాహిక : గాయత్రీ మహావిజ్ఞానం-26 విజ్ఞానమయకోశం-2	32
18. ఆచరణలో అధ్యాత్మ : పరీక్ష- పాత్రత	34
19. ధారావాహిక : నా స్మృతిపథంలో గురుదేవులు-17 నీవు గంగామాతవు	35
20. ధారావాహిక : దివ్య దీవన దర్శనం-46 పవిత్రీకరణ ప్రక్రియ	36
21. నావారితో నామాట : నాలుగొండ్లలో శతజయంతి-9 సామాజిక పరివర్తనై సంఘర్షణ	40
22. వార్తలు	43
23. సద్గురు లీలామృతం	47

సద్గురు వచనామృతం

సాధనకు తొలిమెట్టు తపస్సు

జీవితాని కొక ఆశయాన్ని నిర్ణయించుకోవడం, ఒక లక్ష్యాన్ని స్థిరపరచుకోవడం ఆత్మిక ప్రగతికి తొలి అడుగు. ఈ లక్ష్యం ప్రియం కాక- శ్రేయం కావాలి. ప్రియమైన మార్గంలో అశ్వవేగంతో పరుగెత్తే జీవిత క్రమాన్ని మరల్చుకోవాలి. దాన్ని శ్రేయ మార్గంవైపు నడిపించాలి. అలా మరల్చేటప్పుడు మెలకువ వహించాలి. భోగానికి బదులు సంయమనాన్ని స్థాపించాలి. విలాసానికి బదులు తపస్సును స్థాపించాలి. శరీరం అన్నమయకోశం. దీనిపట్ల మితిమీరిన ఆసక్తిని చూపడం అంటే, సుఖ భోగాలలోనే, ప్రయోజనంలోనే, ఐశ్వర్యంలోనే అభిరుచిని కేంద్రీకరించడం. అంటే - అన్నమయ కోశానికి బంధించబడి ఉండడమే. బంధనాలు అయిందింటినీ త్రెంచుకోవడానికి ప్రారంభం ఇక్కడినుంచే జరగాలి. ఆత్మసుఖాన్ని నిజమైన సుఖంగా, ఆత్మ ప్రయోజనాన్ని నిజమైన ప్రయోజనంగా భావించడానికి మొదట ప్రయత్నించాలి. ఈ ప్రయత్నంలో శరీర సుఖం తగ్గితే, దాన్ని సంతోషంగా స్వీకరించడానికి సిద్ధపడాలి. ఈ సూత్రాన్ని ఆలోచనకే పరిమితంచేయకుండా వ్యవహారణలోనికి దింపే ప్రక్రియయే "తపస్సు". సాధనా మార్గంలో తొలిమెట్టు తపస్సు. అన్నమయకోశపు శరీర భావనపట్లగల ఆసక్తిని తొలగించడానికి తొలిచర్య తపస్సు. తప- అగ్నిలో మండిస్తే తప్ప- సంచితమైన కుసంస్కారాలు నశించవు. కనుక- ఆధ్యాత్మిక మార్గ పథికుడు తన కార్యక్రమంలో తపస్సుకు ఏదో రూపంలో స్థానం ఇవ్వాలి.

ప్రత్యేక సూచన

యుగశిల్పి శిక్షణ శిబిరం శాంతికుంజ్ లో ఫిబ్రవరి 1 నుండి 29 వరకు తెలుగులో జరుగుతుంది. శిబిరంలో పాల్గొనగోరే పరిజనులు జనవరి 25లోగా ఆ విషయం శాంతికుంజ్ కు తెలపాలి. జనవరి 31 మధ్యాహ్నంలోగా వారు శాంతికుంజ్ చేరాలి.

బ్రాహ్మీ ముహూర్తంలో ప్రకృతిలోని దేవతా శక్తులన్నీ సూర్యునికి స్వాగతం పలుకుతూ ఉంటాయి.

వేద మంత్రం

సహకారం, సహజీవనం, సంవేదనలలో ఉంది ధర్మ సారం

ఋతేన గుప్త ఋతుభిశ్చ సర్వైభూతేన గుప్తో భవ్యేన చాహమ్ |
మా మా ప్రాపత్ పాప్మా మోత మృత్యురస్తర్థధేనహ సలిలేన వాచః ||
(అధర్వవేదం 17/1/29)

భావార్థం: సత్యకర్మ, ధర్మాచరణలతోనే మనుష్య జీవనం సురక్షితం. మనం నిష్పాపులము, యశస్వులమై ఎల్లప్పుడూ ఉన్నత జ్ఞానం పొందుతూ ఉండాము.

సందేశం: ధార్మికతకు అర్థం ధర్మాన్ననుసరించి వ్యవహరించడం. ధర్మం పట్ల ఆదరంతో జీవితంలోని అన్ని రంగాలలో ధర్మాదేశమును పాలించడమే ధర్మాచరణ. ధర్మ శబ్దానికి అనేక అర్థాలున్నాయి. నేడు రాజకీయ మాయాజాలంలో చిక్కుకొన్న ప్రజలు అర్థాలకు అనర్థాలు చేశారు.

వస్తుతః అన్ని రంగాలలో ధర్మం లాభదాయకమే. ధర్మంలో సంకుచితత్వానికి అవకాశమే లేదు. పైగా అది మన దృష్టికోణాన్ని వ్యాపకంగా, విశాలంగా, విరాట్గా చేస్తుంది. వాస్తవిక ధర్మం కళ్ళకు గంతలు కట్టకపోగా, కట్టుకొన్న మాయ తెరలను తొలిగిస్తుంది. ఏ ధర్మమూ ఈర్ష్య, ద్వేషం వంటి వికారాలను కలిగించదు. పైగా సదాలోచనలను, ప్రేమపూరిత వాతావరణాన్ని కలిగిస్తుంది. ధర్మం, మానవత్వం పరస్పర పూరకాలు. ధర్మం వినా మనుష్యుడు ఉండలేడు. మనుష్యుడు లేనిచోట ధర్మం ఉండలేదు.

ధర్మం అనగా కర్తవ్య పాలనా నియమావళి, వివిధ రంగాలలో ఉత్తమ కీర్తి ప్రాప్తికి స్వయంగా స్వీకరించే నిబంధనలు. ప్రతి రంగానికీ తనదైన ధర్మం ఉంటుంది- ఉపాధ్యాయ ధర్మం, విదార్థి ధర్మం, ప్రజా ధర్మం, రాజధర్మం, సైనిక ధర్మం, సేవక ధర్మం, యజమాని ధర్మం, తండ్రి ధర్మం, స్త్రీ ధర్మం మొదలైనవి. ధర్మానికి అర్థం కేవలం పూజ, ప్రార్థన, కర్మకాండ చేయడం మాత్రమే కాదు. ధర్మం జీవన సమగ్రతకు ప్రతీక.

సత్రవృత్తులు, సత్కర్మలు, సత్యాచరణలనే ధర్మ మంటారు. ధార్మిక వ్యక్తులు సదాచారులుగా, సంతృప్తిపరులుగా, శాంతులుగా, సంయములుగా ఉంటారు. ఎప్పుడూ క్రోధం, ద్వేషం, ఎగతాళి, అనాదరం చేయరు. మనసులో పవిత్రత, ఆచరణలో సత్యత్వం, భావనలో లోక కళ్యాణం వారి ప్రధాన గుణాలు. ధార్మిక వ్యక్తులు ధర్మాన్ని నటించరు. వారు శాంతంతో, నిస్వార్థ భావనతో తమ కర్తవ్యపాలనలో నిమగ్నమై ఉంటారు. ఆలోచనలలో ఉత్కృష్టత, జీవితంలో నిరాడంబరత అవలంబిస్తారు. వారు ఎల్లప్పుడూ తమ పూర్తి సామర్థ్య ప్రతిభలను లోకహిత కార్యాలలో ఉపయోగిస్తారు. తమ మార్గంలోని ప్రతికూల పరిస్థితులను ధైర్యంతో, దృఢత్వంతో పారత్రోలుతారు. 'నిరాడంబర జీవితం- ఉన్నతమైన ఆలోచనలు'- అనే సిద్ధాంతం వారికి ఆధర్మం. నిరాడంబరతలోనే సంపన్నత ఉన్నది. దాని వలననే మనిషికి ప్రతిష్ఠ.

ధర్మాన్ని ఆదరించకపోవడం అంటే మనుష్యత్వాన్ని వదలి పశుత్వాన్ని గౌరవించడం. పశువుకు శరీర ధర్మానికి మించి మరొక ధర్మం లేదు. అడ్డంవచ్చిన ప్రాణిని కొమ్ములతో పొడిచి పారద్రోలడం భయపెట్టడం, చంపడం- ఇలా దాని స్వార్థపూర్తియే దాని ఏకైక ధర్మం. మాన మర్యాదలు, వివేకబుద్ధి, భావన, సాంప్రదాయం, సమాజం, సంస్కృతి- ఇవి పశువులలో లేవు. ఇవి మనుష్యులలో ఉన్నాయి. అడుగడుగునా ధర్మాన్ని ఆచరించాలి. పరోపకారం, పరస్పర సహకారం, తోటివారిపట్ల సంవేదన, కలసి జీవించడం- వీటిలోనే ధర్మం యొక్క సారం ఉన్నది. ధర్మాన్ని ఆచరించడమే ఉత్తమ వ్యక్తికి గుర్తు.

సావిత్రి, సరస్వతి, గాయత్రి- ఇవి అమ్మవారి యొక్క మూడు రూపాలు.

శతజయంతి నుండి మారుతుంది యుగం

యుగ పరివర్తనకు స్పష్టమైన సంకేతం ఇస్తూ ఆదరణీయ ప్రణవ పండ్యాజీ 'అఖండజ్యోతి' డిసెంబరు 2007 సంచికలో వ్రాసిన వ్యాసానికి అనువాదం ఇది.

ఈ నెలతో 2008 సంవత్సరం ప్రవేశించింది. 21వ శతాబ్దంలో మనం మరో సంవత్సరం ముందుకు వెళ్లాము. అంతే కాదు. కొత్త సంవత్సరంలో ఆర్థిక - రాజకీయ - సామాజిక రంగాలలో పరివర్తన గురించి చర్చ జరగడం సహజం. మనం ఏమి కోల్పోయాము, ఏమి సాధించాము - అని సమీక్షించుకోవడం సహజం. అయితే, పదిహేను రోజులు గడిచే సరికి అంతా మామూలు స్థితికి వస్తుంది. అంతా యథాతథంగా సాగిపోతూ ఉంటుంది.

పెరుగుతున్న అంతరాలు

అపరాధాల పెరుగుదల గ్రాపు అలాగే నిలచి ఉంటుంది. ఢిల్లీలో బుల్లెట్ లైన్ బస్సులు ఎప్పటివలె తిప్పలుపెడుతూ ఉంటాయి. గంగా యమునల కాలువ్యం అలాగే కొనసాగుతుంది. పండుగలలో దుబారా ఖర్చులు సాగుతూనే ఉంటాయి. ధనికులకూ పేదలకూ మధ్య గల అంతరం పెరుగుతూనే ఉంటుంది. మధ్యతరగతి ప్రజలు నంపన్నులు అవుతూనే ఉంటారు. మార్కెట్లో, మల్టీప్లెక్స్ లలో అమ్మకాలు పెరుగుతూనే ఉంటాయి. అవి ఆర్థిక ప్రగతికి సంకేతాలుగా పరిగణించబడతూనే ఉంటాయి. సెన్సెక్స్ ఎగుడు దిగుడులతో పెరుగుతూనే ఉంటుంది. అయితే - దానివల్ల ఏమాత్రం ప్రభావితం కాకుండా, తీవ్ర కొరతలు కొనసాగుతూనే ఉంటాయి. విద్యుచ్ఛక్తికి, నీళ్లకూ, కనీస సౌకర్యాలకూ కొరతలు అలాగే కొనసాగుతాయి.

కొనసాగుతున్న కన్యా బ్రాణహత్యలు

వివాహ ఆడంబరాలు కొనసాగుతూనే ఉంటాయి. వరకట్నాల రేటు పెరుగుతూనే ఉంటుంది. వరకట్నపు కార్పిచ్చు నవవధువులను కాల్చుతూనే ఉంటుంది నిరంతరంగా. రాజకీయ అవినీతి మరింతగా పెరుగుతూనే

ఉంటుంది. అక్కడక్కడ న్యాయం జరుగుతూ ఉంటుంది. కొందరికి శిక్ష పడుతూ ఉంటుంది. అయితే అవి మహాసముద్రంలో కాకిరెట్టలు మాత్రమే అనిపిస్తాయి.

ఐ.టి రంగంలో ప్రగతి కొనసాగుతూ ఉంటుంది. మన మేనేజర్ల వేతనాలు దినదినాభివృద్ధి పొందుతూనే ఉంటాయి. శాస్త్రవేత్తలకన్న మేనేజర్లకూ, ప్రశంసకులకూ మరింతగా గౌరవం అందుతూనే ఉంటుంది. నగరాల పరిస్థితి మరింత దారుణంగా తయారవుతూనే ఉంటుంది. కన్యా బ్రాణహత్యలు యథాప్రకారం జరుగుతూనే ఉంటాయి. కులమతాల పేరిట వర్గాలమధ్య పోరాటాలను రెచ్చగొట్టే ధోరణి సాగుతూనే ఉంటుంది.

రైతుల ఆత్మహత్యల పరంపర

'విజన్ 2020' గురించి కలలు కంటూ మనం 2008లో జీవిస్తూనే ఉంటాము. అయితే - వాస్తవిక ప్రగతి స్వరూపం మరోవిధంగా కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. ప్రాథమిక విద్య, ఆరోగ్యాల స్థితి ఇలాగే దిగజారిపోతూ ఉంటుంది. మతోపదేశకుల ఉపన్యాసాలూ, జీవన-నిర్మాణ ప్రవచనాలూ, వారి ఐశ్వర్య అభివృద్ధి కొనసాగుతూనే ఉంటాయి. డి.టి.హెచ్, నెట్ కాస్టింగ్, రాజకీయ - మత సభలలో అక్షీలత రూపంలో అవసంస్కృతి ప్రసారం సాగుతూనే ఉంటుంది. ఆర్థిక ప్రగతి జరుగుతోందని మన నాయకులు మనకు చెబుతూనే ఉంటారు. అయితే రైతుల భూములు ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాల కోసం వశపరచుకో బడుతూనే ఉంటాయి. ఈ కొత్త జమీందార్లు ఇప్పటివలె మరింతగా సంపన్నులు అవుతూనే ఉంటారు. అందుకు మూల్యాన్ని చెల్లిస్తూనే ఉంటారు మన అన్నదాతలు, మన రైతులు. వారు గతిలేక ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతూనే ఉంటారు.

అంతరంగం అందంగా ఉంటే ఆచరణ అర్థవంతంగా ఉంటుంది.

విస్తరిస్తూన్న మురికివాడలు

కాలుష్యం, మురికి, గ్లోబల్ వార్మింగ్ (భూగోళం వెడెక్కడం) వంటివి కూడా ఇలాగే పెరుగుతూనే ఉంటాయి. పెద్ద పెద్ద మాటలు చెబుతూనే ఉంటారు. అంతర్జాతీయ సమ్మేళనాలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. అయినా - వాతావరణాన్ని కలుషితం చేసే దేశాలు వాతావరణాన్ని వేడెక్కించే వాయువులను గాలిలోకి పంపుతూనే ఉంటాయి, పరస్పరం నిందారోపణలు చేసుకుంటూనే ఉంటాయి. నగరాలలో ట్రాఫిక్ జామ్లు పెరుగుతాయి. ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తారు. అయినా నడుస్తూనే ఉంటారు. ఎందుకంటే - వారు వెళ్లి తమ తమ గమ్యాలను చేరుకోవాలి, తమ వాహనాలలోనే వెళ్లాలి. భవన సముదాయాలను చూస్తే మనం యూరపులో ఉన్నామనిపిస్తుంది. అయితే వీటి మధ్యనే మనకు మురికివాడలు కానవస్తాయి. అవి విపరీతంగా పెరుగుతూనే ఉంటాయి. ఛోటా నాయకులు వాటిని వోట్ బ్యాంకులుగా తయారుచేస్తూనే ఉంటారు. విమానాశ్రయాల రూపురేఖలు మారిపోతాయి. మధ్యతరగతి వ్యక్తులూ, దిగువ మధ్యతరగతి వ్యక్తులూ విమాన ప్రయాణాలు చేస్తారు. అయితే వారి జీవన ప్రమాణాలు అలాగే ఉండిపోతాయి. విమానాశ్రయాలు రైల్వే ప్లాట్ ఫారమ్ల వలె తయారవుతాయి. ఎయిర్ కండిషన్ రైళ్లలో దర్జాగా ప్రయాణం చేసేవారు కిటికీనుండి బయటికి చూస్తే - మరింత ఎత్తయిన ప్లాస్టిక్ చెత్త గుట్టలూ, ఆరుబయట మలవిసర్జన చేసేవారూ వారికి కనిపిస్తారు. ఒత్తిడితో, ఉద్వేగంతో, మనః క్షోభతో బ్రతుకుతూన్న ప్రజల సంఖ్య మరింతగా పెరుగుతుంది.

మోసపోతూన్న సామాన్యుడు

విశ్వ విద్యాలయాల సంఖ్య పెరుగుతుంది. అయితే వాటిలో చదివే విద్యార్థులు చదువుకన్న మిన్నగా రాజకీయవాదుల పావులుగా మారుతూఉండడం కనిపిస్తుంది. వారు ఎప్పుడు కోరితే అప్పుడు ఎవరి దిష్టిబొమ్మనయినా తగులబెడతారు. అవసరమయితే భవనాలను సైతం కాల్చివేస్తారు. రోడ్డు ప్రమాదాలలో గాయపడి ఆంబులెన్సులలో ప్రాణాలను కోల్పోయే అమాయకులు ఎందరో. కాల్చివేతలకు

గురయే వాహనాలు ఎన్నెన్నో దేశానికి ఎంతటి నష్టం కలిగినా - రిజర్వేషన్ల రాజకీయాలు కొనసాగుతాయి. ఉద్యమాలు జరుగుతాయి. జాతీయ రహదారులు రోజులతరబడి బండ్ అవుతాయి. మతంపేరిట ఉద్యమకారులు రాస్తూ రోకోలు చేస్తారు. 200 కిలోమీటర్ల ప్రయాణానికి ప్రజలకు రోజు-రోజున్నర పాటు పట్టుతుంది. పెద్ద పెద్ద ర్యాలీలూ, బలప్రదర్శనలూ కొనసాగుతాయి. మనకు అరచేతిలో స్వర్గం చూపుతూనే ఉంటారు. మనం మోసపోతూనే ఉంటాం. స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత గత 60 సంవత్సరాలుగా నాయకమ్మన్యుల చేత మోసగించబడుతూవచ్చినవిధంగా.

దారుణమైన సామాజిక వాస్తవం

ఒక దారుణ పరిస్థితి యొక్క వివరణ ఇది. ఇది ఎవరికీ రుచించకపోవచ్చు. మార్పు గాలి వీచుతోంది. పరివర్తన పవనాలు దూసుకువస్తున్నాయి. మేము ఈ మాట చెబుతున్నప్పుడు - పైన వర్ణించబడినవానిలో నిజం ఉన్నదని మీకు అనిపించడం లేదా? 'అఖండజ్యోతి' పత్రిక సదా నిర్మాణాత్మక విషయాలనే, కృతయుగం తిరిగిరావడాన్నే, ఉజ్వల భవిష్యత్తునే చెబుతూ వచ్చింది. ఆ పత్రిక సంపాదకుడు ఇలాంటి వర్ణన చేయవలసి రావడం ఏమిటి? సామాజిక వాస్తవాన్ని ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉన్నది కనుక. అప్పుడే పరిష్కారాల గురించిన ఆలోచన జరుగుతుంది కనుక.

ఎందుకీ అకర్మణ్యత?

దేశంలో ఈ మాటలు బహుశ ప్రచారంలో ఉన్నాయి - 'ఏదో నడుస్తోంది', 'బండి ఎలాగో సాగుతోంది'. మరి మనం ఎంతకాలం ఇలా బ్రతుకులు వెళ్లదీస్తాం? పరివర్తనను సాధించగలిగే మహామానవులు, నాయకత్వం వహించగలిగే ప్రతిభామూర్తులు, విప్లవ వీరులు మనలో నుండే జన్మిస్తారని మనకు అనిపించడం లేదా? మనం మరొకరి కోసం ఎదురుచూస్తూ ఎందుకు కూర్చోవాలి? మనమంతా నల్లమందు మాత్రలు మింగామా? భంగుతో నిండిన బావి నీళ్లు త్రాగామా? మనం మన అకర్మణ్యత నుండి ఎందుకు బయటపడలేకపోతున్నాం?

ఎన్నో తప్పిదాలకు అసలైన కారణం మనిషిలో బుసలుకొట్టే అహంకారమే.

కొన్ని సంస్థలు కృషిచేస్తున్న మాట నిజమే. అయితే అవి శక్తివంతం కావాలి. యువతీ యువకులూ, స్వచ్ఛంద సేవకులూ నిస్వార్థ భావంతో ఆ సంస్థలలో చేరాలి.

స్వామి వివేకానంద, అమరవీరుడు భగత్ సింగ్, గాంధీజీ, సుభాష్ చంద్ర బోస్ లకు జన్మ ఇచ్చిన ఈ దేశం తన బాధ్యతల గురించి ఎందుకు మెలకువ వహించడం లేదు? ఏ సమస్య అయినా సూటిగా మనతో ముడిపడి ఉన్నదని మనకు ఎందుకు అర్థంకావడం లేదు? మనం ఇంత వివేకహీనులముగా ఎందుకు తయారైనాము? మన దూరదృష్టి ఏమయింది? తాత్కాలిక ప్రయోజనమే, మిథ్యా ప్రగతియే సర్వస్వమని మనకు ఎందుకు అనిపిస్తోంది? నైతిక ఉద్ధరణ, భావనాత్మక నవనిర్మాణం, శీలవంతుల తరాన్ని నిర్మాణం చేయడం వంటి కార్యాలు గ్రంథాలలోని సూత్రాలుగా మాత్రమే ఎందుకు కనిపిస్తున్నాయి మనకు?

యుగపరివర్తనకు పిలుపు

ఇది మా ఒక్కరి ఆవేదన కాదనీ, అందరి మనస్సులలో రగులుతూన్న ఆవేదన అనీ మేము భావిస్తున్నాం. మన ఆరాధ్యులు పరమపూజ్య గురుదేవులు పండిత శ్రీరామశర్మ ఆచార్య (1911-1990) ఇలా వ్రాసి ఉన్నారు-

“మేము వాంఛించే యుగ పరివర్తన ఉద్యమం చేతనాత్మకమైన ప్రగతియే. ఇందుకోసం జ్ఞాన వ్యవస్థను సమర్థవంతం చేయాలి, సంస్కరించాలి. దీని అర్థం భౌతిక ప్రగతి నిరర్థకమని కాదు. అది కూడా అవసరమే. అయితే, జ్ఞాన వ్యవస్థ ఉపేక్షకు గురయింది. దాని స్థానంలో ఉన్న వ్యవస్థ హాస్యాస్పదం అయినది. మతంపేరిట చెప్పబడుతూన్న దానిలో, చేయబడుతూన్న దానిలో ఆస్తికత్వం కన్న నాస్తికత్వమే మిన్నగా ఉన్నది. దానివల్ల మత-వృత్తిపరుల బ్రతుకుదెరువు మాత్రం సాగుతూ ఉంటుంది; మానవాళికి హితం చేకూరదు.” (యుగ పరివర్తన కైసే ఔర్ కబ్? 7-1).

వారింకా ఇలా వ్రాశారు-

“సవనిర్మాణానికి, యుగ పరివర్తనకు సూర్యోదయం జరగబోతూన్నది. ఈ పుణ్యభూమి భారత్ లో అది ప్రారంభం అవుతుంది. ఆ ఉదయించే సూర్యుని కిరణాలు మనీషులపై, జాగృత ఆత్మలపై కురుస్తాయి. లోక కళ్యాణం కోసం ఆహుతికావాలి- అనే పిలుపును వారు అందుకుంటారు. జన్మతః తుచ్చ స్థితిలో కూరుకుపోయిన వ్యక్తులు రానున్న రోజులలో మహామానవుల పాత్రను నిర్వహించడం కానవస్తే- యుగ పరివర్తన యొక్క వెలుగుగా, అద్భుతమూ సామాన్యునికి సూటిగా అందాయని భావించాలి.” (ఆ గ్రంథం 7-2).

యుగపరివర్తన వేళ ఇదే

పరివర్తన తప్పనిసరిగా జరిగితీరుతుంది. రాత్రి యొక్క అంధకారం తొలగిన తర్వాత వెలుగు రావడం, అరుణ కాంతులు వ్యాపించడం, సూర్యుని కాంతి నలుదిశలా విస్తరించడం ఎంత నిశ్చయమో అంత నిశ్చయం యుగ పరివర్తన. మార్పు ఒక సహజ ప్రక్రియ, ఒక ప్రకృతి నియమం. అది జరిగితీరుతుంది- అందుకోసం మనం కొన్ని బలిదానాలు చేయవలసివచ్చినా, సామూహికంగా ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవలసి వచ్చినా. అయితే ఆ మార్పు వచ్చేది ఎప్పుడు? నలువైపులా పరివర్తన విస్తరించే వేళ, పరివర్తనను సాకారం చేసినాపే జన సమూహం మనలోనుండి ఉద్భవించే వేళ ఇదేనని భవిష్యవేత్తలూ, తత్వవేత్తలూ చెబుతున్నారు. ‘సాదా జీవనం- ఉన్నత ఆలోచన’- అనే ఆదర్శం మారుమ్రోగుతుంది ఆవేళ. ఆదర్శాల రంగంలో పోటీ ప్రారంభమవుతుంది ఆవేళ.

భగవానుని వాగ్దానం అమలు

ఇది కష్టమైన పనిలా కనిపిస్తుంది. అయితే భగవానుని వాగ్దానం గుర్తుకువస్తోంది. అధర్మం పెరిగినప్పుడల్లా, భూగోళంపై భోగవాదం, పాపాలు, అత్యాచారాలు పెచ్చు పెరిగినప్పుడల్లా ప్రభువు వివిధ రూపాలలో దిగివచ్చి, భూగోళపు సమతూకాన్ని నరిదిద్దుతాడు. అంతా శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకున్న ఈ సమయంలో ఈ విషయమే

హృదయంలో మాలిన్యం కలవారు ఆరోగ్యవంతులు కాలేరు.

గుర్తువస్తోంది. పరివర్తన జరిగే ఈ మహత్తర వేళలో మనందరిలోని భగవానుడు మేలుకొంటాడని అనిపిస్తోంది. ఆయన మేలుకొంటాడు- భావనాశీలురూ, మనీషులూ, జాగృత ఆత్మలూ అయిన అందరిలో. వారు సంఘటితులు అవుతారు. జాతి యొక్క విశ్వయొక్క నవనిర్మాణానికి పునాదిరాయి వేస్తారు. ఆలోచనా రంగాన్ని దొలిచివేస్తూన్న క్రిమి కీటకాలు నశించిపోతాయి. విజ్ఞత ఆ రంగాన్ని ఆక్రమిస్తుంది. న్యాయం, వివేకం, సత్యం, వాస్తవముల గీటురాళ్లపై నిగ్గుతేలిన సిద్ధాంతాలనూ, నిర్ణయాలనూ ఆమోదించే ప్రవృత్తి పెరుగుతుంది. భారతీయ అధ్యాత్మ, దేవ సంస్కృతిలోని మహత్తర బోధనలు, వేదాలలోని దివ్య జ్ఞానం, మహామానవుల జీవిత గాథలు - ఇవన్నీ మనకు ప్రేరణను ప్రసాదిస్తాయి. చూస్తూ ఉండగానే ఈ ధోరణులు వేగాన్ని పుంజుకుంటాయి. అనుచిత కార్యాలపట్ల మొండిపట్టు నశిస్తుంది. యుగ పరివర్తన యొక్క ఆధారం బలీయం అవుతూపోతుంది.

సహచర సంస్థలతో భాగస్వామ్యం

ఈ వ్యాసం ప్రారంభంలో ఇవ్వబడిన వ్యతిరేకాత్మక అంశాలను ఖండిస్తూ కొంత చెప్పాలని అనిపిస్తోంది. పరమార్థం కోసమై, జాతి కోసమై జీవిస్తూన్న సంస్థలు నేడు పనిచేస్తున్నాయి. ఈ సంస్థల సభ్యుల ఆలోచనలు స్వతంత్రమైనవి; ఏదో మొండిపట్టుతో, మతాంధతతో బంధించబడ్డవి కావు. గాయత్రీ పరివార్ విశ్వ స్థాయిలో ఒక అగ్రగామి పాత్రను నిర్వహిస్తోంది; తన సహచర సంస్థలతో పాటు భాగస్వామ్యం వహించడానికి కృషి చేస్తోంది.

ఏకత, సమత, మమత, శుచిత

గాయత్రీ పరివార్ ఒక ఆధ్యాత్మిక సంస్థ; కర్మకాండకు ప్రాధాన్యాన్ని ఇచ్చే మత సంస్థ కాదు. ఈ సంస్థ ఆధారం ఒకే ఒకటి- వ్యక్తి యొక్క ఆలోచనలో ఆమూలాగ్ర పరివర్తన, వ్యక్తి నిర్మాణం. 'మనం మారుతాం-యుగం మారుతుంది.'

'మనం చక్కబడతాం-యుగం చక్కబడుతుంది.' ఈ సంస్థ సంస్థాపకులు ప్రసాదించిన 'యుగనిర్మాణ సత్సంకల్పం' ఒక అంతర్జాతీయ రాజ్యాంగానికి స్వరూపంగా ఆవిర్భవిస్తోంది. ఏకత, సమత, మమత, శుచిత అనే నాలుగు మౌలిక సిద్ధాంతాలు ఆధారంగా ఈ సంస్థ సంఘటన ప్రధానమూ, నిర్మాణాత్మకమూ, సంస్కరణాత్మకమూ అయిన బహుముఖ కృషి జరుపుతోంది. ప్రధానంగా మధ్యతరగతి, దిగువ మధ్య తరగతి, అతి దిగువ మధ్య తరగతి ప్రజలను ఈ సంస్థ తన మౌలిక కార్యరంగంగా చేసుకున్నది. ఉన్నత వర్గం కోసం ఈ సంస్థ 'వాణిజ్యంలో అధ్యాత్మ', వైజ్ఞానిక అధ్యాత్మవాదం అనే సందేశాలను ఇచ్చింది. ఆ కృషికి చక్కని ప్రతిస్పందన వస్తోంది.

నాలుగైదేండ్లలో పరివర్తన

మార్పు వస్తోంది. ఖచ్చితంగా వస్తోంది. అది వేగవంతం అవుతుంది. సూక్ష్మ స్థాయిలో జరుగుతూ ఉండడంవల్ల అది పైకి కనిపించదు. అయితే దాని ఫలితాలు వచ్చే నాలుగైదు సంవత్సరాలలో, మన గురుసత్తా యొక్క శతజయంతి ఉత్సవాలు పూర్తయే సమయంలో, కానరావడం ప్రారంభమవుతుంది. **2012 నుండి 2015 వరకు, 2015 నుండి 2020 వరకు గల కాలఖండం నవనిర్మాణ సమయం అవుతుంది.** విశ్వమంతటిలో భారత్ ధంకా బజాయింప సాగుతుంది. భారత్ తిరిగి జగద్గురువు అవుతుంది. అందుకు ఆధారాలు- సంస్కరించబడిన అధ్యాత్మ, జీవితంలో అమలుచేయబడిన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం. ఈ జ్ఞాన - విప్లవమే, ఈ భావ విప్లవమే జీవన సరళిలో విస్తృతమైన పరివర్తనను తీసుకువస్తుంది. పరివర్తన ప్రక్రియ శరవేగంతో విస్తరిస్తుంది. సుసంస్కారంపై, సంవేదన శీలతపై ఆధారపడ్డ ఈ సక్రియతా తుపాను ఆగదు. కృత యుగాన్ని తిరిగి తెచ్చి తీరుతుంది. మా దృఢ విశ్వాసం ఇది.

వెయ్యి మూల్గులకన్న ఒక నవ్వు విలువైనది.

నిత్య పారాయణయోగ్యం వివేకానంద సాహిత్యం

భవ్యమూ, ఉదాత్తమూ అయినది స్వామి వివేకానంద జీవితం. స్వామి వివేకానంద దిగ్విజయంతో జాతి గాఢనిద్రనుండి మేల్కొన్నది. యువ సన్యాసి అయిన స్వామి వివేకానంద వేదాంత కేసరిగా విశ్వ విఖ్యాతి పొందారు. మానవాళి అంతఃకరణాన్ని ప్రభావితంచేసే శక్తి ఉంది ఆయన సందేశంలో.

స్వామీజీ బోధనలోని మూల సూత్రాలు- మనిషి యొక్క దివ్యత్వం, ఏకత్వం. పాశ్చాత్య జగత్తుకు అందని దివ్య అనుభూతి అది.

“ఈ అనుభూతిని విశ్వంలోని ప్రతి మానవునికీ కలిగించడం భారత జాతి లక్ష్యం. హిందూ జాతి జీవించి ఉన్నది అందుకే” - అనే సందేశాన్ని స్వామీజీ దేశ ప్రజలకు అందించారు.

“ఏమీ ఇవ్వకుండా ఇతరులనుండి తీసుకోవడం నముచితం కాదు. అది హానికరం అవుతుంది. పాశ్చాత్యులకు ఇవ్వడానికి మీవద్ద అమూల్యమైన జ్ఞాన సంపద ఉన్నది. మీరు మీ జీవితాలలో దాన్ని రంగరించుకోండి. ప్రాక్- పశ్చిమాలు ఇచ్చిపుచ్చుకున్నప్పుడే మానవాళి ఏకత్వం సాధ్యపడుతుంది. జ్ఞానదానం మీ సంప్రదాయంగా సాగుతూ వచ్చింది. అది హిందూ జాతి యొక్క జీవన కార్యం. దాన్ని విస్మరించడం వల్లనే జాతి పతనమయింది.”

ఈ సందేశాన్ని ఇస్తూ స్వామీజీ దేశమంతటా పర్యటించారు. లక్ష్యం లోపించిన అంతఃకరణలలో లక్ష్యం ప్రవేశించడంతో- సర్వత్రా కార్యశూరత వెల్లివిరిసింది. ఈ కారణంవల్లనే స్వరాజ్య ఉద్యమం ఊపు అందుకున్నది. ఎందుకంటే- బానిసత్వంలో మ్రగ్గుతూన్న దేశం ప్రపంచానికి తన దివ్య సందేశాన్ని ఎలా ఇవ్వగలదు?

తనను తాను తెలుసుకున్న జాతి మాత్రమే, స్వావలంబన మార్గంలో పయనిస్తూన్న జాతి మాత్రమే సంఘటిత సామర్థ్యాన్ని ఉత్పన్నం చేయగలుగుతుంది. స్వరాజ్యానికి సరైన అర్థాన్ని ఇవ్వగలుగుతుంది. స్వామి వివేకానంద జాతి యొక్క ఈ స్వత్వాన్ని, ఈ స్వ- జ్ఞానాన్ని

సాక్షాత్కరించుకున్నారు. జాతికి తన స్వధర్మాన్ని బోధించారు. మహావీరుడైన హనుమంతుడిని ఆదర్శంగా స్వీకరించవలసిందిగా యువకులకు పిలుపు ఇచ్చారు.

పాశ్చాత్య దేశాలనుండి వారి కార్య దక్షతనూ, సంఘటనా సామర్థ్యాన్నీ గ్రహించి, వాటిని జీర్ణించుకోవలసిందిగా ఆయన భారతీయులకు బోధించారు.

భారతదేశానికి ప్రాణం మతమని స్వామీజీ ప్రవచించారు. నిర్భయత్వాన్ని అలవరచుకోవలసిందిగా ఆయన ప్రజలకు హితవు చెప్పారు.

వ్యాస, వాల్మీకి, మనువుల తర్వాత స్వామి వివేకానంద ప్రపంచాన్ని జ్యోతిర్మయం చేసేందుకు, కాంతివంతం చేసేందుకు మహత్తర కృషి జరిపారు. ఆయన ఆవిధంగా భారతదేశపు మానవతావాదానికి తగు ప్రాధాన్యాన్ని లభింపజేశారు.

“ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ హితాయచ”- అన్నది స్వామీజీ బోధన. తన ఆత్మకు మోక్షం కోసం, ప్రపంచానికి మేలు చేయడం కోసం మనిషి జీవించాలని ఆవిధంగా ఆయన మార్గదర్శనం చేశారు.

స్వామి వివేకానంద సాహిత్యం యుగధర్మాన్ని సమగ్రంగా వ్యాఖ్యానిస్తోంది. యుగం యొక్క ఆకాంక్షలకు వాణినీ, ప్రేరణనూ ప్రసాదిస్తోంది. కనుక- రామాయణం, భారతం, భగవద్గీతలవలె ఆ సాహిత్యం నిత్యం పారాయణ చేయదగినది. భారత ప్రజలు ఆ సాహిత్యం నుండి స్ఫూర్తిని పొందాలి. నిరంతర కృషిద్వారా శీల సంపన్నులు కావాలి. సాహసంతో కార్యరంగంలోనికి ప్రవేశించాలి. సంఘటిత శక్తితో దేశ భవిష్యత్తును సముజ్జ్వలం చేయాలి. అప్పుడే స్వామి వివేకానంద కలలు కన్న భారత్ సాకారం అవుతుంది.

-ఉమాకాంత కేశవ ఆప్టే

(“మృత్యుంజయ భారత్” గ్రంథంనుండి)

★★★

మనస్సుతో ఉచ్చాస నిశ్వాసలను గమనించడమే ప్రాణాయామం.

శ్రీ మదనానంద సరస్వతి

అత్యంత పుణ్యప్రదమైన భారత కర్మభూమిలో అన్నపూర్ణగా ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని మేధావులెందరికో జన్మనిచ్చిన మెదక్ జిల్లాలో గల 'టేకుమాల్' గ్రామంలో శ్రీశ్రీశ్రీ మదనానంద సరస్వతీ స్వామివారు ఉదయించారు. “త్యాగే నైకేన అమృతత్వ మానశుః అన్న మాటకు అక్షరోదాహరణం శ్రీ స్వామివారి జీవితం.

రావికోటి వంశస్థులు సదాచారపరాయణులు బ్ర॥ శ్రీ॥ నరహరి శర్మ, మహాసాధ్వి, పునీత, పుత్రవతి శ్రీమతి లక్ష్మీనర్సమ్మ గారలకు ద్వితీయ పుత్రసంతానంగా శ్రీవారు జన్మించారు. వీరి పూర్వాశ్రమ నామధేయము బ్ర॥ శ్రీ॥ రావికోటి లక్ష్మీ నారాయణశర్మ గారు. శ్రీవారి వృత్తాంతం ఆద్యంతం ఉత్కంఠభరితం, త్యాగమయం. జన్మించినది మొదలు ఆజీవనం అహరహం ధర్మసముద్ధరణకు, నిరంతర అన్నదానానికి పెట్టింది పేరుగా వీరు వెలుగొందినారు. ఆశ్రితులకు శరణాగతి ప్రసాదించి రక్షించారు. నిరుపేద వంశంలో పుట్టిన వీరు తమ సహజౌదార్య సంపదలో ‘కోటీ’శ్వరులయ్యారు. నిరంతరం శ్రమజీవిగా, సత్యవ్రత పరాయణులుగా, ఆచారవంతులుగా తమ జీవితాన్ని దిద్దుకున్నారు.

‘కర్తవ్య మేవ కర్తవ్యం ప్రాణైః కంఠగ తైరపి’ అనేది వీరి అత్యంతాచరణీయ సందేశం. పూర్వాశ్రమంలో శ్రీ స్వామివారు వ్యవసాయాన్ని, పౌరోహిత్యాన్ని చేసేవారు. పెద్దకుటుంబాన్ని పెద్దతనంతో పోషించారు. వీరు వ్యవసాయం చేసిన సంరర్పంలో పండిన పంట రాశిలో గ్రామంలో అందరి కన్నా ఎక్కువగా వీరిదే ఉండేదట. మరి ఇంటికి చేరే ధాన్యం మాత్రం అందరికన్నా తక్కువగా ఉండేది. కారణమేమనగా- వడ్లు నూర్చింది మొదలు వచ్చిన ప్రతి వ్యక్తికీ చేబెడు వడ్లన్నా పెట్టేవారట.” “అయ్యా మీరిలా పంచిపెడితే ఎలా?” అని ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే వడ్లు పండింది

తినడానికే గదా! ఎవరికి అవసరమో వారికే ఆ ధాన్యాన్ని భగవంతుడు చేరుస్తాడు” అని వెంటనే సమాధానం ఇచ్చేవారట. త్యాగమంటే వాగ్దానంగా కాదు, ఆచరణాత్మకంగా ఉండాలి అని వీరు చాటిచెప్పినారు.

రాత్రికానీ, పగలుకానీ, గ్రామంలోకి కొత్త వ్యక్తి వస్తే పట్టెడన్నం పెట్టేదాకా వీరికి మనశ్శాంతి ఉండేదికాదు. వ్యవహారదక్షతలో కూడా వీరిది పైచేయిగా ఉండేది. తమ భూసంబంధమైన వివాదము న్యాయస్థానం వరకూ వెడితే, వీరు స్వయంగా వాదించి గెలిచారు. వీరికి, వీరి వంశస్థులలో ఒకరికి వివాదం పొలం విషయంలో వచ్చింది. దానికి న్యాయస్థానాన్ని వీరి ప్రతిపక్షి ఆశ్రయించినారు. హైదరాబాదులో న్యాయస్థానం. వీరుండేది టేకుమాల్లో. అనగా దాదాపు 100 కి॥మీ॥ దూరం. ఇంతదూరం వీరు సైకిల్పై వెళ్ళేవారు. ఆ సైకిల్పై ఒక చేద, తాడు, పొయ్యి, బియ్యం, గిన్నె మొదలగు సామాగ్రితో మూట. బావి కనబడ్డ ప్రదేశంలో స్నాన, సంధ్యా వందనాదులు పూర్తిచేసుకొని వంట చేసుకొని తిని వెళ్ళేవారు. మరో ముఖ్యాంశమేమంటే వీరితో, తగాదాపడే వీరి చిన్నాన్నను వీరే సైకిల్పై కూర్చుండపెట్టుకొని వెళ్ళేవారట. తీరా న్యాయస్థానంలో వీరే వకాల్తా పుచ్చుకొని వాదించి. గెల్చిన భూమిని తిరిగి తన చిన్నాన్నకే ఇచ్చివేశారు. ఎందుకు న్యాయస్థానానికి వెళ్ళారని ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే వీరి సమాధానం- “అసలు ఆ భూమి నాదని తెలిస్తేనే కదా నేను దానం చేసే హక్కు పొందుతాను!” అని. ఇంతటి ధర్మ సూక్ష్మ పరిశీలనా దృష్టిగల మహోన్నత వ్యక్తి శ్రీ స్వామివారు. తానున్న ఇంటిని సైతం దానం చేసి శ్రీ లక్ష్మీ నారాయణశర్మ గారు సర్వ సంగ పరిత్యాగం చేసి బీదర్లోని శ్రీ దీక్షిత్ గారి ఆధ్వర్యంలో ‘సర్వప్రాయశ్చిత్తం’ చేసుకొన్నారు.

దాంపత్య జీవితాన్ని పవిత్రంగా నడుపుకోవడం బ్రహ్మచర్యం.

బసవకల్యాణ్ (కర్నాటక) లోని శ్రీ సదానంద మఠాధీశ్వరులగు శ్రీశ్రీశ్రీ ప॥ప॥ మాధవానంద సరస్వతీ స్వామి వారి వద్ద సన్యాసాశ్రమాన్ని పొంది “ప॥ప॥ శ్రీశ్రీశ్రీ మదనానంద సరస్వతీ స్వామి”గా దీక్షిత నామధేయాన్ని స్వీకరించారు.

పిడికెడు వేరుశనగ పలుకులే ఆహారంగా వీరు తమ చతుర్థాశ్రమమంతా గడిపినారు. వీరు లెక్కలేనన్ని జీర్ణాలయాలను ఉద్ధరించినారు. ఎన్నో రుద్రయాగములను నిర్వహించారు. చాలాకాలం నిజాంసాగర్ సమీపంలో ‘శ్రీ ఉమాసంగమేశ్వరస్వామి’ ఆలయం వద్ద ఘోరతపోదీక్షలో గడిపినారు. తదుపరి శ్రీ పరమేశ్వరాదేశానుసారం సిద్ధిపేట గ్రామానికి చేరినారు. అక్కడ ఉమాపార్థివకోటిలింగేశ్వర దేవాలయాన్ని నిర్మించినారు. శ్రీ సదానందాశ్రమాన్ని, శ్రీ సదానంద వైదిక పాఠశాలను స్థాపించినారు.

చుట్టుప్రక్కల గల గ్రామగ్రామానికి తిరిగి ధర్మప్రచారం చేసేవారు. మృత్యుంజయ భజన, అన్నదానం వీరి ప్రత్యేక ప్రచారాలు.

మిరదొడ్డి, నాదులాపూర్, పోచారం, టేకుమాల్, పైతర, నాగసానిపల్లి, ఋజురం పేట మొదలగు ఎన్నో గ్రామాలలో శ్రీ సదానందాశ్రమాలను స్థాపించినారు. బసవకల్యాణ్ లో సదానంద మఠంలో కోటి పార్థివలింగ సహిత ఉమామేధా దక్షిణామూర్తి, శ్రీ పంచముఖాంజనేయ, నవగ్రహ దేవాలయాలను నిర్మించినారు.

శ్రీ స్వామి వారు గురువుగారి ఆదేశానుసారం 1990లో శ్రీ సదానంద పీఠానికి 65వ పీఠాధిపతిగా బాధ్యతలు స్వీకరించారు.

1995లో కొండపాక మండలంలోని (తొగుంట) రాంపూర్ గ్రామంలో దేవాలయం, విద్యాలయం, వైద్యాలయం అనే ఆలయ త్రయాలను ఏర్పాటు చేయుటకై మదనానంద శారదాక్షేత్రాన్ని ఆవిర్భవింపజేసినారు. ఇక్కడ ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి అధి. ప్రత్యధి కర్మసాధుణ్య, దశ దిక్పాలక సహిత నవగ్రహమండలి ఆలయమును, దక్షిణ భారతదేశంలోనే పెద్దదైన స్ఫటిక శివలింగమును,

శారదా, శంకరాచార్యాది దేవతామూర్తులతో కూడిన పెద్ద దేవాలయ సముదాయాన్ని స్థాపించినారు.

ఎందరో శిష్యులకు మంత్రోపదేశసారామృతాన్ని అందించి తరింపజేసినారు. గృహస్థ శిష్యులనే కాకుండా లోకోద్ధరణకై ముగ్గురు యతీశ్వరులను కూడా వీరు మనకందించినారు. విజయవాడకు చెందిన. శ్రీశ్రీశ్రీ రామానంద సరస్వతీ స్వామివారు మొదటివారు. తరువాత శ్రీ గురుమదనానంద శారదాక్షేత్ర ప్రస్తుత అధిపతిగా ఉన్న శ్రీశ్రీశ్రీ కృష్ణానంద సరస్వతీ స్వామివారు శ్రీవారి కరకమల సంజాతులైనారు. మూడవవారు భీంగల్ (ఆదిలాబాద్ జిల్లా)కు చెందిన శ్రీశ్రీశ్రీ సహజానందసరస్వతీ స్వామివారు. కాషాయాన్ని ధరించిన కొన్నినాళ్ళకు కాషాయపు బట్టలు సైతం వదిలివేసి “గోనెపట్ట”నే జీవితాంతం ధరించిన నిరాడంబరులు వీరు.

శ్రీ స్వామి వారు ఆవిర్భావం నుండి 21.11. 2000 నాడు అస్తమించే వరకు అత్యంత ఉత్సాహభరితంగా, నిరంతర బ్రహ్మసంధాన పూర్వకంగా, ధర్మబద్ధంగా ఉత్తుంగ తేజోవిరాజమానంగా జీవనయానాన్ని సుస్థిరం చేసినారు. ప్రపంచానికి శ్రీ స్వామి వారు అందించిన ఉపదేశ పంచామృతం-

- 1) ఎప్పుడూ ఎవ్వరూ దేనికోసం దుఃఖించవద్దు. నేనెప్పుడూ మీతోనే ఉన్నాను.
- 2) నిత్యం మృత్యుంజయ భజన చేయండి.
- 3) నిరంతర అన్నదానం చేయండి.
- 4) ఉపదేశిత మంత్రాలను కోట్ల సంఖ్యలో జపించండి.
- 5) బీదలను, దీనులను ప్రేమతో ఆదరించండి. ప్రతి జీవితో పరమాత్మను దర్శించండి.

శ్రీ గురు మదనానంద శారదాక్షేత్రంలో నిరతాన్నదాన వ్రతం జరుగుతోంది.

-శ్రీమతి లలితాశ్రీ

★★★

ఈ పత్రికను మీరు చదివిన తర్వాత ఈ నెలలో అయిదుగురిచేత చదివించండి.

ఆధునిక యుగంలో తపించేవారి సంఖ్య తగ్గి, తప్పించుకునేవారి సంఖ్య పెరుగుతోంది.

కుటుంబంలో ఆస్తిక వాతావరణం

వ్యక్తి ఉన్నతమైన భావనలతో కలగలిసి ఉండటంపై ప్రపంచ శాంతి, సువ్యవస్థలు ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఈ భావాలు అంతః కరణ నుండి వెలికివస్తాయి. వాటిని బలవంతంగా రుద్దలేము. అంతఃకరణపై ప్రభావం చూపే శక్తి శ్రద్ధా విశ్వాసాలలోనే ఇమిడి ఉంది. దీనికై కుటుంబంలో ఆస్తికత, ఆధ్యాత్మికత, ధార్మికతలతో కూడిన వాతావరణాన్ని వికసించేయాలి. దీనిపట్ల తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. దైవ విశ్వాసంతో పాటు కర్మఫలం లభిస్తుందనే నమ్మకం కుదురుతుంది. చెడు దారి నుండి వైదొలుగుతూ, మంచి పనులు చేయటానికి ప్రేరణ లభిస్తుంది. వ్యక్తి ఆత్మగౌరవాన్ని అనుభవించాలి; ఆత్మవిశ్వాసం కలిగి ఉండాలి; కర్తవ్య పాలన యొక్క ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించాలి. ఇవన్నీ వ్యక్తి శీల నిర్మాణానికి అవసరం. ఉన్నతమైన ఆదర్శవాదం మనిషిని నిజమైన మనిషిగా చేస్తుంది. ఆదర్శవాదం వికసించాలంటే, ప్రతి ఇంట్లో ఆస్తిక వాతావరణాన్ని ఏర్పరచాలి. దీనికై ప్రతి సభ్యుడూ దైవారాధన చేయాలి.

ఆస్తికత సద్గుణాలకు జనని

వ్యక్తి తన శీలం పట్ల, సమాజం పట్ల శ్రద్ధ కలిగి ఉండడానికై ఈశ్వర ఉపాసన, స్వాధ్యాయం, సత్సంగం వంటి విభిన్న ప్రక్రియలు ఉద్దేశించబడ్డాయి. ఈశ్వర భక్తికి మరో రూపం నిజాయితీ. ఉదారమైన పరమార్థ పరాయణ విధానాన్ని పాటించేవారిని ధర్మాత్ములు అంటారు. మనిషి నిజమైన మనిషిగా తయారవడానికి ఆస్తికత, ఆధ్యాత్మికత, ధార్మికతల త్రివేణి తోడ్పడుతుంది. ధర్మాన్ని స్థాపించుటకై, అధర్మాన్ని నాశనం చేయుటకై భగవంతుడు అవతరిస్తాడు.

ఆస్తికత కల వ్యక్తి అంతఃకరణలో దైవత్వాన్ని సమర్థించే గుణాలు, రాక్షసు ప్రవృత్తులను నిరోధించే గుణాలు తగినంతగా ఉంటాయి. కుటుంబాల్లో ఆస్తికత పెంపొందాలి. దాని సిద్ధాంతాన్ని, ఆచరణనూ బోధించాలి. అప్పుడే ఈ పుణ్య పరంపర వల్ల తగు ప్రయోజనం లభిస్తుంది.

ఈ వాస్తవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మనం సద్గుణాలకు జనని అయిన ఆస్తికతను ధైర్యంగా, వివేకవంతంగా పాటించడానికి ప్రయత్నించాలి. మనిషి సన్మార్గంలో పయనించడానికి ఈశ్వర భక్తి తోడ్పడుతుంది. దైవ భీతి మనిషిని సన్మార్గంలో నడుపుతుంది. దుష్టులు రాజకీయ చట్టాలను, సామాజిక శిక్షలను ఉపేక్షిస్తున్నారు. అపరాధాలు పెరిగాయి. అపరాధులు పెరిగారు. పోలీసుల భయం జైళ్ళ భయం వీటిని తగ్గించ లేకపోతున్నాయి. భగవంతునిపై అచంచల విశ్వాసం ఉంటే, తమ నలువైపులా ప్రతి ప్రాణిలో అణువు అణువులో ఈశ్వరుణ్ణి దర్శిస్తే- వ్యక్తి ఇతరుల పట్ల అనుచితంగా వ్యవహరించలేడు. భగవంతుడు ఏర్పరచిన శాశ్వతమైన కర్మఫల వ్యవస్థపై విశ్వాసం కల వ్యక్తి తన భవిష్యత్తుని అంధకార మయంగా చేసే చెడు మార్గాల నెన్నుకునే సాహసమెలా చేయగలడు? ఇతరులను మోసంచేసి, బాధించడమంటే - ఈశ్వరుణ్ణి మోసం చేయటమే, ఈశ్వరుణ్ణి బాధించడమే. ఈశ్వరునిపై నమ్మకం, భయం, కర్మఫలం తప్పనిసరి అనే నిశ్చయం- వీటిని మనస్సు లోతుల్లో నిర్మించుకున్న వ్యక్తి ఎలాంటి తప్పు చేయలేడు.

సౌశీల్యమూ ఆస్తికతా ఒకటే. 23న్నర గంటలు పాపం చేస్తూ అరగంట పూజ చేసి ఆ పాపాల నుండి విముక్తి

మన జీవితమే ఒక తపస్సు కావాలి.

పొందాలనే బూటకపు భక్తి అపహాస్యం పాలవుతుంది. ఇలాగే దైవ దర్శనంతో అన్ని కోరికలూ తీరతాయని భావించడం అజ్ఞానమే కావచ్చు. అయితే నిజమైన ఆధ్యాత్మికత, ఆస్తికతల ప్రాధాన్యం తక్కువేమీ కాదు. సన్మార్గాన్ని అవలంబించడం, చెడుమార్గాన్ని వదులుకోవటం - ఇదే ఈశ్వరునిపై సమ్మకానికి, ఆస్తికతకు ప్రతిఫలం కావాలి. జీవన రంగంలో ప్రతి దశలోనూ ధర్మాన్నీ, కర్తవ్యాన్నీ, క్రమశిక్షణనూ స్థాపించటానికి ఈశ్వర విశ్వాసాన్ని మించిన దేదీ లేదు.

భార్యా, పిల్లలను నిజంగా ప్రేమించే వ్యక్తులు వారిలో ఆస్తికత్వం ఏర్పడేలా చూడాలి. కుటుంబంలోని పిల్లలందరూ భగవంతునిపై విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి. తమ కుటుంబ సభ్యుల శారీరక- మానసిక వికాసానికై వ్యక్తులు వారి భోజనానికి, విద్యకు వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేస్తారు. అదే విధంగా ఆధ్యాత్మిక ఆరోగ్యం కోసం కూడా ఇంటిలోని పిల్లల్లో ఉపాసన పట్ల శ్రద్ధని, అభిరుచిని ఏర్పరచాలి. దీన్ని అర్థం అయ్యేలా చెప్పుటయే మంచిది. ఇంటి యజమానిని అందరూ అనుకరిస్తారు. అందువల్ల అతను స్వయంగా ప్రతి నిత్యం నిర్ణీత సమయానికి ఉపాసనా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తూ ఉండాలి. ఇంటిలోని ఏ సభ్యునికైనా ప్రొద్దెక్కి లేవటం, మురిగ్గా ఉండటం, చదవటంలో అశ్రద్ధ చూపటం, దుబారా ఖర్చు చేయటం, చెడ్డ వారితో స్నేహం చేయటం వంటి చెడ్డ అలవాట్లు ఉంటే- వెంటనే వాటిని మాన్పించడానికి ప్రయత్నించాలి. ఎందుకంటే ఈ లక్షణాలు అతని భవిష్యత్తుని అంధకారమయం చేస్తాయి. అదే విధంగా నాస్తికత, ఉపాసన పట్ల విముఖత వంటి ఆధ్యాత్మిక దుర్లక్షణాలను తొలగించడానికై ఇంట్లో సభ్యులు ఎక్కువ జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. ప్రతి కుటుంబ సభ్యుడినీ ఆస్తికనిగా, ఉపాసకునిగా తయారు చేయటమే కుటుంబానికి అన్నింటినీ మించిన సేవ.

సృజనాత్మకత వికసించాలంటే....

అరవిందాశ్రమంలోని విద్యా విధానం విలక్షణంగా ఉంటుంది. అధ్యాపకులు విద్యార్థులపట్ల సమర్థులైన సహచరుల పాత్రను నిర్వహిస్తారు. వారి సామర్థ్యాలను పెంపొందిస్తారు. విద్యాలయంలో చదవడానికి వచ్చే విద్యార్థులను శ్రీమాత తమ అంతర్ దృష్టితో ఎంపికచేస్తారు.

ఆ సంవత్సరం వచ్చిన ఒక విద్యార్థి విపరీతంగా అల్లరిచేస్తున్నాడు. ఎవరి మాటా వినకుండా దుందుడుకుగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. విసిగి వేసారిన అధ్యాపకులు సమస్యను శ్రీమాత దృష్టికి తీసుకువెళ్లారు. విషయమంతా విని శ్రీమాత చిరునవ్వు నవ్వి ఇలా అన్నారు-

“మీరు ఈ పిల్లవాడి అసలు సామర్థ్యాన్ని గుర్తించలేకపోయారు. ఇతడిలో ఒక చిత్రకారుడు దాగిఉన్నాడు. మనము అతనిలోని సృజన శక్తిని వెలికితీయాలి.”

అధ్యాపకులు శ్రీమాతను ఇలా అడిగారు-

“మాతా ! వ్యక్తి తనలోని సృజనాత్మక సామర్థ్యాన్ని గుర్తించడం, వికసింపజేసుకోవడం ఎలా?”

శ్రీమాత ఇలా బోధించారు-

“ప్రతి వ్యక్తిలోపల సంభావనల (వెలికి రాదగిన సామర్థ్యాల) సముద్రం ఉన్నది. అతడిలో కొంత ప్రత్యేకత ఉంటుంది. అదే అతడి మౌలిక సామర్థ్యం. అవచేతనగా అది అతడిని రెచ్చగొడుతూఉంటుంది, ప్రేరేపిస్తూ ఉంటుంది. తెలిసీ తెలియకా, కోరి కోరకా- వ్యక్తిలో అందుకు ప్రేరణను మేలుకొలుపుతూ ఉంటుంది. దీన్ని గుర్తించడానికై మనం మన అంతర్-మనస్సులో భావనలను అనుభూతిపొందాలి.”

ఆ మార్గాన్ని అనుసరించడం వల్ల ప్రతి కుటుంబ సభ్యుడూ తను భవిష్యత్తును ఉజ్వలం చేసుకుంటాడు.

★★★

కర్త, కర్మ, క్రియలు ఏకత్వాన్ని అనుభవించడమే సమాధి స్థితి.

తత్వ చింతన

యజ్ఞమయంగా మారాలి జీవితమంతా

ప్రాచీన కాలంలో యజ్ఞాల ప్రాధాన్యం శాస్త్ర చర్చలకే, స్వాధ్యాయ సత్సంగాలకే పరిమితం కాలేదు. ప్రతి జీవిత రంగాన్నీ యజ్ఞమయం చేసే సాధన సాగుతూ వచ్చింది ఆనాడు. భగవద్గీతలో కృష్ణ పరమాత్మ ఇలా చెప్పారు -

**దేవాన్ భావయతానేన తే దేవా భావయన్తు వః ।
పరస్పరం భావయన్తుః శ్రేయః పరమవాప్సు ధ ॥
-3/11**

అనగా -

ఈ యజ్ఞం ద్వారా నీవు దేవతలను - సృష్టిలోని కళ్యాణకర శక్తులను - ప్రసన్నం చేయి. అప్పుడు ఆ దేవతలు సహజంగా నిన్ను ప్రసన్నం చేస్తారు. ఇలా పరస్పరం ప్రసన్నం చేసుకోవడం ద్వారా మీ అందరికీ శుభం కలుగుతుంది.

ఎందుకంటే -

**ఇష్టాన్ భోగాన్ని వో దేవా దాస్యస్తే యజ్ఞ భావితాః ।
తైర్లతాన ప్రదాయైభ్యో యో భుంక్తే స్తేన ఏవ సః ॥
-3/12**

అనగా -

ఈ యజ్ఞంవల్ల ప్రసన్నులయిన దేవతలు నీకు అన్ని విధములైన సుఖాలనూ ఇస్తారు. అయితే - వారిచ్చిన ఆ సుఖాలను వారికి తిరిగి అర్పించకుండా అనుభవిస్తే, నీవు దొంగవు అవుతావు.

ఈ వాస్తవాన్ని ప్రజలకు తెలియజెప్పడానికే అగ్నిహోత్రం జరిగేది. మనిషి సహజంపట్ల ఎంతటి స్నేహం, శిష్టాచారం, సహకారం, ప్రేమ, కరుణ, ఉదారత, త్యాగం వంటి సద్గుణాలతో వ్యవహరిస్తే, అతడు అంతగా ఇతరులనుండి ఆత్మీయతనూ, స్నేహ సహకారాలనూ పొందుతాడు. సుఖానికి మూలాధారం ఇదే.

ఒక వ్యక్తికి ధనం ఉంది. అందం ఉంది. ఆరోగ్యం ఉంది. కాని ప్రేమించేవారెవరూ, సహకరించేవారెవరూ లేరు. అప్పుడు ఆ వ్యక్తి జీవితం దయనీయంగా తయారవుతుంది. మనం ఎంత ప్రేమను పంచితే అంత ప్రేమను చూరగొంటాము.

కుటుంబాన్నే తీసుకోండి. భార్య, పిల్లలు, తమ్ముళ్లు, చెల్లెళ్లు డబ్బు సంపాదించరు. అయినా, మనిషి వారిపట్ల ప్రేమ, ఉదారత చూపుతాడు - తాను ఇబ్బంది పడి కూడా. కొంతకాలానికి అతడు వృద్ధుడు అవుతాడు. పిల్లలు అతడిపట్ల కృతజ్ఞత చూపుతారు. తన శక్తి ఉడిగిపోయినా, అతడు హాయిగా జీవిస్తాడు. ఇదే బ్రహ్మ యజ్ఞం.

అయితే, మనిషిలో ఉన్న శక్తిని బట్టి చూస్తే, కుటుంబ పరిధి చాలా చిన్నది. సృష్టిలోని ఇతర అమాయక ప్రాణుల రక్షణ, వికాసాల కోసం పని చేయడానికే పరమాత్మ మనిషికి ఇంతటి శక్తిసంపదను ఇచ్చాడు. ఆ బాధ్యతను నిర్వహించిన వ్యక్తి జీవితం ధన్యం అవుతుంది. అతడు ఆత్మ కళ్యాణాన్ని సాధిస్తాడు.

ఆ బాధ్యతను విస్మరించడం కృతఘ్నత. మనకు ఈ ప్రపంచంలో అందినదంతా యజ్ఞ ప్రసాదమే. ఇతరులు అనేక వస్తువులను ఉదారంగా దానం ఇవ్వడం వల్లనే మనం ఇంతటి ఉన్నత స్థితిని పొందగలిగాము. తండ్రి వీర్యాన్ని, తల్లి రజస్సునూ రక్త మాంసాలనూ ఇచ్చి మనకు జన్మ నిచ్చారు. గురుజనులు జ్ఞానాన్ని ఇచ్చారు. మనం చదివే గ్రంథాలు ఎందరెందరో వ్యక్తుల ద్వారా రచించబడ్డాయి. మన బట్టలు, మన ఆహారం, మన నివాసం - అన్నీ ఇతరుల ప్రత్యుపకారానికి చిహ్నాలు. ఇవన్నీ మనకు అందించబడడం మెనుక గల ఉదార భావాన్ని ఇతరులపట్ల చూపకపోతే - మనం దొంగలం అవుతాము.

స్వార్థ, పరమార్థముల సమన్వయమే జీవితానికి పరిపూర్ణతను చేకూర్చుతుంది. పచ్చి స్వార్థంతో వ్యవహరిస్తే, మనిషి జీవితం అసంపూర్ణంగా మిగిలిపోతుంది. అంతే కాదు. మనిషి నిందలకూ, సహాయ నిరాకరణకూ గురి కావలసివస్తుంది. దుఃఖాలను అనుభవించవలసివస్తుంది.

ఈ దుఃఖాలనుండి విముక్తి పొందడానికి ఒకేఒక మార్గం యజ్ఞమయ జీవనం. అగ్నిహోత్రం ఆ జీవనానికి ప్రతీక. దానికీ ప్రాధాన్యం ఉంది. అయితే ముఖ్య విషయం మనిషి త్యాగిగా, పరమార్థ పరాయణుడుగా, పరోపకారిగా జీవించడం.

ఈ సంప్రదాయం కొనసాగినంత కాలం దేశం సుఖంగా, సంపన్నంగా ఉంది. కనుకనే, భగవద్గీత ఇలా చెప్పతోంది -

**యజ్ఞ శిష్టాశిసః సన్తో ముచ్యన్తే సర్వ కిల్బిషైః । ర
భంజతే తే త్వఘం పాపం యే పచన్త్యాత్మకారణాత్ ॥
-3/13**

అనగా -

యజ్ఞ శేషాన్ని, యజ్ఞ ప్రసాదాన్ని, భుజించడం వల్ల పాపాలన్నీ తొలగిపోతాయి. తన కోసమే వండుకునే వాడు పాపాన్ని భుజిస్తాడు.

ఈ జీవన - యజ్ఞ సంప్రదాయం లోపించడంవల్ల మనం దురవస్థల పాలు అవుతున్నాం. సామాజిక అశాంతిని తొలగించడానికి ఒకే ఒక ఆధారం యజ్ఞ సంప్రదాయం.

★★★

మన జీవితమే మన ప్రార్థన అయిపోవాలి.

ఆత్మవంచన కారాదు ఆస్తికత

కలియుగంలో ఉపాసకులు, ఆస్తికులు, యోగులు లక్షల సంఖ్యలో కనిపిస్తున్నారు. ఒక్కొక్కరి ఉపాసన ఒక్కొక్క విధంగా సాగుతూ ఉంటుంది. అందరూ చెప్పేదీ ఆధ్యాత్మికతయే. కాని వారి వారి దృష్టి కోణాలు వేరువేరుగా ఉంటాయి. వారి వారి దృష్టికోణాల్లోని మలినత మాత్రం సమానంగా ఉంటుంది. అందువల్లనే వారెంత కాలం జప తపాలు సాగించినా ప్రయోజనం కనిపించటం లేదు. నిజమైన సాధనలో నిస్వార్థ భావంతో గడిపే వారి సంఖ్యను వ్రేళ్లపై లెక్కింపవలసిందే.

అధిక శాతం ఉపాసకులు “ఈ లోకంలో కష్టాల ననుభవించినా గాని జపతపాదుల వలన మరణానంతరం స్వర్గ సుఖాల ననుభవిస్తాం” అన్న నమ్మకంతో ఊహాలోకాల్లో తేలిపోతూ ఉంటారు. కాని వారి ఊహలు సరియైనవి కావు. స్వర్గం అనేది సద్భావనల ప్రతిరూపమే. సద్భావనలున్న వారికి సదా స్వర్గమే అనుభవానికి వస్తుంది. అది వారికి తెలియదు. జపతపాదుల వల్ల స్వర్గాన్ని కాంక్షించేవారు ఇటు లౌకిక దృష్టిలోను, అటు ఆధ్యాత్మిక దృష్టిలోను సమృద్ధులు కాలేరు.

నిజమైన ఉపాసకులు శ్రేష్టమైన వజ్రాల వలె, మేలిమి బంగారం వలె తేజోసంపన్నులై లోక క్షేమకారకులౌతారు. గాజు పూసలు, నకిలీ బంగారము ఎవరినీ సంపన్నులను చేయలేవుకదా! అదే విధంగా భ్రాంతితో కూడిన ఆస్తికత ఎవరికీ ముక్తిని ప్రసాదించదు.

ఈ రోజుల్లో చాలమంది రోజులో 10-20 నిమిషాలు దైవసాన్నిధ్యంలో గాని, ధ్యానంలో గాని, స్తోత్రపారాయణలో గాని, జపమాలతో గాని, పూజతో కాని కాలం గడుపుతున్నారు. వారి భావనలో ఆ తరువాత ఎన్ని తప్పులు చేసినా భగవంతుడు క్షమిస్తాడన్న గట్టి నమ్మకం వచ్చి చేరుతుంది. అంతే. ఎలాంటి పాపకృత్యం చేయడానికీ

వెనుకాడరు. ఇలాంటి నమ్మకమే మానవుని ఆధ్యాత్మిక ప్రగతిని అడ్డుకుంటూ ఉన్నది. ఆధ్యాత్మికతలో స్వచ్ఛత లేనందు వల్ల ఆత్మిక ప్రగతి సన్నగిల్లుతూ ఉన్నది.

జన జీవనం సుఖంగా ఉండాలంటే నాస్తికులైనా సరే నేర్పు, ప్రతిభ అనే విషయాలపై శ్రద్ధ చూపాల్సి ఉంటుంది. ఏ మాత్రం శ్రమ చేయకుండా కేవలం కర్మకాండలతో లబ్ధిని పొందటానికి కొందరు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇలాంటివారిని పరాత్పరుని మహోన్నతమైన వ్యవస్థను త్రిప్పిచూపటానికి యత్నిస్తున్న వారినిగా చెప్పుకోవచ్చు.

భజనలు - పూజలు అనేవి భగవంతుని వైపు వెళ్లటానికి సాధనా మార్గాలు మాత్రమే. పలక, బలపం అనేవి చదువుకోవటానికి సాధనాలు. కాని అవి చేతిలో ఉన్నంత మాత్రాన ఎవ్వరూ విద్వాంసుడు కారు. కాలేరు. అదే విధంగా భక్తి మార్గాలలో సాధన ఉండాలి. సాధనతోనే సాధ్యం సిద్ధిస్తుంది. నిష్కలమైన సాధన లేకుండా ఫలితాన్ని పొందటం కష్టం. ఈనాడు సాధన శుద్ధిలేని సాధకులే ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నారు. ఆత్మోన్నతికి సంబంధించిన కర్తవ్యాలను విస్మరిస్తున్నారు. కర్తవ్యపాలన లేకుండా వారు కార్యసాఫల్యాన్ని పొందలేరు.

అదేవిధంగా గంగాస్నానం, హనుమాన్ చాలీసా పఠనం, ఏకాదశీ ఉపవాసం మొదలైనవన్నీ మహాపాప నాశకాలుగా నిశ్చయింపబడ్డాయి. వాటి ఆసరా చూచుకుని పాపాలు చేయటానికి ప్రజలు ధైర్యంగా ముందుకువస్తున్నారు. అటువంటివారిని గమనిస్తున్న ప్రజలలో పాపభీతి పూర్తిగా నశిస్తున్నది.

ఆస్తికత పేరుతో కొందరు ఆత్మవంచన చేసికోవటమే కాక లోకాన్ని మభ్యపెడుతున్నారు. వివేకంతో అర్థం చేసికొని పాపానికి దూరంగా ఉంటూ మనం పరోపకారులుగా జీవించాలి.

★★★

బీర్లాశయం ఒక యజ్ఞ వేదిక. ఆహార స్వీకరణ ఒక పవిత్ర క్రతువు.

సుఖానికి మూలాధారం మనశ్శుద్ధి

భారతీయ సంస్కృతి ననుసరించి వ్యక్తి యొక్క దృష్టికోణం ఉన్నతమైనదిగా ఉండాలి. మన సంస్కృతిలో అంతరాత్మకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది. హిందూ తత్వదర్శులు సాంసారిక వ్యవహారాలకు, వ్యక్తిగత జీవన పద్ధతులకు చెందిన మూల సిద్ధాంతములను పారమార్థిక దృష్టికోణంతో ఆలోచించి నిర్దేశించారు. కేవలం సాంసారిక సుఖ భోగాలకు వాసనామయములైన ఇంద్రియ భోగాలకు లోనుగాకుండా, ఆత్మభావాన్ని వికసింపజేసుకుని, పారమార్థిక విధానంలో జీవయాత్ర సాగించడానికే వారు ప్రాధాన్యాన్ని ఇచ్చారు. నీతిని కాపాడుట అన్నది దృష్టిలో పెట్టుకుని మన మాన్యతలను నిర్ణయించడం జరిగింది.

ప్రాచీన భారతీయ తత్వవేత్తలు హిందూ సంస్కృతి యొక్క సూక్ష్మ ఆధారాన్ని ఏమాన్యతల మీద మోపినారో అవి సంక్షేపంగా ఇవి-

సుఖానికి ఆధారం నిర్మల అంతఃకరణ

మానవునికి కోరిక తీరడంగానీ, సుఖ శాంతులు లభించడంగానీ బాహ్య ప్రపంచానికి చెందిన లేక ప్రకృతికి చెందిన భౌతిక విషయాల ద్వారాగానీ, ఇంద్రియ విషయాలను తృప్తిపరచడం ద్వారాగానీ జరుగదని భారతీయ ఋషులు ఎంతో పరిశోధించి తేల్చి చెప్పడం జరిగింది. భౌతికమైన జగత్తు మన దాహాన్ని పెంచుతుందిగానీ తగ్గించదు. ఒకదాని తరువాత ఒకటిగా ప్రాపంచిక విషయవాసనలు పెరుగుతూ వస్తాయిగానీ తగ్గవు. ఒక విషయవాసన పూర్తి కాకుండానే మరొక వాసన పుడుతూ వస్తుంది. మనిషి అపారంగా ధనాన్ని సంపాదిస్తాడు; అడ్డులేని కామక్రీడలలో సుఖాన్ని వెతుకుతాడు; స్వార్థంతో ఇతరుల సంపదను కొల్లగొడతాడు, మోసాలు, దగాలు, రకరకాల కుట్రలు పన్నుతాడు. ఈర్ష్యా ద్వేషాలలో, విలాసాలలో మునిగిపోతాడు. ఐనా శాశ్వత సుఖాన్ని,

ఆనందాన్ని మాత్రం పొందలేకపోతాడు. ఈ విధమైన ఎండమావుల వెనుకబడి చివరకు జీవితాన్ని వ్యర్థం చేసుకోవడం జరుగుతుంది. దానికి తోడు దుర్మార్గ ప్రవృత్తి అధికమౌతుంది. ప్రాపంచికములైన భౌతిక విషయాలలోనే సుఖమున్నదని మనిషి భావించినంత కాలం వ్యక్తిగత, సామూహిక జీవనాలు రెండూ అసంతృప్తితో, దుఃఖాలతో ముండ్ల బాటలలోనే ముందుకు సాగవలసి వస్తుంది. హిందూ తత్వవేత్తలు ఈ పరిస్థితిని గమనించి, స్వార్థపరత్వం, ప్రాపంచిక భోగాలు ఎప్పటికీ శాశ్వత సుఖ సంతోషాలను ఇయ్యలేవని నిర్ణయించారు. మన శాశ్వత సుఖానికి కేంద్రం భౌతిక సుఖ సాధనాలు గాక అంతరికమైన శ్రేష్ఠత. అంతరంగ శుద్ధికోసం అనేక ఉపాయాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. త్యాగం, ఆత్మసమర్పణ, సంయమనం మొదలైనవి ఉపాయాలు. వీటి సహాయంతో అంతరంగాన్ని శుద్ధి చేసుకొనవచ్చు.

తనపట్ల కఠోరత, ఇతరులపట్ల ఉదారత

భారతీయ సంస్కృతిలో వ్యక్తి తనపై తాను కఠినమైన నియమాలను విధించుకునే విధానం కలదు. వ్యక్తి తన వాసనలను, ఇంద్రియాలను నియంత్రణలో పెట్టుకుని తన శారీరికమైన కోరికలను, అలవాట్లను సరిచేసుకొనలేక పోతే, అట్టి వ్యక్తి తన హితాన్ని, లోకహితాన్ని ఎట్లా సాధించగలుగుతాడు?

“హరన్తి దోషజాతాని నర మిన్ద్రియ కింకరమ్.”

(మహాభారతం, అను.పర్వం 51-16.)

“తన ఇంద్రియాలకు (తన మనసులోని భావనలకు) దాసుడైనవానిని దోషాలు తమవైపునకు లాక్కుంటాయి.”

బలవానిన్ద్రియగ్రామో విద్వాంసమపి కర్షతి.

“ఇంద్రియములు మిక్కిలి బలమైనవి. అవి విద్వాంసులను గూడా తమవైపుకు లాక్కుంటాయి.”- అని మహాభారతంలో తెలుపబడింది. కావున భారతీయ సంస్కృతి-

మనం చేయగలిగిందీ, మనం చేయవలసిందీ కలిపి మనకు స్వధర్మం అవుతుంది.

వ్యక్తి తన విషయంలో తాను గట్టిగా వ్యవహరించే పద్ధతిని ప్రతిపాదించింది. మనం మన దుష్ట ప్రవృత్తిని అదుపులో పెట్టుకొనకపోతే మనకుగల అన్ని రకాల శక్తులూ వ్యర్థమైపోతాయి. ఎవడైతే దమము, దానము, యమములను మూడింటిని పాటిస్తాడో అతడే ఆదర్శవంతుడైన భారతీయుడన బడతాడు. ఈ మూడింటిలోనూ దమము (అంటే ఇంద్రియనిగ్రహం) అనేది భారతీయ తత్వవేత్తలయిన పురుషులకు సనాతనమైన ధర్మం. ఇంద్రియ నిగ్రహం అనేది తేజస్సును, పురుషార్థాన్ని పెంపొందింపజేస్తుంది. దమము తేజస్సును పెంచుతుంది, వ్యాపింపజేస్తుంది. దమము పరమ పవిత్రము, ఉత్తమము. పురుషుడు దమము వలననే పాపరహితుడు, తేజోవంతుడు అవుతాడు. జగతిలో నియమాలు, పుణ్యకర్మలు, అన్నిరకాలయిన యజ్ఞాలు చేయడం వల్ల కలిగే ఫలితాలన్నిటి కన్న దమము వల్ల కలిగే ఫలం చాలా గొప్పది. దమము లేకుంటే దానమన్న క్రియకు శుద్ధి ఉండదు. కావున దమమువలననే యజ్ఞం చేయాలన్న ప్రవృత్తి ఏర్పడుతుంది. దానివలననే దానం చేయాలన్న లక్షణ మేర్పడుతుంది.

ఇంద్రియాలను, మనస్సును నిగ్రహించి, వాటిని తన వశంలో పెట్టుకొనని వ్యక్తి వైరాగ్య ధారణ చేసి వనంలో ఉన్నా ఏమి లాభముంటుంది? ఎవరైతే తన మనస్సును, ఇంద్రియాలను నిగ్రహించుకుని ఉన్నవాడో అట్టివానికి ఇల్లువదిలి ఆశ్రమంలో జీవించవలసిన అవసరమేమున్నది?

జితేంద్రియుడు ఎక్కడ నివసించినా అది అతనికి వనమే, అది గొప్ప ఆశ్రమమే! ఉత్తమమైన శీలం, నడవడిగలవానికి, తన ఇంద్రియాలను వశంలో పెట్టుకున్నవానికి, సరళమైన భావన కలవానికి ఆశ్రమాలవల్ల కలిగే ప్రయోజన మేముంటుంది? విషయాలయందు ఆసక్తికలవారివల్ల వనాలుకూడా దోషభూయిష్టాలుగా మారిపోతాయి. ఇంట్లోనే ఉంటూ పంచేంద్రియాలను అదుపులో పెట్టుకోగలిగితే, అదే తపస్సు.

ఎల్లప్పుడూ శుభకరములైన పనులనే చేస్తూ ఉండే రాగరహితుడైన పురుషునికి ఇల్లే తపోవనం. ఏకాంతాన్ని పాటిస్తూ, దృఢమైన పద్ధతిలో నియమపాలన చేస్తూ, ఇంద్రియాలకు సంబంధించిన కోరికలకు దూరంగా ఉంటూ, అధ్యాత్మ చింతనలో మునిగి ఉండే వ్యక్తియే భారతీయ సంస్కృతికి పుష్పం వంటివాడు.

భారతీయ సంస్కృతి ఒకవైపు ఇంద్రియ నిగ్రహాన్ని గురించి ఉపదేశిస్తూనే, ఇంకొకవైపు ఇతరుల విషయంలో ఎంతో ఉదారత చూపవలసిందిగా ఆదేశిస్తోంది; అన్యులకు సేవ చేయడానికీ, సహాయోగ, సహాయతలను అందించడానికీ ముందుండాలని తెలుపుతోంది.

“సత్యస్య వచనం శ్రేయః సత్యజ్ఞానంతు దుష్కరమ్ ।
యద్ భూతహితమత్యన్తమ్ ఏతత్ సత్యమ్ బ్రవీమ్యహమ్ ॥”

ఇతరులను నిందించడంలో గొప్పదనాన్ని ఎప్పుడూ చూడవద్దు. మంచితనం ద్వారా ఇతర మనుష్యులలో గొప్పతనం కలుగునట్లు చూడడమే నిజమైన భారతీయత. భారతీయ సంస్కృతీ ఉపాసకులు ఎల్లప్పుడూ తమను శరణుపొందిన బలహీనులకు, అతిథులకు సహాయము చేస్తారు.

భారతదేశంలో ఎల్లప్పుడూ ఇతరులపట్ల ఉదారభావనతో వ్యవహరించే పద్ధతి కలదు. బైటనుంచి చంపడానికి వచ్చినవారివట్ల, విషాన్ని త్రాగించిన వారి యెడ, మంటలలో కాల్చి చంపిన వారివట్ల ఏనుగులతో త్రొక్కించినవారివట్ల, పాములతో కరిపించిన వారి యెడ- అందరి విషయంలో భారతీయ సంస్కృతి ఎంతో ఉదారంగా వ్యవహరించింది. స్నేహభావంతో చక్కగా వ్యవహరించింది. మనము అందరిలో భగవంతుని చూచాము. ఏనుగులో విష్ణువును, నిప్పులో విష్ణు భగవానుని దర్శించాము. అటువంటి మనం జంతువులలో, మనుష్యులలో పరమాత్మను దర్శించమా? మనది మనుషులందరినీ తరతమ భేదాలు లేకుండా ప్రేమించే ఉదారజాతి.

★★★

జ్యోతిష శాస్త్రం ఉన్నది భవిష్యత్తును తెలుసుకోవడానికే కాక-జీవితాన్ని ప్రణాళికాబద్ధంగా నిర్వహించుకోవడానికి.

ధ్యాన సిద్ధికి గీటురాళ్లు

ధ్యానం అధ్యాత్మపథానికి దీపం. శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస ఇలా అనేవారు- “ధ్యానం లోని ప్రగాఢత ఆధ్యాత్మ జ్ఞానపు పరిపక్వతకు సూచన. ధ్యానం సిద్ధిస్తే అధ్యాత్మ సిద్ధి కలుగుతుంది.” ధ్యాన మహిమ లోని చాలా అంశాలు ఆధ్యాత్మిక సాధకులకులందరికీ సుపరిచితములే.

మన ధ్యానాన్ని మనం ఎలా పరీక్షించుకోవాలి? దానికి గీటురాళ్లు ఏవి? ధ్యాన ప్రక్రియలోని సూక్ష్మతలను, దాని సిద్ధిని తంత్ర, బౌద్ధ గ్రంథాలు ఎంతో విస్తారంగా వివరించాయి. వజ్రయాన సిద్ధుడైన సరహపా ఇలా చెబుతారు- సాధకుడు వెలుగుని, రంగుల్ని, అంతర్యాక్షులతో అలౌకిక దృశ్యాల్ని చూడటం, ఆనందానుభూతుల్ని పొందటం- ఇవన్నీ ధ్యాన సిద్ధి లక్షణాలని పలువురు భావిస్తారు. నిజం ఇది కాదు.

మహాసిద్ధ సరహపా ఇలా అన్నాడు- సాధకుడు తన ధ్యానాన్ని పరీక్షించుకోవడానికి గీటురాళ్లు ఇవి (1) ఆహార సంయమనం (2) వాణి సంయమనం (3) జాగరూకత (4) ద్వేషం లేకపోవడం (5) దుఃఖం లేకుండుట (6) శ్వాస సంఖ్యలో తగ్గుదల (7) సంవేదనాశీలత.

మొదటిది ఆహార సంయమనం. శంకరాచార్యుల ప్రకారం- ఔషధం లాగా ఆహారాన్ని తీసుకోవాలి. దేహపోషణకి తగినంత తీసుకోవాలి. సాత్విక ఆహారాన్ని సాధకుడు “లఘ్వాశీ” తక్కువ తినమని భగవద్గీత నిర్దేశిస్తోంది. ధ్యానం ప్రగాఢ మవుతున్న కొద్దీ సాధకుని రుచి సమాప్తి చెందుతుంది.

వాణి సంయమనం అంటే మనమేమనుకుంటామంటే- మౌనంగా ఉండటం అని. అది సరికాదు. ధ్యాన సాధన పెరిగే కొద్దీ అధ్యాత్మ లోక ద్వారాలు తెరుచుకుంటాయి. జ్ఞాన ప్రకాశముల కొత్తలోకం దొరుకుతుంది. అనవసరపు మాటల పట్ల ఆసక్తి తగ్గుతుంది. మాటకన్న అంతశ్చేతన ఎక్కువ చురుగ్గా ఉంటుంది, ఎక్కువ ప్రభావం కల్గి ఉంటుంది.

మూడవది జాగరూకత. అంటే బాహ్య జాగృతితోపాటు అంతః జాగృతి. సాధకుడు బాహ్య జీవితాన్ని అర్థం చేసుకున్నట్టే ఆంతరంగికాన్ని అర్థం చేసుకుంటాడు.

నాల్గవది ద్వేషం అంతం కావటం. మనసులో కొత్త కొత్త కోర్కెలు అంకురిస్తుంటాయి. ఆ కోర్కెలు పూర్తి గాకపోతే, ఫలించక పోతే- మనిషి వేరే వ్యక్తిని దోషిగా భావించి మనసులో అతడిపట్ల వైరాన్ని పెంచుకుంటాడు. దీన్నే ద్వేష భావదశ అంటారు. ధ్యాన సాధకునికి కోరికల వరద రాదు. సృష్టిలో ప్రతీదీ మహాకాలుడైన ఆ భగవంతుని ఇచ్చు ప్రకారమే జరుగుతోంది, ఎవరిదీ దోషం కాదు. ఇక ద్వేషం ఎందుకు? అని ఆలోచిస్తాడు సాధకుడు.

పతంజలి మహర్షి దుఃఖాన్ని చిత్త చంచలత్వం యొక్క పరిణామంగా వర్ణించారు. ఎవడి చిత్తం ఎంత చంచలంగా ఉంటే వాడి దుఃఖం అంతే ప్రమాణంలో ఉంటుంది. చంచలత్వం లేనిచోట దుఃఖానికి తావేది? చిత్తం స్థిరంగా ఉన్నవాడు ఎంత పెద్ద దుఃఖం వచ్చినా విచలితుడు కాదు. భగవద్గీతలో “న దుఃఖేన గురుణాపి విచాల్యతే” అన్నారు.

శ్వాస సంఖ్య తగ్గుటం ధ్యాన సాధనలో ఆరో మెట్టు. ఆవేగంలో, ఆవేశంలో శ్వాస సంఖ్య పెరుగుతుంది. శారీరక అసామాన్యతలో కూడా శ్వాసగతి పెరుగుతుంది. కానీ సాధకునికి శ్వాసగతి తగ్గుతుంది.

ఇక ఆఖరు శ్రేష్ఠమైన గీటురాయి భావసంవేదనా జాగరణ. సాధకుని మనసులో కరుణ జాగృత మవుతుంది. తన కుటుంబం, ఇరుగు పొరుగులు, తనని కల్పిన వారు- అందరి ఎడలా అతని వ్యవహారణ కరుణా పూరితంగా ఉంటుంది. స్వార్థం అహంకారం పోయి, నిరంతరం కరుణ విస్తరించటమే శ్రేష్ఠమైన గీటురాయి. ఏతావాతా తేలేదేమంటే- 5, 10 ఏళ్లు ధ్యానం చేశాక జీవన చేతనలో ఎలాంటి మార్పు ప్రారంభం కాకుంటే- మనం ధ్యానం చేయలేదనే అర్థం.

ఈ ప్రక్రియలో ధ్యాన సాధకునికి స్వరోదయ శాస్త్రం అవగతం అవుతుంది. స్వరోదయ శాస్త్రానికి ఆధారం శ్వాస యొక్క వేగం. శ్వాస వేగాన్ని గుర్తించిన వ్యక్తి భవిష్యత్తును చెప్పగలుగుతాడు. శ్వాస వేగం యొక్క సూక్ష్మ పరిజ్ఞానం, అది తగ్గడం ధ్యాన సిద్ధికి ఒక గీటురాయి.

★★★

జ్యోతిర్విద్య మన స్వధర్మాన్ని తెలుపుతుంది.

నవ చైతన్యానికి షరతు-సుఖనిద్ర

మనిషి ఆరోగ్య సమగ్రతకు ఆహారం, నీరు, గాలి మొదలైన వాటివలె విశ్రాంతి కూడా అవసరం. బలవర్ధకమైన ఆహారం, పరిశుభ్రమైన నీరు, గాలి లభిస్తున్నా విశ్రాంతి లేకపోతే మనుషులు అతి త్వరలో నీరసించిపోతారు. ఆరోగ్యం దిగజారిపోతుంది. విశ్రాంతి లేకుండా అదేపనిగా పనులు చేస్తూ ఉంటే మనుషుల శరీరం మీద, మస్తిష్కం మీద ఒక విధమైన ఒత్తిడి ఉత్పన్నమౌతుంది. దానిని చల్లబరచడానికి కొంతసేపు పని ఆపుచేస్తాము. అదేవిధంగా ఒకదాని వెంట ఒకటిగా రోజంతా పనులలో మునిగిపోయిన మనిషి స్నాయువులకి తప్పనిసరిగా విశ్రాంతి కావాలి. లేకపోతే, అతని ఆరోగ్యంలో అసంతులనం ఉత్పన్నమై, అతడు జబ్బు పడతాడు.

విశ్రాంతి యొక్క ప్రాకృతిక స్వరూపం నిద్ర. పనుల ద్వారా అలసిపోయిన వ్యక్తికి నిద్ర వల్ల విశ్రాంతి లభిస్తుంది. ఎంతసేపు నిద్రించాలన్న విషయం వ్యక్తి శారీరక పరిస్థితి మీద, సామర్థ్యం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. సామాన్యంగా సగటు వ్యక్తికి ఆరు- ఏడు గంటల నిద్ర సరిపోతుంది. కాని, కొంతమంది మూడు- నాలుగు గంటల నిద్రతోనే సూతనోత్సాహాన్ని, తాజాతనాన్ని పొందుతారు.

ముఖ్య విషయం ఎంతసేపు నిద్రించాలన్నది కాక, ఎంత గాఢంగా నిద్రపోవాలన్నది. నిద్రరాకపోయినా ఏడెనిమిది గంటలు మంచం మీద పడుకొన్నా, తెల్లవార్లు అటూ ఇటూ మసలుతూ కలత నిద్రపోయినా, కలలు గంటూ గడిపినా- నిద్ర ఆవశ్యకత వూర్తికాదు. శరీరానికి కావలసిన విశ్రాంతి లభించదు. పైగా నీరసంగా, బద్ధకంగా ఉంటుంది. తెల్లవారి లేచాక ఏ పనిలోనూ చురుకుగా పాల్గొనలేరు. కనుక ఆరోగ్యానికి గాఢనిద్ర, శారీరక, మానసిక విశ్రాంతి అవసరం. చాలా మందికైతే ఎంత తన్నుకున్నా అసలు నిద్రే రాదు. ఈ నిద్రపట్టని జబ్బు నేటి యువతలో, సభ్య సమాజంలో అధికంగా కానవస్తుంది.

మంచి నిద్ర పట్టాలంటే శారీరక శ్రమ అత్యంతావశ్యకం. దానికి తోడు నియమిత సమయంలో నిద్రకు ఉపక్రమించడం అవసరం. కనుక పనిచేసుకునే సమయాన్ని, విశ్రాంతి తీసుకునే సమయాన్ని సరిగా నిర్ధారించుకొనగలగాలి. నిద్రపోయేటప్పుడు పనుల గురించీ, సమస్యల గురించీ ఆలోచించరాదు. శ్రామికులకు సహజంగానే గాఢనిద్ర వడుతుంది. నిద్ర- విశ్రాంతి వలన కలిగే హాయిని అనుభవించాలంటే శారీరక శ్రమ తప్పదు. శరీరానికి శ్రమ కలుగనివ్వక కూర్చోని ఇతరులతో సేవలు చేయించుకోవడానికి కొందరు అలవాటుపడతారు. మరికొందరు పనులను తప్పించుకొని తిరుగుతుంటారు. అటువంటి వారు నిద్రపట్టక ఇబ్బంది పడుతుంటారు. సరైన నిద్రపోకపోవడం వలన ఇతర రోగాలు తలెత్తుతుంటాయి.

ఈ రోజుల్లో అందరికీ అవసరాలు, కోరికలు పెరగడం మూలాన అధికంగా సంపాదించవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. దాని వల్ల పనికి, విశ్రాంతికి సరైన సమయం కేటాయించలేకపోతున్నారు. ఓవర్ టైమ్ వర్క్ అనేది నేడు ఒక సహజసిద్ధమైన విషయంగా మారిపోయింది. విశ్రాంతి తీసుకోవలసిన సమయంలో పనిలో దిగవలసివస్తున్నది. పనిచేయడం తప్పు కాదు. చేయగలిగినంత పని తప్పక చేయాలి. కాని, నిద్రా- విశ్రాంతి వదులుకొని తమ ఆరోగ్యాన్ని పణంగా పెట్టి పొందే ఎంత గొప్ప లాభాలైనా మనిషికి దండగ కిందే లెక్క. ప్రకృతి ద్వారా లభించిన గొప్ప వరం నిద్ర. దేనివలన మనం నవచైతన్యాన్ని పొందుతామో దాన్ని అమ్ముకోరాదు- ఎంత లాభం వచ్చినా సరే.

చాలామంది నిద్రపోవలసిన సమయంలో, విశ్రాంతి తీసుకోవలసిన సమయంలో సినిమాలు, పేకాట, చదరంగం, సంగీతం, ఆటలు- పాటలు మొదలైన మనోరంజకాల సరదాలో పడి నిద్ర పాడుచేసుకుంటారు. సరదాలను చంపుకోమని చెప్పడంలేదు. ఆరోగ్యప్రదమైన, సభ్యత కలిగిన

గాయత్రీ ఉపాసనవల్ల ఈ జగన్నాటకంలో మన పాత్ర ఏమిటో మనకు తట్టుతూఉంటుంది.

మనోరంజకాలు కొంతవరకు మనిషికి అవసరంకూడా. కాని వాటిని వ్యసనంగా చేసుకొని నిద్రకు దూరమై ఆరోగ్యాన్ని నష్టపరుచుకోవడం తెలివైనపని కాదు.

మంచినిద్ర పట్టకపోవడానికి, విశ్రాంతిలోని హాయిని పొందలేకపోవడానికి మనుషుల మానసిక పరిస్థితి కొంత కారణమౌతుంది. చాలా మంది నిద్రపోయే సమయంలోనే భూతకాలంలో చేసిన పొరపాట్ల గురించి పశ్చాత్తాపపడుతూ, భవిష్యత్తును తలచుకొని కంగారుపడుతూ పిచ్చి ఆలోచనలు చేస్తుంటారు. విశ్రాంతిగా పడుకొని ఉన్నా మానసిక సంఘర్షణ వల్ల నిద్రరాక పక్కమీద అటు ఇటు దొర్లుతూనే రాత్రి గడిచిపోతుంది. దాని పరిణామం నిద్రలేమి రూపంలో బయటపడుతున్నది.

మానసికమైన ఈ విషమ పరిస్థితి వదిలించుకోలేనంత కష్టమైనదేమీ కాదు. గొడవలు, చికాకులు మొదలైన ఇతర బాధాకరమైన విషయాలను, వానికి సంబంధించిన సమస్యలను మనం పడకగది బయటే వదిలిపెట్టాలి. మనసును ప్రశాంతంగా ఉంచుకొని హాయిగా నిద్రపోవడానికి ప్రయత్నించాలి. నిద్ర చెడగొట్టడంలో ఆహార-విహారాలకు ముఖ్యమైన పాత్ర ఉన్నది. సాత్వికమైన, పరిశుద్ధమైన, తేలికగా జీర్ణం కాగల భోజనం సుఖనిద్ర కలిగిస్తుంది. తామసమైన, ఉడ్రేకం కలిగించే బరువైన పదార్థాలు నిద్రను పాడుచేస్తాయి. సిగరెట్లు, బీడీలు, కాఫీ-టీ, సారాయి, పొగాకు మొదలైన ఉత్తేజకరమైన పదార్థాలను వాడేవారు అనిద్రకు గురికావలసివస్తుంది. నిద్రలేమి వల్ల నరముల నిస్రాణ, శరీరిక బడలిక, మందబుద్ధి అంకురిస్తాయి. అంతేకాక స్నాయువులు, గుండె, మస్తిష్కం మొదలైన మూల అంగాలపై కలుషిత ప్రభావం పడుతుంది. ఉపయుక్తం కాని ఘనమైన ఆహారం వల్ల అజీర్ణం కలిగి, దానితో నిద్రపట్టక పోవుటే కాక భయం కలిగించే దుఃస్వప్నములు వస్తాయి. తెల్లవారిన తర్వాత కూడా మనిషి మగతగానే ఉంటాడు. అలసట వదలిపెట్టదు. శరీరం బరువుగా తోస్తుంది. కాబట్టి భోజనం సాత్వికంగా, తేలికగా, తగుమాత్రంగా తీసుకోవాలి.

ఆర్థమైన సంవేదనలో అసలైన ఆనందం

సుప్రసిద్ధ గాయత్రీ ఉపాసకులూ, ఆర్యసమాజ్ అగ్ర నాయకులూ అయిన మహాత్మా ఆనందస్వామి వద్దకు ఒక కోటీశ్వరుడు వచ్చాడు. అతడికి ఎన్నో ఫ్లాట్లర్లీలు ఉన్నాయి. కొడుకు లందరూ మంచి స్థితిలో ఉన్నారు. భార్య చనిపోయింది. అతడి వాణిజ్య సామ్రాజ్యం విస్తరిస్తోంది. అయినా అతడికి లోలోపల ఏదో వెలితి. ఏదో శూన్యం. ఆకలి లేదు. నిద్ర పట్టదు. అతడు తన వ్యధను స్వామీజీకి వినిపించాడు. స్వామీజీ ఇలా అన్నారు-

“మీరు జీవితంలో కర్మకూ, శ్రమకూ ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. భావనకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు. సత్యంగం, పురాణ శ్రవణం వంటివాటివల్ల ఆలోచనలకు పోషణ జరుగుతుంది. అంతమాత్రమే కాదు. లోపలి శుష్కతను తగ్గించాలంటే- ఇకనుంచి ప్రేమనూ, ధనాన్నీ, శ్రమనూ పంచిఇవ్వండి. మిమ్మల్ని మీరు విస్తరించుకోండి. అనాథల మధ్యకు, నిస్సహాయుల మధ్యకు వెళ్లండి. వారు తమ కాళ్లమీద నిలబడేందుకు సాయపడండి. ఇందుకోసం శారీరికంగా శ్రమించండి. దిన చర్యను క్రమబద్ధం చేసుకోండి. మీ శరీరం, మీ మనస్సు ఆరోగ్యాన్ని పొందుతాయి.”

ఈ హితవును పాటించడంవల్ల సేల్ జీకి అపారమైన శాంతి, ఆనందమూ అందాయి.

వాస్తవానికి - లోక కళ్యాణ, పారమార్థిక భావనలూ ఆర్థమైన భావనంవేదనలూ జీవితానికి కేంద్ర బిందువులు కావాలి.

నిద్ర అనే చర్య మనిషికి ఆరోగ్యం, స్ఫూర్తి, శక్తి, కార్య సామర్థ్యం, సంతోషం పొందడానికి ప్రకృతి ఇచ్చిన అమూల్యమైన కానుక. దీనిని ఏ పరిస్థితులలోను వదులుకోకూడదు. ప్రయత్నపూర్వకంగా మంచి సుఖనిద్ర పోవడం అలవాటు చేసుకోవాలి. నవజీవన చైతన్యము నిచ్చేది నిద్ర కాబట్టి అవసరమైనంత విశ్రాంతి తీసుకొనడం స్వస్థతకు తప్పనిసరి విధి.

★★★

గృహస్థ ఆశ్రమంలో పొందిన అనుభవం వానప్రస్థ ఆశ్రమంలో అందరికీ పంచబడుతుంది.

ధార్మిక విశ్వాసం

అంతరంగపు లోతులలో ధర్మబుద్ధిని, ఆదర్శ గుణములను స్థాపించుకొనుట, దాని ప్రకారం నడవడికను తీర్చిదిద్దుకొనుట ధర్మధారణ అనబడుతుంది. మనిషి తెగిన గాలిపటంలా ఎటు గాలి వీస్తే అటు కొట్టుకుపోవడం చూస్తూనే ఉంటాము. శారీరక వాంఛలు, మానసిక తృప్తలు ప్రతి నిమిషం అతని మీద సవారీ చేస్తుంటాయి. వాటిని తృప్తిపరిచే రంధ్రులలో అతడు పరుగులు పెడుతూఉంటాడు. లేచింది మొదలు పడుకునే వరకూ వాటికోసమే శ్రమిస్తూ నలిగి నల్లరవుతూ ఉంటాడు. ఈ పనుల్లో కొద్దిపాటి విజయాలు సాధించగలిగాడంటే ఇక అహంకార భూతం అతని తలకెక్కి కూర్చుంటుంది. అందరి మీదా పెత్తనం చెలాయించాలని, అందరూ తన కను సన్నలలో మెలగాలని అతడు కోరుతుంటాడు. అందుకు కావలసిన పలుకుబడి పెంపొందించుకొనడానికీ, గొప్పతనాన్ని నిరూపించుకొనడానికీ దుబారాఖర్చులు చేస్తూ ఆ ఖర్చులకు కావలసిన డబ్బు సంపాదించడానికి తలకు మించిన ప్రయాస పడుతూఉంటాడు. లేదా అక్రమ మార్గాలను అన్వేషిస్తూ ఉంటాడు. మిథ్యాడంబరాలకు వశమైన వ్యక్తి జీవితం గాను గెద్దులా ఆ వలయంలో తిరుగుతూ అంతమైపోతుంది తప్ప ఆధ్యాత్మికంగా చిన్నమెత్తు అభివృద్ధిని కూడా సాధించలేదు.

తమలో ఉన్న ధారణతోపాటు వివేకం కూడా కలిగి ఉన్న వ్యక్తులు చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఉంటారు. అధిక సంఖ్యాకులు నామమాత్రపు సాధకులుగా, అనుకరణ సాధకులుగా మిగిలిపోతారు. వీరు అనాదిగా వస్తున్న ఆచారాలను అనుసరిస్తూ పోతుంటారు తప్ప అవి ఎంత వరకూ సమంసజమైనవని అసలు ఆలోచించరు. అలా ఆలోచించాలన్న సంగతి కూడా వారికి తెలియదు. తాము

ఆచరిస్తున్న వాటిలో మూఢాచారాలు, నిరుపయోగకరమైన ఆచరణలు, అహితకరమైనవి ఎన్నైనా ఉండనీగాక- పెద్దలు చెప్పారనో, తోటివారు చేస్తున్నారనో తామూ ఆచరణలో పెడతారు. వాటివలన ఒనగూడే ప్రయోజనమేమిటో తెలియక పోయినా చేయకపోతే ఏమి కీడు మూడుతుందోనన్న భయంతో ఇష్టంఉన్నా లేకపోయినా వాటిని పాటిస్తూ ఉంటారు. కానీ ధారణకు వివేకం తోడైనవారు పెద్దలు చెప్పారనీ, పూర్వం నుండీ ఆచరిస్తున్నామనీ కాక- ఈ ఆచారాలు నిర్ధారణచేయబడినట్టివేనా? లేక మూర్ఖత్వంతోనో, అనాటి కాలానికి అనుగుణంగానో ఏర్పరచబడినట్టివా? అని ఆలోచిస్తారు. పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఆలోచనలే కాదు ఆచరణలు కూడా మారుతూఉంటాయి. చాలాసార్లు అవసరమే నీతిగా-రీతిగా మారుతూ ఉంటుంది. స్వంత ఆలోచన లేనివారు, అవకాశవాదులు లాభం ఎటు ఉన్నదని అనిపిస్తే అటు మొగ్గు చూపుతూఉంటారు. అటువంటివారు ఆదర్శవంతమైన మార్గమును నిర్ధారించలేరు. పరిస్థితులను, వాతావరణాన్ని తమదైన శైలిలో మూసపోయ గల సమర్థులు, వివేకశీలురు అరుదుగా లభిస్తారు. మిగిలిన వారంతా ఆకర్షణలకు, ప్రలోభాలకు లొంగి, లేదా భయంచేత ఇతరులు చెప్పిన దానిని అనుకరిస్తూ పోతూంటారు. ఈ రకమైన వ్యక్తులకు తమకంటూ ఒక లక్ష్యమూ ఉండదు, సునిశ్చితమైన క్రియా పద్ధతీ ఉండదు. పరిస్థితులనే గాలి ఎటు వీస్తుంటే అటు కొట్టుకుపోతూఉంటారు. అటువంటి దశలో మహత్తర కార్యములేవీ నియమిత రూపంలో చేయవీలుకాదు. వారు ఏవిధమైన సఫలతగాని శ్రేయస్సుగాని పొందలేరు కూడా.

ఫలితాలు ఆటలో పాయింట్ల వంటివి. మనకు ఆట ముఖ్యం.

ప్రేరణలు అంతరంగంలో మొలకెత్తుతాయి. వాటి ఆధారం మీద ఆలోచన పనిచేస్తుంది. ప్రణాళికలు తయారవుతుంటాయి. కోరికలు తీర్చుకునే ఉద్దేశ్యంతో క్రియలు సాగుతుంటాయి. అంటే, కోరికలు తీర్చుకొనడమే జీవిత ధ్యేయంగా, జీవిత స్వరూపంగా మారిపోతుందన్నమాట, వీటిని ఒకరకంగా నిష్ఫల జీవితాలుగా చెప్పవచ్చు. అత్యున్నతమైన, అతి విలువైన సామర్థ్యాలు లభించినా-సంతోషపడే, ఉత్సాహపూర్వకంగా వీరు చెప్పుకోగలిగే కార్యాలకు వాటిని వినియోగించలేరు. ఈ విధమైన లోతులేని జీవనయానం వెనుక ఉన్న లోపమేమిటంటే- అంతరంగంలో ఆదర్శవంతమైన శ్రద్ధ లోపించుట. సుదుర్లభ అవకాశములు లభించినప్పుడు వాటిని మహత్తర కార్యాలలో వినియోగించే వివేకం చూపగలిగితే మాత్రం తిరిగి ఆదర్శముల ఉత్పన్నతతో వారు అంతరాళమును నింపుకొనగలుగుతారు. దీనికోసం అదే స్థాయి స్వాధ్యాయము, సత్సంగము, సహాయోగములను వెతుక్కొని వాటి ద్వారా ఏదో ఒక ఉచ్చస్థాయికి చెందిన మార్గమును అనుసరించినట్లైతే సత్సంకల్పాలు ఉప్పొంగుతుంటాయి. ఆ మార్గంలో సాగిపోవుట సరళతరంగా, సంతోషప్రదంగా ఉంటుంది. ఈ పద్ధతి కాక మరొక విధంగా ప్రయత్నాలు సాగితే మానసిక చంచలత చోటు చేసుకుంటుంది. ఆ వాసర ప్రవృత్తిలో కుతూహలం, కాలక్షేపం వంటి క్రియలే తప్ప ఆదర్శవంతమైన, మెచ్చదగిన కార్యాలేవీ సానుకూల పడవు.

మానవజన్మ మహాసృష్టికర్త యొక్క గొప్ప కళాకృతి. దానిని పొట్టనింపుకొనడం వంటి సర్వసామాన్య ప్రయోజనాలకై వెచ్చించరాదు. ఏదైతే కర్మయోగమని చెప్పబడిందో, దేనిద్వారా కర్మరతుడవుతూ కూడా చరమ లక్ష్యమును చేరగలగడం సాధ్యపడుతుందో ఆ మహాకార్యం సాధించడానికే అది సృష్టించబడింది. ఈ సత్యాన్ని తెలుసుకొని ఆవిధంగా నడుచుకొనగలుగడమే వివేకశీలత అనబడుతుంది.

శారీరక క్రియల స్వరూపం దృష్టిగోచర మవుతుంది. జరుగుతున్న సంఘటనలను వర్ణించవచ్చు. ఇవి పైకి కనపడేవి. ఇవి ఇలా పనిచేయడానికి కారణమైన వ్యవస్థ ఎవరికీ కానరాదు. అది శరీరం లోపల, మనస్సులోపల నిర్మితమై ఉంటుంది. గడియారంలోని అనేక భాగాలు ఒకదాని సహకారంతో మరొకటి పనిచేస్తూ ఉన్నట్లు శారీరక క్రియల వెనుక ప్రేరణ అను తాళపు చెవి ఉంటుంది. దానిక్రియ సక్రమంగా నడిచే గడియారపు వ్యవస్థను పోలి ఉండి, జీవనక్రియ సమర్థవంతంగా నడుచునట్లు చేస్తుంది. అది లేనట్లయితే భావనాత్మక ప్రేరణల అభావం వలన అవి శిథిలమవుతుంటాయి. వాటిని చైతన్యవంతము చేసే పనిని ప్రేరణ అను ఈ దైవశక్తి నిర్వహిస్తూ ఉంటుంది. ఇది మనిషి జీవితంలో ధారణల ద్వారా పటిష్ఠ మవుతుంది.

ఆదర్శవంతమైన ఆ మాన్యతలను ధర్మధారణలని అంటారు. వాటిని పొందడానికి ముఖ్యంగా చేయవలసిన దేమిటంటే- వాటిగురించి లోతయిన గంభీరమైన ఆలోచన జరగాలి. శంకలు-సందేహాలు తీరేవరకూ వాటిని మఱిస్తూనే ఉండాలి. అప్పుడు బయటపడిన నిష్కర్షమైన విషయాన్ని దృఢంగా నమ్మి హృదయంగమం చేసుకొన గలగాలి. దాని పూర్తికోసం ప్రతి రోజూ చేయగలిగినంత సాధన చేస్తూఉండాలి. దానివల్ల నమ్మకాలకు బలం లభిస్తుంది. బలపడని నమ్మకాలు (ధారణలు) ఊహామాత్రంగా మిగిలిపోతాయి. కాలప్రవాహంలో కొట్టుకుపోకుండా వాటికి స్థిరత్వమనే బలమైన పునాది నిర్మించాలి. చాలామంది తార్కిక దృష్టితో ఏవిషయం గురించైనా సరే మంచినీళ్లప్రాయంగా విమర్శలు చేయగలరు. కానీ అవే సిద్ధాంతాలను నిజజీవితంలో ఆచరణలో పెట్టవలసివస్తే మాత్రం తాము చెప్పినవి మర్చిపోతారు. భావావేశంలో వేటిని ఖండించారో, వేటిని విమర్శించారో వాటినే ఆచరిస్తారు. ఇది తమమీద, తమ వ్యక్తిత్వం మీద నమ్మకం లేనివారి మానసిక స్థితికి

పాయింట్స్, ఆట వస్తువులూ ఆటలోనే ఉండిపోతాయి. తృప్తి, నైపుణ్యమూ మనతో వస్తాయి.

ఉదాహరణ. కనుక విశ్వాసాలను దృఢతరం చేసుకొని వ్యక్తిత్వం మీద నమ్మకం కలిగిఉండాలి. సంకల్పములను దృష్టిలో ఉంచుకొని వాటిని కార్యరూపంలో పరిణతి చేయగల ఎంత చిన్న అవకాశం మనముందుకు వచ్చినా దానిని చేజారిపోనివ్వరాదు. కర్తృత్వం వహించుట అనునది మన స్వభావసిద్ధమైన గుణంగా మారాలి. అప్పుడే మన అలవాట్లు ఆ ప్రకారమైన క్రియా కలాపాలకు పరిమితమౌతాయి.

మాన్యతలు భావనాక్షేత్రపు లోతులనుండి పైకి ఉప్పొంగుతుంటాయి. అవే చిరస్థాయిగా ఉంటాయి. తన్ను తాను ఉత్కృష్టునిగా లేక నికృష్టునిగా, శక్తివంతునిగా లేదా శక్తిహీనునిగా భావించుకొనుట వ్యక్తిత్వముపై గల నమ్మకాలమీదే ఆధారపడిఉంటుంది. జీవితంలో మహత్తర సంఘటనలన్నీ ఈ నమ్మకాల, శ్రద్ధా పట్టుదలల బలంతోనే సాధించబడతాయి. ఢిల్లీలో బండి తోలుకుంటూ పొట్టపోషించుకొనే ఒక కులం వారున్నారు. వారు ఈ బండి తోలుకునే వృత్తి తప్ప మరో వృత్తిని స్వీకరించరు. దీనివలన ఆదాయం తక్కువై ఆర్థికంగా ఎన్ని కష్టాలు ఎదురౌతున్నా సరే తమ వృత్తిని వదిలి పెట్టడానికి వారు సిద్ధపడరు. వాళ్లు చెప్పేదేమిటంటే- తాము మేవాడు రాణా సంతానమని, తిరిగి ఢిల్లీలో రాణాల జెండా ఎగిరేంత వరకూ తాము ఈవిధమైన జీవితమే గపుడుతూఉంటామని. వారు చెప్పేదానికి అర్థం లేనప్పటికీ వారి నమ్మకం అనేది మాత్రం పటిష్టంగా వారి మనసుల్లో పాతుకుపోయిఉంది. ఈ నమ్మకం అన్నిటికన్నా సమర్థవంతమైన తత్వం. దీని ఆధారంతో మనిషి ఎంత కష్టసాధ్యమైన పనినైనా చేయగలుగుతాడు. తనకు ఎంత అయిష్టమైన కార్యమైనా చేస్తుంటాడు. ఎవరి విమర్శలూ లెక్క చేయకుండా, తాము

నమ్మిన సిద్ధాంతాలకోసం చేతికి అందివచ్చిన ఎన్నో సౌఖ్యాలను, ధనరానులను తృణప్రాయంగా వదులుకున్నవారిని చూస్తాము. కన్యలు తమ కౌమారవ్రతమును, వితంతువులు తమ వైధవ్యమును దీని ఆధారంతోనే చక్కగా నిర్వహించగలుగుతున్నారు. న్యాయనిష్ఠలు, పరోపకారులు, నిజాయితీపరులు కూడా ఇదేవిధంగా ఎన్ని ఆకర్షణలు, ప్రలోభాలు, ఒత్తిడులు ఎదురైనా వాటికి తలవంచకుండా తమ విశ్వాసాల మీద నిలబడగలిగి ఉండడం ఈ నమ్మకం ఆధారం మీదనే. ఎటువంటి ప్రతికూలతలూ ఈ నమ్మకాలను చలంపచేయలేవు.

ధారణల (విశ్వాసం) కు ఎంత బలమున్నప్పటికీ అవి ఆదర్శములతో, వివేకంతో కలిసి ఉన్నప్పుడే ప్రశంశనీయములు అవుతాయి. అవిలేకుండా మూర్ఖపు నమ్మకం ఒక్కటే ఉన్నట్లయితే- దుర్బ్వసనపరులు, దురాచారవంతులు, ద్రోహులు తమ ప్రవృత్తిపట్ల ఇదే విధమైన శ్రద్ధా-ధారణ కలిగిఉండిపోతారు. దరిద్రులు, అది తమ తలరాతగా నమ్మి దానినుండి బయటపడే మార్గం ఆలోచించరు. ఆ స్థితిని అధిగమించాలన్న ప్రయత్నమూ చేయరు. ఈ విధంగా వివేకంలేని ధారణలు గ్రుడ్డి నమ్మకాలుగా, ఆపదలను తెచ్చిపెట్టేవిగా మారిపోతాయి. వేలినైతే ఆధ్యాత్మ మార్గంలో సహాయకులుగా ఎంచుకున్నారో అవి ధర్మావలంబనకరమైన మాన్యతలు; వాటి సహాయంతో ఆధ్యాత్మికంగా భౌతికపరంగా వృద్ధిచెంది ముందుకు సాగగలుగుతారు. కనుక ధారణకు వివేకమును, ఆదర్శమును తప్పనిసరిగా జోడించాలి.

★★★

ఈ నెలలో కనీసం అయిదుగురు వ్యక్తులను పత్రిక చందాదారులుగా చేర్పించండి.

సూర్యుని నుండి వ్యక్తమయేవారు దేవతలు.

పరమప్రేమతో నిండిన తపస్సు

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధి యో యోనః ప్రచోదయాత్. 24 అక్షరాల ఈ గాయత్రీ మంత్రోచ్ఛారణతో హిమాలయాలలోని అణువణువూ ప్రతిధ్వనించింది. సప్తఋషులూ, మహర్షులూ, దేవశక్తులూ అందరూ సంధ్యావందనం తర్వాత భువన భాస్కరునికి అర్ఘ్యం సమర్పించారు. హిమ శిఖరాల్లో అప్పుడప్పుడే ఉదయిస్తున్న సూర్యుని సౌందర్యం అద్భుతంగా ఉంది. ఎర్రని ఉషః కాంతి అంతటా వ్యాపించింది. తర్వాత సవితా దేవత హిమగిరి యొక్క ఉత్తంగ శిఖరాల్లో ప్రకటీతమైంది. సవితాదేవతకు అందరూ చేతులు జోడించి శిరస్సు వంచి నమస్కరించారు. సూర్య భగవానుడు తన సహస్ర కిరణాలతో వారిపై కృపాదృష్టిని ప్రసరింపచేశాడు. ఈ దానం అందర్నీ పులకరింపచేసింది. అందరి మనస్సులలో ఆహ్లాద తరంగాలు నాట్యమాడాయి.

అందరూ తమ దృష్టిని భక్తికి పరమాచార్యుడైన నారద మహర్షి వేపు మరల్చారు. ఆ సమయంలో పరమ భాగవతుడైన దేవర్షి హిమశిఖరాల్ని తదేకంగా చూస్తున్నారు. హృదయంలోని ప్రగాఢ భావాలు అశ్రువుల రూపంలో ఆయన కళ్ళలో మెరుస్తున్నాయి. భావ విహ్వలుడైన ఆయన మౌనంగానే ఉన్నారు. బ్రహ్మర్షి వామదేవులు నారదునితో “ఏ భావన మిమ్మల్ని ఇంత పరవశుల్ని చేస్తున్నది. దేవర్షి” అని పలుకరించారు. దేవర్షి యొక్క అంతర్ముఖ చేతన ఈ పలకరింపుతో బాహ్య జగత్తులోకి వచ్చింది. పెదవుల మీద మందహాసం, ముఖం మీద సాత్విక తేజస్సు. మహర్షులందరితో వారు ఇలా అన్నారు- “ఈ రోజు హిమవంతుని ప్రాంగణంలో పాత స్మృతులు నవీన మయ్యాయి. మాత గుర్తుకువచ్చింది.”

మహర్షులు వసిష్ఠుడూ, అంగీరా ఒకేసారి పలికారు- “ఔను మహర్షీ! మీ క్రిందటి జన్మలో మీ తల్లి భక్తి అనే గోరుముద్దల్ని తినిపించిందేమో. ఆ ప్రకాశ కిరణమే తిరిగి ప్రకాశిస్తోంది.”

దేవర్షి ఇలా అన్నారు- “మీరన్నది నిజమే. పుట్టుకతో వచ్చిన జన్మ సంస్కారాల్ని ఎలా మరువగలను? కానీ ఈ రోజు నా స్మృతీ, నా ఆలోచనా కృపామయి అయిన ఆ పరమ భగవతి గురించే. సృష్టిలోని ప్రతి అణువుకూ, మనందరికీ, క్రిమికీటకాలనుండి మహర్షుల వరకూ జనని అయిన ఆమెను గురించి. తల్లు లందరూ ఆమె అంశలు మాత్రమే. జగజ్జనని యొక్క పరమప్రేమను పొంది జీవులు కృతార్థులూ, కృతకృత్యులూ అవుతారు. ఆమె పరమప్రేమను పొందిన నేను భక్తి దర్శనం లోని రెండవ సూత్రాన్ని ఇలా తెలిపాను- ‘సా త్వస్మిన్ పరమప్రేమ రూపాః॥2॥ ఆమె ఎడల పరమప్రేమయే భక్తి. ఆదిశక్తి జగదంబను స్మరిస్తున్నప్పుడు దేవర్షి కంఠం రుద్దమైంది. వారు చాలా శ్రద్ధతో రెండు చేతులూ జోడించి- అమ్మా! ప్రేమమయీ! మాతా! అంటూ నమస్కరించి భావవిహ్వలతతో ఇలా చెప్పారు- “దేవాత్మ హిమాలయం జగదంబకు తండ్రి అయ్యే అదృష్టానికి నోచుకొని ధన్యమైనాడు. హిమవంతుని రాజ్యంలో ఉంటూ జగదంబకు సోదరీ సోదరులైన వారందరూ ధన్యులు”- భావ తీవ్రతతో నారదుల వారు ఇంకా ఇలా చెప్పుకుపోతున్నారు- “మాత సతీదేవి దక్షయజ్ఞంలో దేహం వదిలక ఆ లీలామయి ఎప్పుడు, ఎక్కడ ఏ రూపంలో అవతరిస్తుందన్న జిజ్ఞాస అందరికీ కలిగింది. చివరకు ఆ ప్రేమమయి పర్వత కన్య పార్వతిగా వచ్చింది.”

దేవర్షి మాటలు దేవర్షితోపాటు సప్తఋషులందరి స్మృతిపథంలో మెదిలాయి. వారుకూడ పార్వతి యొక్క ప్రేమమయ స్వరూపానికి సాక్షులే. అంగీర మహర్షి పాత స్మృతులను గుర్తుచేస్తూ దేవర్షితో ఇలా అన్నారు- “మా అందరికన్న ముందుగా మీరే ఆమెను జగదంబగా గుర్తించారు. శివప్రేమ కొరకు మహా తపస్సుతో తపించాలని ఆమెకు సలహా ఇచ్చారు. అప్పటి నుండే ఆమె కఠోరమైన, దారుణమైన తపశ్చర్య ప్రారంభించింది. గంగానదీ ద్వారమైన

దేవతలు సృష్టిని తీసుకువస్తూ ఉంటారు.

హరిద్వార్లోని బిల్వవనమూ, బిల్వకేశ్వర మందిరమూ ఇప్పటికీ ఆ జగదంబ చేసిన తపస్సుకు సాక్షులు.

మహర్షి అంగీరా మాటలు సత్యమని తెలుపుతూ నారదమహర్షి ఇలా చెప్పారు- “మహర్షులారా! తపస్సు అనే అగ్నిలో కాలనిదే ప్రేమ పవిత్రం కాదు. తపస్సు లేని చోట ప్రేమ నిలవదు. అక్కడ కేవలం కోరికలే నర్తిస్తాయి. ప్రేమను అనుభవించాలంటే, దాని రుచి తెలుసుకోవాలంటే- తపస్సు చేసి తీరాలి. ప్రేమమయి జగదంబ అటువంటి తపస్సునే ఆచరించింది. మహాముని వేదశిర “ఆమె తపస్సుకు నేను కూడ సాక్షినే” అని ఇలా చెప్పాడు-

“నితనవ చరన్ ఉపజ్ అనురాగా
విసరే దేహ తపహి మన్ లాగా॥
సంబత్ సహన్ మూల ఫల్ ఖాయే॥
సాగు ఖాకీ సత్ బరస్ గవా యే॥
కచ్చ దిన్ భోజన్ చారి బతాసా॥
క యే కరిన్ కఫ్ దిన్ ఉపబాసా॥
చేల్ సాతీ మహి పరి సుఖా ఈ॥
తీని సహస్ సంబత్ సో ఈ కీ॥
పుని పరిహరే సుఖానే ఉపరనా॥
ఉమహి నామ్ తబ్ భయఉ అపరనా॥”

అనగా-

తపస్సు చేస్తున్నప్పుడు జగదంబ తన ఉనికినే మర్చిపోయింది. దైహిక కామనలు అంతరించాయి. అంతరంగం ప్రగాఢమైన భక్తితో నిండిపోయింది. అప్పుడు ఆమె సాక్షాత్తూ నీలమేఘంలోని మెరుపులా ప్రచండ తేజోమయి అయింది. పరమేశ్వరుని సమాధి స్థితిని భంగం చేయడానికి దేవేంద్రుడు పంపిన కాముని పరమేశ్వరుడు దహించాడు. పాపం కాముడు నిష్కాముడైన పరమేశ్వరుని సకాముని చేయాలని బయలుదేరాడు. కానీ పరమేశ్వరుని మూడవ కంటి జ్వాలకు ఆహుతయ్యాడు. తర్వాత సప్త ఋషులు జగదంబను పరీక్షించడానికై వెళ్ళారు.

ఈ ప్రసంగం సప్త ఋషులందరి మనస్సుల్నీ కదిలించింది. వారిలో ఒకరు ఇలా అన్నారు- “మేమందరమూ పార్వతి వద్దకు వెళ్ళి కామ దహనాన్ని గురించి వివరించి

కాముడే జీవించనపుడు వివాహానికి ప్రయోజన మేమున్నదని అడిగాము. జగదంబ మా మాటలకు అడ్డువస్తూ ఇలా అన్నారు-

తుష్టరే జాన్ కాము అబ్ జారా ।
అబ్ లగి సంభ రహే సబికారా ॥
హమరే జాన్ సదా శివ జోగీ ।
అజ్ అనవద్య అకామ్ అభోగీ ॥
జౌమై సివసేయే అస్ జానీ
ప్రీతి సమేత్ కర్మ మన్ బానీ ॥
తౌ హమార్ పన్ సునహు మునీసా ।
కరి హహి సత్య కృపానిధి ఈ సా ॥”

అనగా - ఋషులారా! మీ జ్ఞానాన్ననుసరించి సదాశివుడు సకాముడు. ఇప్పుడు కాముని దహించాడు. కానీ నా జ్ఞానాన్ననుసరించి శివ భగవానుడు ఎల్లప్పుడూ యోగిగానే ఉన్నారు. అటువంటి శివునికి నేను మనోవాక్యాయు కర్మల ద్వారా భక్తురాలిని అయితే కరుణామయుడైన ఆ భగవానుడు నా ప్రతిజ్ఞను తప్పక నెరవేరుస్తాడు.

మహర్షి వేదశిరా ఇలా అన్నారు- ‘ఆమె చెప్పిన ప్రకారమే జరిగింది. జగదంబ ప్రతిజ్ఞ నెరవేరింది. ఎందుకంటే ఆమె భక్తి ప్రేమమయము. తపస్సు అనే మూసలో తయారైంది. ఆ ప్రేమలో ఎటువంటి కామనల మాలిన్యమూ లేదు. అది సాంసారిక భావాల కఠీతమైంది. ఇటువంటి భక్తివల్లనే మాత యొక్క అంతరంగం శివభగవానునితో ఐక్యమైంది.’

వారంతా ఈ సంఘటనను భావభరితంగా స్మరిస్తూ ఉండగా - హిమాలయాల దివ్య పరిసరాల్లో అలౌకికమైన ఒక ఆధ్యాత్మిక ప్రకాశం వ్యాపించింది. అందరూ ఆ ప్రకాశాన్ని తిలకిస్తున్నారు. మాత జగదంబ ప్రత్యక్షమైంది. అష్ట భుజా, సింహవాహినీ ఐన భవాని యొక్క జ్యోతి వల్ల హిమాలయాలు ప్రకాశవంతమైనాయి. అందరి నోళ్లనుండి ఈ ప్రార్థన సహజంగా వెలువడింది-

యాదేవీ సర్వ భూతేషు మాతృరూపేణ సంస్థితా
నమస్తస్యై నమస్త స్యై నమస్త స్యై నమో నమః

★★★

పితృదేవతలు గర్భ ధారణకు ఆధ్వర్యం వహిస్తారు.

ధ్యానం - ఏకాగ్రత

(ధ్యానే నాత్మని పశ్యన్తి కేచిదాత్మాన మాత్మనా- గీత 13:24)

అర్థం: కొంతమంది ధ్యానం ద్వారా ఆ పరమతత్వాన్ని ఆత్మలోనే దర్శిస్తారు.

ధ్యానం-పరిచయం:- ధ్యానం- ఏకాగ్రత ఈ రెండూ జంట పదాలు. ఒకదాని కొకటి పూరకం. ధ్యానంతో ఏకాగ్రతను సాధించవచ్చు. ఏకాగ్రత లేకుండా ధ్యానం అసంభవం. మన దృష్టిని ఏకాగ్రతతో ఏదైనా నిర్ధారిత బిందువు మీద కేంద్రీకరిస్తే ఆంతరింగిక శక్తి స్థిరంగా, దృఢంగా తయారవుతుంది. సాధారణంగా బాహ్య సాంసారిక వ్యవహారాలలో మనసు విచలితమవుతూ ఉంటుంది. ఇంద్రియాలు సాంసారిక విషయాలలో పడి ఉండడం వలన మనకు తెలియకుండానే మనం అలసటకు గురవుతాము. ఇలాంటి స్థితిలో అంతర్ముఖులై శక్తిని, శాంతిని ఆర్జించడానికి ధ్యానం చేస్తాము. ఇది శక్తిని, తాజాదనాన్ని ప్రసాదిస్తుంది. నూతన శక్తి, శాంతి అనుభవంలోకి వస్తాయి. **శ్రేయో హి జ్ఞాన మభ్యాసాత్, జ్ఞానాద్ ధ్యానం విశిష్యతే । ధ్యానాత్కర్మఫల-త్యాగః త్యాగాత్ శాంతి నిరంతరం ॥**
-గీత 12.12

అర్థం:- అభ్యాసం కంటే జ్ఞానం శ్రేయస్కరం. జ్ఞానంకంటే ధ్యానం. ధ్యానంలో కర్మఫలం త్యాగం చేయడం ఉత్తమం. త్యాగంతో నిరంతర శాంతి లభిస్తుంది.

ధ్యానం ఎలా చేయాలి? :- శారీరక శక్తి పొందడానికి, ఆరోగ్యానికి యోగాభ్యాసం, వ్యాయామం మొదలైనవి అవసరం. అలాగే మానసికమైన చురుకుదనానికి, ఆంతరిక స్ఫూర్తికి ధ్యానం లాభదాయకం. అనేక ఆధ్యాత్మిక సాధనలలో వేరు వేరు ధ్యాన పద్ధతులు వాడుకలో ఉన్నాయి. కాని ప్రతి ధ్యాన సాధనలో ఈ క్రింది విషయాలమీద ప్రత్యేకంగా దృష్టి నిలపాలి-

1. స్వచ్ఛమైన, శుద్ధమైన ఆసనం మీద మరీ క్రింద, మరీ ఎత్తున కాకుండా కూర్చుని ధ్యానం చేయాలి.

2. సుఖాసనంలో, నడుము నిటారుగా ఉంచుకొని, కళ్ళుమూసుకొని, శాంత చిత్తంతో ధ్యానం చేయాలి.
3. శరీరాన్నిస్థిరంగా, మనసును ఏకాగ్రంగా ఉంచుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి.
4. ఎదురుగా ఉన్న దీపం, ఓంకారం లేదా బింబం మీద ధ్యానం నిలపడానికి ప్రయత్నించాలి.
5. ఉదయించే సూర్యుడిని ధ్యానించడం అన్నిటికంటే మంచిది.
6. మనసును ఆలోచనారహితంగా, నిర్వికారంగా ఉంచుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి.
7. మనసుతో సంఘర్షణ పడకూడదు. దానిమీద అధికారాన్ని చెలాయించకూడదు.
8. ఏవైనా ఆలోచనలు వచ్చినా, దృశ్యాలు కనబడినా వాటిని వస్తూపోతూ ఉండనివ్వాలి.
9. శరీరం, మనసు, బుద్ధి, చిత్తం శాంతంగా స్థిరంగా ఉండాలి.
10. కాంతికిరణాలను ధ్యానిస్తూ మనలోపల కాంతి ప్రవేశిస్తున్నట్లు భావన చేయాలి.
11. లోపలి అంధకారం తొలగిపోతున్నట్లు, కాంతితో కలగలసిపోయి బయటా లోపలా కాంతిమయం అవుతున్నట్లు భావించాలి.
12. ప్రసన్నత, వికాసం, జాగృతి భావనలను అనుభవించండి. ముఖంలో అలాంటి భావనలే తీసుకురండి.
13. దివ్య చేతనా శక్తిలో స్వయంగా లీనమవుతూ ఆత్మ సమర్పణ, ఆత్మ విసర్జన, ఆత్మ విలయ భావనలే తీసుకురండి.
14. ధ్యానం అయిపోయిన తరువాత నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరవండి.

శరీరాన్ని విడిచిన జీవులకు తిరిగి శరీరాలను కల్పిస్తున్నవారు పితృదేవతలు.

ఈ ధ్యానాన్ని ప్రతిరోజూ కనీసం పదిహేను నిమిషాలు అభ్యసిస్తూ ఉంటే మంచి ఫలితాలు లభిస్తాయి. బుద్ధి చురుకుగా, తీక్షణంగా తయారవుతుంది. ముఖంమీద ప్రసన్నతా భావాలతోపాటు ఒక తేజస్సు వస్తుంది. ధ్యానాన్ని ప్రాతఃకాలంలో నిద్రలేచేటప్పుడు, రాత్రి పడుకునేటప్పుడు చేయడం లాభదాయకం. ధ్యానంలో తమని తాము ఆలోచనా శూన్య స్థితికి తెచ్చి ఒక రకమైన శిథిలీకరణ చేస్తారు. దానితో రకరకాల ఆలోచనలు, వికారాల దాడితో అలసిన మనసు విశ్రాంతిని అనుభవిస్తుంది. మనసు అలసట అనిపించినపుడు కొద్ది క్షణాలు కళ్ళు మూసుకొని శరీరాన్ని శిథిలం చేసి శాంతచిత్తంతో ధ్యానం చేయవచ్చు.

ఏకాగ్రతా వృద్ధికి ఉపాయం :- ఈ అశాంతి నిండిన జీవితాలకు మానసిక చంచలత ముఖ్య సమస్య. మనసు కొంచెం సేపుకూడా ఒక విషయం మీద నిలబడదు. కనుక ఏకాగ్రతను వృద్ధి చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ధ్యానాన్ని ఒక ప్రదేశంలో నిలపడం లేదా ఒక నిశ్చిత విషయం మీద నిలపడం ఏకాగ్రత. ఏకాగ్రత లేకపోతే మనం ఏ పనినీ నైపుణ్యంతో, దక్షతతో చేయజాలము. ఫలితంగా సాఫల్యం లభించదు. అందువలన మనోయోగంతో పనిచేయడానికి ఏకాగ్రత చాలా అవసరం. నియమిత ధ్యానంతో ఏకాగ్రత వృద్ధిచెందుతుంది. ఏకాగ్రత పెరగడంతో ధ్యాన అభ్యాసం సులభతర మవుతుంది. ఏకాగ్రత వృద్ధికి ఈ క్రింది ఉపాయాలను అభ్యసించడం లాభదాయకం.

1. ప్రతిరోజూ జ్యోతిని, బిందువును లక్ష్యంగా చేసుకొని త్రాటక యోగ సాధన అభ్యసించాలి. ఇందుకోసం రెండు నేత్రాల మధ్యలో మూడు అడుగుల దూరంలో దీపాన్ని లేదా మైనపు వత్తిని వెలిగించి పెట్టుకోవాలి. లేదా ఏదైనా గోడమీద ఒక చుక్కను గీసి దానిమీదనైనా కొంచెంసేపు (10-15 నిమిషాలు) దృష్టిని కేంద్రీకరించే అభ్యాసం చేయాలి.

2. ప్రతిరోజూ గాయత్రీ మంత్ర నియమిత జపం చేస్తూ సూర్యుని ధ్యానించాలి. జప సమయంలో సృష్టికి ప్రాణం, క్రాంతి ప్రదాత అయిన సూర్యుని సాన్నిధ్యంలో అంధకారం నుండి వెలుగువైపు, అసత్యం నుండి సత్యంవైపు, వినాశనం అనే మృత్యువు నుండి వికాసం అనే అమృతత్వం వైపు పయనిస్తున్నట్లు భావన చేయాలి.

గాయత్రీ మంత్రం :

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం

భర్గో దేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్॥

మంత్ర అర్థం : ప్రాణ స్వరూపుడు, దుఃఖ నాశకుడు, సుఖ స్వరూపుడు, శ్రేష్ఠుడు, తేజస్వి, పాపవినాశకుడు, దైవ స్వరూపుడు అయిన ఆ పరమాత్మను మేము అంతరాత్మలో ధరించుచున్నాము. ఆ పరమాత్మ మా యొక్క బుద్ధిని సన్మార్గం వైపు నడిపించుగాక.

3. సద్గుణాలను వృద్ధి చేసుకుంటూ సేవకు సంబంధించిన మంచి పనులలో ఏదో ఒకటి రోజూ చేయాలి.
4. ఏకారంతో కూడిన ఆలోచనలు చేయరాదు. అశ్లీల సాహిత్యం చదవరాదు.
5. ఆచార వ్యవహారాలలో విశ్వాసం, సౌమ్యం, నమ్రత కనబరచాలి.
6. సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుంటూ ఎప్పుడూ ఏదో ఒక పని చేస్తూ సంతోషంగా ఉండడం.
7. సాధన, స్వాధ్యాయం, సంయమనం, సేవ- జీవితంలో ఈ నాలుగు సూత్రాలను దృఢంగా ఆచరించండి.
8. చివరిగా ఈ విషయాన్ని నిత్యం మననం చేయాలి- 'సూర్యుని ధ్యానిస్తాం - మా ప్రతిభను పెంపొందించుకుంటాం.'

వ్యావహారిక ధ్యానం-ఏకాగ్రత :- ధ్యానం, ఏకాగ్రతల ఆధ్యాత్మిక వివేచన తరువాత వాటి వ్యావహారిక, లౌకిక స్వరూపం గురించి కొంత తెలుసుకుందాం. విద్యార్థులకు, యువకులకు ధ్యానం-ఏకాగ్రతల ఈ స్వరూపమే ఎక్కువ

జీవన మరణములు నాణెమున కిరుప్రక్కల వంటివి.

ఆలోచించదగింది, అనుసరించదగింది. ధ్యానం అంటే సాధారణ అర్థం మనసును లగ్నం చేసి, పూర్తి తత్పరతతో, తన్మయత్వంతో లీనమైపోయి పనిచేయడం అంటారు. పూర్తిగా మనసుపెట్టి సిద్ధపడి పనిలో పూర్తిగా నిమగ్నం కావడాన్ని తత్పరత, తన్మయత్వం అంటారు. అలాంటి స్థితి వచ్చినపుడు వ్యక్తి తన పనిలో కలిసిపోతాడు. అప్పుడు తల్లీనమయ్యాడని చెప్పవచ్చు. ఉపనిషత్తులలో వర్ణించిన ఒక శ్లోకంలో ఆత్మను ఆ బ్రహ్మలో తన్మయింపజేసే వర్ణన ఈ విధంగా ఉంది - 'ప్రణవో ధనుః శరోహ్యోత్మా బ్రహ్మ తల్లక్ష్మముచ్యతే అప్రమత్తేన భేదవ్యో శరవత్ తన్మయో భవేత్।' అనగా - ఓంకారాన్ని ధనుస్సుగా, ఆత్మను బాణంగా భావించి బ్రహ్మను లక్ష్యంగా పెట్టుకోవాలి. ఈ విధంగా బాణంలాగా తన్మయత్వం చెంది ఆత్మద్వారా బ్రహ్మ అనే లక్ష్యాన్ని ఛేదించాలి.

ఏ పని అయినా సరే అది అధ్యయనం కావచ్చు, లేఖనం కావచ్చు, ప్రయోగాత్మక కార్యం కావచ్చు లేదా విజ్ఞాన-గణితాలకు చెందిన క్లిష్టమైన ప్రశ్న కావచ్చు. వాటిని సరిగా అర్థం చేసుకొని సులభంగా జవాబు ఇవ్వడానికి ధ్యానం, మనోయోగం అవసరమవుతాయి. విద్యార్థికి ఉండవలసిన అయిదు లక్షణాలలో ఒక ధ్యానం ఒకటి. కొంగ ఏ విధంగా చేపను పట్టుకోవడంలో పూర్తిగా నిమగ్నమవుతుందో అదే విధంగా ధ్యాన మగ్నమై విద్యార్థి అధ్యయనం చేయాలి. మనసును అనేక రకాలుగా తీసుకువెళితే పనిని నైపుణ్యంతో పూర్తి చేయలేము.

కాబట్టి ధ్యానంతోపాటు ఏకాగ్రత కూడా అవసరం. ఒకే లక్ష్యాన్ని తీసుకొని పనిచేస్తే ఆ లక్ష్యం సిద్ధిస్తుంది. గురువు పరీక్షించినపుడు అర్జునునికి తన లక్ష్యమైన పక్షి కన్నుమాత్రమే కనబడింది. మిగిలిన శిష్యులందరికీ

సంస్కృతిలోని సారం

స్వామి రామతీర్థ ఆరోజులలో ఉపాధ్యాయవృత్తిలో ఉన్నాడు. ఒకరోజున ఆయన తన తరగతిలో నల్ల బల్లమీద ఒక నిలువుగీత గీశాడు. ఆయన విద్యార్థులను ఒక ప్రశ్న అడిగాడు. 'ఈగీతను చెరపకుండా దీనిని ఎవరైనా చిన్నగీతగా చేయగలరా?' విద్యార్థులు అందరూ అయోమయంలో పడి పోయారు. అప్పుడు ఒక విద్యార్థి ముందుకువచ్చాడు. ఆ గీత ప్రక్కన దానికంటే ఒక పెద్దగీతను గీశాడు. ఇప్పుడు ఆ మొదటిగీత ఈ గీత కంటే చిన్నదైపోయింది.

స్వామి రామతీర్థ ఇలా చెప్పారు - 'దీనిలో ఒక గూఢార్థం ఉంది. జీవితంలో గొప్పవాళ్ళం కావాలంటే ఏం చెయ్యాలి? ఇతర వ్యక్తులను నాశనం చెయ్యనక్కరలేదు. వారిని నిందించి, వారిని చిన్నవారుగా చిత్రించనక్కరలేదు. మనం మన గుణాల ద్వారా స్వయంగా గొప్పవాళ్ళం అయితే చాలు. హిందూ సంస్కృతిలోని సారాంశం ఇదే!'

పక్షితోపాటు పరిసర ప్రాంతాలన్నీ కనబడ్డాయి. అందువలన - అర్జునుడే విజయం సాధించినట్లు గురువు ప్రకటించాడు. ఇదే విధంగా ప్రతి విద్యార్థి ఒక లక్ష్యాన్ని నిర్ధారించుకోవాలి. ఆ లక్ష్యాన్ని పూర్తిచేయడానికి మనసును ఏకాగ్రంగా ఉంచుకోవాలి. ఇదే విజయానికి స్వర్ణమసూత్రం. కనుక ధ్యానం, ఏకాగ్రతలను నిజజీవితంలోను, పనులలోను, వ్యవహారాలలోను ఒక భాగంగా చేసుకొని పూర్తి నిష్ఠతో పాటించాలి. ప్రతి పనిని పూర్తి ఏకాగ్రతతో, ధ్యానంతో చేయాలి. అదే విజయానికి సోపానం.

★★★

తన తప్పులను కప్పిపుచ్చుకొనువాడే జాత్యంధుడు.

విజ్ఞానమయకోశం-2

పైకి ప్రజలు ధర్మము, సదాచారము, సిద్ధాంతము, ఆదర్శములను గురించి కబుర్లు బాగా చెబుతుంటారు. కాని అంతఃకరణ మాత్రము అంతరంగ ప్రేరణ ననుసరించి, ఆలోచించి, ఆచరణలో పెట్టిస్తుంది. తాను శరీరమేనని భావించినప్పుడు, శరీర సుఖమే అభీష్టంగా ఉంటుంది. ఇంద్రియభోగములు, విశ్రాంతి కొరకు ధనము ఆవశ్యకము. ధనం ఇంకా ఇంకా సంపాదించడమే, భోగైశ్వర్యముల యందు నిమగ్నం కావడమే ముఖ్య కార్యక్రమం అవుతుంది. ఇదిగాక ఏది చేసినా అది ఒక రకమైన వినోదంగా జరుగుతుంది. అటువంటివారు అప్పుడప్పుడూ ధర్మ చర్చలూ పూజలూ జరుపుతూ ఉంటారు కూడా. అది వారి మానసిక తృప్తికొరకు మాత్రమే. ఆత్మ మాన్యత ఆధారంగా వారి స్థిర లక్ష్యం నిర్ధారించబడుతుంది. ప్రస్తుతం భౌతిక దృష్టి మాత్రమే ఎల్లెడలా దృష్టి గోచరమవుతోంది. ధనాన్నీ, భోగాన్ని అనుసరించి ప్రజలు ఒకరినొకరు కీర్తించుకుంటున్నారు. పరిణామంగా ఏ కలహ క్షేత్రాలను ఎదుర్కోవాలో అవి ఎదురుగా కానవస్తున్నాయి.

విజ్ఞానము ఈ అజ్ఞాన రూప అంధకారం నుండి మనసు కాపాడుతుంది. ఏ మనోభూమిని ప్రవేశించి జీవుడు ఈ అనుభవమును పొందునో (శరీరము ఆత్మకాదు, వస్తుతః ఆత్మ ఉన్నది) అదియే విజ్ఞానమయ కోశము. జీవుడు అన్నమయ కోశము నందే నిలిచి ఉన్నప్పుడు స్త్రీ-పురుష, మనుష్య-పశు, బలీయ-దుర్బల, నలుపు-తెలుపు మొదలైన శరీర సంబంధమైన భేదాన్ని గుర్తిస్తాడు.

ప్రాణమయ కోశమందు ప్రవేశించినప్పుడు గుణములు ఆధారంగా మనిషి ఇతరులను గుర్తిస్తాడు. శిల్పి, సంగీతజ్ఞుడు, వైజ్ఞానికుడు, మూర్ఖుడు, పిరికివాడు, శూరుడు, వీరుడు రచయిత, వక్త, ధనికుడు, బీదవాడు మొదలగు మాన్యతలు ప్రాణమయ కోశంద్వారా కలుగుతాయి.

మనోమయ కోశమునందు ప్రవేశించినప్పుడు మనస్సు ఆధారంగా మాన్యత ఉంటుంది. లోభి, డాంబికుడు, చోరుడు, దాత, విషయలోలుడు, సంయమి, నాస్తికుడు, ఆస్తికుడు, స్వార్థపరుడు, త్యాగి, దయాళువు, నిషాపడు మొదలైన కర్తవ్య ధర్మములు, ఔచిత్య-అనౌచిత్య సంబంధమైన మాన్యతలు ఎప్పుడు కలుగుతాయో, వానిపై విశేష ధ్యానం ఉంటుందో - అప్పుడు తాను మనోమయ కోశం భూమికలో ఉన్నట్లు మనిషి తెలుసుకోవచ్చు. దాని నుండి నాల్గవ కక్ష్య యగు విజ్ఞానమయ కోశము నందు ప్రవేశించి, జీవుడు తన్ను తాను తెలుసుకొనుచు తాను శరీరమున కంటె, గుణముల కంటె, స్వభావముల కంటె పై నున్నానని, తాను ఈశ్వరుడనని రాజ కుమారుడనని, అవివాశి యగు ఆత్మనని గ్రహిస్తాడు.

“అహం బ్రహ్మాస్మి”, నేనే ఆత్మను, అనేవాళ్లు చాల మంది ఉన్నారు. వాళ్ల మాటలు నాలుక చివరి నుండి వచ్చినవే. హృదయము నుండి వచ్చినవి కావు. వారికి ఆత్మజ్ఞానము శూన్యము. ఆత్మజ్ఞాని ఐనవాడు దృఢ విశ్వాసంతో, సంపూర్ణ శ్రద్ధతో, స్వయంగా అనుభవంతో తాను విశుద్ధ ఆత్మనని, ఆత్మకు మించి వేరేమీ లేదనీ తెలుసుకుంటాడు. శరీరము తన వాహనమని, ప్రాణములు అస్త్రములనీ, మనస్సు సేవకుడనీ, తాను వీనికి అతీతుడననీ, వీనికంటె అధికుడననీ, ఇతరుడననీ, స్వామిననీ తెలుసుకుంటాడు. ఈ అంతరమును తెలుసుకొని తన లాభము, స్వార్థము, హితము, కళ్యాణము కొరకు నడుము బిగిస్తాడు. ఆత్మోన్నతికై ముందుకు నడుస్తాడు. తన స్వరూపాన్ని స్పష్టంగా దర్శిస్తాడు.

విజ్ఞానమయ కోశము అనే చతుర్థ భూమికను ప్రవేశించిన జీవుని దృష్టికోణము ప్రాపంచిక జీవుని దృష్టి కోణమునకు భిన్నంగా ఉంటుంది. గీత యందు యోగి

చెమటోడ్చనిదే ఇలపై సిద్ధించదు ఏ లక్ష్యము.

యొక్క లక్షణములు ఇవ్వబడ్డాయి. జీవులందరూ నిద్రించు సమయంలో యోగి మెలకువతో ఉంటాడు. ఈ అలంకారిక శబ్దముల కర్ణము రాత్రి మేల్కొనుట, పగలు నిద్రపోవుట కానేకాదు. సాధారణ మానవుడు ఏ వస్తువుల కొరకు ఇచ్చ, తృప్తి లాలస మొదలైన కోర్కెలతో ఉంటాడో, అటువంటి వస్తువుల నుండి యోగి మనసు వెనుదిరుగుతుంది. కామినీ కాంచనములు, శరీరమును సంతోషపెట్టవచ్చు గానీ ఆత్మోన్నతికి విఘ్నములని అతనికి తెలుసు. ఈ క్షణిక సుఖములకై అతడు పరమానందమునకు దూరం కాడు. ఏ ధనము, సంతానము, కుటుంబము, భార్య, శత్రువులు, మిత్రులు, హాని, లాభము, ముందు, వెనుక, నింద, స్తుతి మొదలగు సమస్యల యందు జనులు చిక్కుకొని ఉండురో- అట్టి విషయములు యోగికి బాల్యక్రీడల వలె తోచును. అందువలన వానిపట్ల అతడు ఉదాసీనుడు. అతడు ఈ లంపటములకు విలువనీయడు. అందువలన అతనికి సమస్య లుండవు.

ఏ కార్యక్రమములో, ఏ యోచనల యందు కామన గల్గి మాయాగ్రస్తుడైన వాడు, అన్యత్ర మోహాగ్రస్తుడైనవాడు లగ్నమనస్కుడగునో- వాని నుండి యోగి సర్వదా దూరముగా ఉండును. అందువలన అతడు నిద్ర చెందినట్లు భావము. అదే విధంగా సంయమము, త్యాగము, పరమార్థము, ఆత్మలాభము మొదలగు వానివైపు ప్రాపంచిక జీవుల దృష్టి పోదు. అందు యోగి దత్తచిత్తుడై సలగ్నుడగును. ఈ స్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకొని జీవులు నిద్రించు సమయమున యోగి జాగృతుడై ఉండునని గీతలో చెప్పబడినది.

శరీర యాత్ర కొరకు మనుష్యులందరూను కార్యరతులై ఉండగా- యోగికిని, భోగికిని జీవన సరళి యందు విస్తృతమగు అంతరము గలదు. అందరును నిద్ర లేచి కాలకృత్యములు తీర్చుకుని, స్నాన భోజనములు చేసి, తమ పనుల యందు ప్రవేశిస్తారు. సాయంత్రం వరకు శ్రమిస్తారు. అందు ఎక్కువ సమయము అన్నవస్త్రముల కొరకు, ఆశ్రితుల ఆలన పాలనకు వెచ్చిస్తారు. సాయంత్రం నిత్యకర్మ భోజనముల తర్వాత నిద్రిస్తారు. ఈ రీతిగా జీవితం

విదురుని ఆదర్శం

“మహాభారతంలో మీకు ఏ పాత్ర ఎక్కువ ఇష్టం?- అని ఒక విద్యార్థి డాక్టర్ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలామ్‌ను అడిగాడు. ఆయన ఇలా జవాబిచ్చారు-

“విదురుని పాత్ర నాకు ఇష్టం. ఎందుకంటే- విదురుడు పాలకుల దుర్మార్గాలను దృఢంగా ప్రతిఘటించాడు. అతిరధుడు భీష్మ పితామహుడూ, మహారథి ద్రోణాచార్యుడూ, మహా వీరుడు కర్ణుడూ అస్త్ర సన్యాసం చేసిన సమయంలో ఆయన ఇందుకు సాహసించాడు”.

ఈ జవాబులో అబ్దుల్ కలాంగారి కల ఇమిడి ఉంది. కల్పన చేసే మనస్సునుండి, సాహసయుక్తమైన వివేకమునుండి జనించిన కల అది. విదురునివలె తన శీలాన్ని నిర్మించుకోవాలనే కల అది.

గడిచిపోతూ ఉంటుంది. ఒకడు తన శరీర సుఖమునకై ధన, భోగముల ప్రోదిచేసికొన, ఇంకొక డాత్యను తెలిసికొని, ఆత్మకళ్యాణ మార్గమున చరించును. అవి రెండు భిన్న భిన్న దృష్టికోణములు. ఒక మార్గమును పుణ్యమని, యజ్ఞమని పిలువ, రెండవ దానిని పాపమని, బంధనమని పిలుతురు.

ఆత్మజ్ఞానము, ఆత్మ సాక్షాత్కారము ఆత్మలాభము, ఆత్మ ప్రాప్తి, ఆత్మ దర్శనము, ఆత్మ కళ్యాణము జీవన లక్ష్యములని ఎరుగదగును. ఆ లక్ష్యము పూర్తిగా అందినప్పుడు మన అంతర చేతన తనయందలి పూర్తి శ్రద్ధ, విశ్వాస భావనలతో తాను పరబ్రహ్మ, పరమాత్మ యొక్క అవిచ్ఛిన్న, అవినాశ అంశమైన ఆత్మనని తెలిసికొనగలుగుతుంది. ఈ భావన యొక్క పరిపూర్ణత, పరిపక్వత, సాఫల్యము ఆత్మ సాక్షాత్కారము అని తెలియదగును.

★★★

తపియించనిదే ఆత్మక్షాళనం దుస్సాధ్యం.

ఆచరణలో ఆధ్యాత్మ
పాత్రతకు పరీక్ష

ఏ మహత్తర కార్యాన్ని సాధించాలన్నా మొట్ట మొదటి మెట్టు దానికి తగిన వ్యక్తిని వెదకి పట్టుకోవటం. మన యొక్క ఎంపికలోనే కార్యసాఫల్యం ఇమిడి ఉంటుంది. ఇది నగ్న సత్యం.

భగీరథుడు గంగను భూమిపైకి తేవాలనుకున్నప్పుడు గంగ ముందుగా తనను భరించేవానిని వెదకి పట్టుకోమన్నది. భగీరథుడు బాగా ఆలోచించి శివుని గూర్చి తపస్సు చేశాడు. “గంగ ఒకేసారి భూమిపై పడితే భూమి పాతాళానికి చేరిపోయే ప్రమాదముంది. కనుక నీవు ముందుగా గంగను భరిస్తే అంచెలవారీగా గంగ భూమి మీదకు వస్తుంది. దానికి తగిన వాడవు నీవే.” అని వేడుకున్నాడు. శివుని పాత్రత వల్ల గంగ భూమిపై వెలిసింది. శివుని మెప్పించి, ఒప్పించేందుకు భగీరథుడు చాల కష్టపడవలసివచ్చింది.

సమర్థ రామదాసు ఆధ్యాత్మికశక్తి సంపన్నుడు. తన శక్తిని సమాజ కళ్యాణానికి ఉపకరించే వ్యక్తికి ధారపోయాలనుకున్నాడు. శివాజీ ఆతని దృష్టికి వచ్చాడు. ఆతని పాత్రతను పరీక్షించాలి. ఏవిధంగా? తనకంటే నుండి నీరు కారుతున్నదనీ, దానికి మందుగా సింహపు పాలు కావాలనీ శిష్యులకు చెప్పాడు. భయంతో అందరూ తోకముడిచారు. శివాజీ ధైర్యంగా వెళ్లి సింహం దగ్గర పాలు పిండి తెచ్చాడు. గురువుగారు పెట్టిన పరీక్షలో నెగ్గాడు. ప్రతిగా సమర్థ రామదాసు భవానీ మాత ప్రసాదంగా “అపరాజిత” అనే ఖడ్గాన్ని ఆయనకు బహూకరించాడు. తన అధ్యాత్మ శక్తిని ధారపోసి వెన్నుచూపని వీరునిగా ఆయనను తయారుచేశాడు. ఫలితంగా శివాజీ హిందూ సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించగలిగాడు.

గురు గోవిందసింహుడు ధర్మరక్షణ కొరకే జన్మించాడు. ఆతడు తనకు తగిన సహచరుల కోసం గాలిస్తున్నాడు. శిష్యులందరినీ సమావేశపరచాడు. “ఆత్మ బలిదానం చేయగలిగిన సమర్థులు మాత్రమే ఇక్కడ ఉండండి. మిగిలిన వారు వెళ్లిపోవచ్చు”- అన్నాడు దృఢంగా. తిరిగి చూచేసరికి అక్కడ ఐదుగురు వ్యక్తులు మాత్రమే మిగిలి ఉన్నారు. అయినా ఏమాత్రం అధైర్యపడకుండా ఆ ఐదుగురికి “పంచప్యారే” అని పేరు పెట్టి ఉద్యమంలో ముందుకుసాగాడు. గురువుగారి

పరీక్షలో నెగ్గిన ఐదుగురి స్ఫూర్తితో అనేక మంది ధర్మరక్షణకై ఆత్మ బలిదానం చేశారు. చివరకు ఆయన కుమారులిద్దరు సజీవంగా గోడలో సమాధి అయ్యారు. ఆనాడు గురువులు కఠిన పరీక్షల ద్వారా పాత్రతను కల్పించి ఫలితాలను పొందేవారు.

ఆరుణి, ధౌమ్యుడు, శుకదేవుడు, నచికేతుడు మొదలైన వారంతా తమ తమ గురువుల వద్ద కఠిన పరీక్షలలో నెగ్గి తమ పాత్రతను ధృవీకరించుకున్నవారే. పూర్వకాలంలో తాత్వికులు, తాంత్రికులు కూడ తమ విద్యను శిష్యులకు ప్రదానం చేయాలంటే రక రకాలుగా పరీక్షించి మరీ చేసేవారు.

హరిశ్చంద్రుడు, ప్రహ్లాదుడు కూడ తమ శక్తిని నిరూపించుకోవటానికి కఠినాతి కఠినమైన పరీక్షలను ఎదుర్కోవలసివచ్చింది. సంతానార్థియై వచ్చిన దిలీప మహారాజును కూడ వశిష్ఠుడు గోవులను మేవుకుని రావలసిందిగా ఆజ్ఞాపించాడు. నందినీ ధేనువు రక్షణభారం అప్పగించాడు. అక్కడాయన ప్రాణత్యాగానికి సిద్ధపడి తన పాత్రతను చాటుకున్నాడు.

అధ్యాత్మరంగంలో ప్రగతిని సాధించాలంటే కేవలం జపతపాలు మాత్రమే సరిపోవు. కేవలం పూజా విధులే చాలనుకుంటే, మోరధ్వజుడు, ధృవుడు, ప్రహ్లాదుడు, భర్తృహరి, బుద్ధుడు, మహావీరుడు, సుదాముడు, శంకరాచార్యుడు, జ్ఞానేశ్వరుడు, మీరాబాయి, సూరదాసు, తులసీదాసు, అరవిందులు, బందాబైరాగి, గాంధీ మొదలైన వారంతా త్యాగమయ జీవితాలను గడపవలసిన అవసరముండేదికాదు. ఈ లోకంలో భక్తులైన వారు, ధర్మపరాయణులు, మహాపురుషులు అందరూ మానసికంగా, శారీరకంగా అగ్ని పరీక్షలను ఎదుర్కొన్నవారే. కఠినమైన లోహము మెత్తపడాలంటే అగ్నిలో కాల్చవలసిందే కదా! అనునిత్యం స్వార్థమయ ప్రపంచంలో, ఈర్ష్యాసూయల మధ్య మ్రగ్గిపోతున్న మానవుడు ఆత్మకళ్యాణ మార్గంలో నడవాలంటే త్యాగ-బలిదానములను స్వీకరించక తప్పదు. అప్పుడే తాను కోరుకొనిన పాత్రతను అతడు పొందగలుగుతాడు. పరీక్షల వల్లనే పాత్రత సిద్ధిస్తుంది.

★★★

కాంక్షకు మాత్రము నిలుచును కలకాలము పడుచుదనము.

“నీవు గంగామాతవు”

మధ్యప్రదేశ్ లో యజ్ఞం చేయించడానికి గురూజీతో నేను వెళ్లాను. ఒకరోజున ఒక హాలులో సుమారు 400 మంది స్త్రీలు కూర్చుని ఉన్నారు. గురూజీతో అంతా నవ్వుతూ మాట్లాడుతున్నారు. గురూజీ ఛలోక్తులకు అంతా నవ్వేవారు. అంతమందిలో ఒక అమ్మాయి ఒక ప్రక్కగా కూర్చుని ఉంది. ఆమె మాత్రం నవ్వడంలేదు. ఆమెను గమనించి గురూజీ తన దగ్గరకు పిలిచి- ఆమె బాధలను గూర్చి అడిగారు. తక్కిన స్త్రీలమాదిరిగా కాకుండా ఆమె తెల్లచీరె ధరించి, ఆభరణాలు ఏమీ లేకుండా ఉంది. ఆమె సమస్య ఏమిటని గురూజీ రెట్టించి అడిగారు. ఎంతసేపటికీ మాట్లాడకపోతే, ఆమెను ఒక ప్రక్కకు పిలిచి- తన సమస్యలను వివరిస్తే, పరిష్కారాలు చూద్దామన్నారు గురూజీ. నేను అక్కడే ఉన్నాను. మరల, మరల అడిగిన పిమ్మట, ఆమె తాను బాలవితంతువునని చెప్పింది. చదువు కొన్నది. ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేస్తోంది. “నా పనంతా నేనే చేసుకుంటాను. పగటి సమయంలో ఉపాధ్యాయునిగా చదువు చెప్పడంతో సరిపోతుంది. 100 కాపీలు అఖండజ్యోతి పత్రికలు తెప్పించి, ఇంటింటికీ పంచడానికి వెళితే, కొన్నిచోట్ల ముఖాలు చిట్టించి, ‘ఉదయాన్నే నీ ముఖం చూపించావు. ఈ రోజు ఏం జరగబోతుందో’- అంటూ తిట్టేవారు. నోరుమూసుకొని తిరిగివచ్చేదాన్ని. సాయంత్రం పూట పంచబోయినా అదే సమస్య. మా ఇంటికి రావద్దని నిర్దయంగా జెప్పేవారు. కొన్నిసార్లు, పుస్తకాలు అమ్మకుండానే, నా జీతంలో నుండి డబ్బు పంపుతున్నాను. నా ఖర్చులు తగ్గించుకుంటున్నాను. నాకున్న సమస్య ఇదే. కొన్నిసార్లు ఆత్మహత్య చేసుకుందామనుకొంటాను. కాని మీ ఆలోచనలు చదివి, అటువంటి చెడ్డ ఆలోచనలు మనస్సులోకి రానిచ్చేదానిని కాదు. దొంగలను కర్రతో తరిమే విధంగా ఆ ఆలోచనలను తరమాల్చివస్తుంది”- అని చెప్పి ఆమె వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది. గురూజీ ఆమెతోబాటు ఏడ్వడం ప్రారంభించారు. నా కళ్లలో నీళ్లు తిరిగాయి. గురూజీ కొంచెం తేరుకుని, ఆ అమ్మాయిని హాలులోకి తీసికొని వచ్చారు. ఆ బిడ్డతో ‘అమ్మా! నే చెప్పేది నా స్వంతంకాదు. వేదాలలో ఉన్నదాన్నే చెపుతున్నాను. గంగానదిలా జీవితాన్ని పవిత్రంగా గడుపుతున్నావు. నీవు చేసే పని ప్రజలకు హితవు జేస్తుంది. మంచిని చేకూర్చుతుంది. నీవు సాక్షాత్తు గంగాదేవివే. నిన్ను గౌరవిస్తే ఎవరైనా సరాసరి స్వర్గానికి వెళ్తారు. రంగు రంగుల చీరలతో, ఆభరణాలతో, పిల్లలను కనడమే పరమార్థంగా

భావించి సమాజానికి ఎంతో సప్తం కలుగజేసే స్త్రీలు తప్పకుండా నరకానికి వెళ్తారు’- అని వారు కోపంతో బుసకొడుతూ అన్నారు.” దయా, కారుణ్యమూ, ప్రేమ లేనివారు ఎంత ప్రార్థించినా, ఎన్ని ప్రార్థనా గీతాలు ఆలపించినా, అవన్నీ నిష్ప్రయోజనం. ఒకరి కష్టాన్ని సానుభూతితో పంచుకొని, తన సంతోషాన్ని అందరికీ అందించడమే మతం అంటే. కష్టాల్లో ఉన్నవారిని ఆదుకోవాలి. వారికి గౌరవం చేకూర్చాలి. వారికి మరింత కష్టాన్ని కలుగజేస్తే అది పాపం. వితంతువును చూడరాదని చెప్పే వ్యక్తి మహాపాపి. అమ్మా, నీవు స్వచ్ఛమైనదానివి. పవిత్రురాలవు,”- అన్నారు. హాజరైన స్త్రీలు తలలువాల్యారు. కొంచెం శాంతపడిన తర్వాత, గురూజీ అడిగారు, “అమ్మలారా ఈ విషయంలో మీ మీ అభిప్రాయాలు తెల్పండి” అని. ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. అందరూ ఒక్కొక్కరే ఇండ్లకు బయలుదేరారు. నేను ద్వారం దగ్గర నిలబడి, ‘అమ్మలారా! గురూజీ మాటలకు బాధపడవద్దు. ఆయన కోపంగా ఉన్నారు. వారు చెప్పిన విషయాలను గూర్చి నిజాయితీతో ఆలోచించండి’- అన్నాను. వారిలో చాలా మంది చదువుకున్నవారే. ‘గురూజీ మాటలకు చెడుగా ఎలా అర్థం చేసికోగలం. వారు చెప్పింది నిజమే గదా. మా కళ్లు తెరిపించారు. మాలోని అజ్ఞానాన్ని తొలగించారు. ఆమె చక్కని జీవితం గడుపుతూ ఉంది. ఆమె తనకోసం ఎవరిపై ఆధారపడకుండా స్వతంత్రంగా జీవిస్తోంది. ఈ రోజునుండి, ఏ వితంతువునైనా మేము గంగామాతగా భావిస్తాము. ఆమెకు సహాయం చేస్తాము. చెడుగా ప్రవర్తించేవారిని మందలిస్తాము”- అని ముక్తకంఠంతో అన్నారు. ఆ అమ్మాయి అక్కడే ఉంది. ఆమె చాలా సంతోష పడింది. ఆనందం ఆమె ముఖంలో తొణికిసలాడింది.

మా తిరుగు ప్రయాణంలో అక్కడి మహిళలలో వచ్చిన మార్పు గూర్చి చెప్పాను గురూజీకి. వారు దానికి, “ఒక వితంతువు గూర్చి చెడుగా మాట్లాడటం, అసభ్యంగా, అనాలోచితంగా నిందించడం ఎంత తప్పు? అందుకే ప్రపంచంలో పాపం పెరుగుతూ ఉంది. అజ్ఞానాన్ని తొలగించే నా ఆలోచనలను ప్రచారం చేయాలి. అదే నాకు గౌరవం. వట్టినే పాటలు పాడుతూ, యజ్ఞాలు చేస్తే, విలువ ఏముంది? వారు నాకు దూరంగా ఉన్నట్లే”- అన్నారు.

జీవితమనగా ఈశ్వర భావన, మానవ సేవన.

పవిత్రీకరణ ప్రక్రియ-2

హరిజనోద్ధరణలో 'సైనిక్' పాత్ర

మధ్యలో శ్రీరామ్ ఇలా చెప్పారు- “ బాపూ మాటలలో కొంత అతిశయోక్తి ఉంది. హరిజనోద్ధరణకు సులభ మార్గం మరొకటి ఉంది.” కార్యకర్తల దృష్టి ఆయన వైపునకు మళ్లింది. శ్రీరామ్ ఇలా వివరించారు- “హరిజనులు శుచి శుభ్రతలతో జీవిస్తే, తమ గ్రామాలను వదిలి ఇతర స్థలాలలో నివసిస్తే- వారిని ఎవరూ గుర్తుపట్టరు. వారు అక్కడి సమాజంలో సులువుగా కలసిపోతారు. ఇందులో కొంత దాపరికం ఉండే మాట నిజమే. అయితే, రాసున్న రోజులలో ఇదంతా దానికదిగా జరుగుతుంది.”

“ఎలా?” - అని పాలీవాలజీ అడిగారు. శ్రీరామ్ ఇలా జవాబిచ్చారు- “ప్రయాణ సాధనాలు పెరుగుతాయి. వ్యాపారమూ, ఉద్యోగాలూ పెరిగితే- ప్రజలు ఒక స్థలం నుండి మరొక స్థలానికి వెళ్లడం మొదలుపెడతారు. తమ స్థలంనుండి వంద- రెండు వందల మైళ్ల దూరం వెళ్లినప్పుడు - ఫలానా వ్యక్తి ఫలానా కులానికి చెందిన వాడని ఎవరు గుర్తుపడతారు? ఒక వ్యక్తి ఫలానా కులానికి చెందినవాడని అతని ముఖం మీద వ్రాసిలేదు కదా!”

ఇది చక్కని సదవకాశమని చెప్పతూ, పాలీవాలజీ ఇలా వివరించారు- “రేపు జరుగబోయేదాన్ని గురించి సమాజంలో నేటినుండే చైతన్యాన్ని మేలుకొలిపే పని దానికదిగా ఉపయోగకరమైనది.” శ్రీరామ్ అందుకు అంగీకార సూచకంగా తల ఊపారు. పాలీవాలజీ చెప్పక ముందే తాను ఈ విషయాన్ని గుర్తించానని ఆ అంగీకారం తెలిపింది. గాంధీజీ ప్రారంభించిన హరిజనోద్ధరణ కార్యక్రమంలో ఆయనకు పూర్తి విశ్వాసం ఉన్నది. వారి భావాలను ప్రచారం చేయడానికి ఆయన నడుం బిగించారు.

అందుకోసం సంవత్సర కాలం ఆయన రాజకీయాలనుండి దూరంగా ఉండదలచారు.

హరిజనుల విషయంలో తమ పాత అభిప్రాయాలను మార్చుకోవలసిందిగా గాంధీజీ తమ యాత్రలో సవర్ణ హిందువులకు చెప్పేవారు. కులం అన్నది దేవుడు సృష్టించినది కాదు. శాస్త్రాలలో, ప్రాచీన గ్రంథాలలో దీని ప్రస్తావన లేదు. పని విభజన జరిగింది. తర తరాలుగా ఒకే వృత్తి కొనసాగడంవల్ల అది బలపడింది. పనిలో ఒకటి హెచ్చు, ఒకటి తక్కువ అన్నది లేదు. అలాగే, ఒక కులాన్ని అగ్ర కులం అనీ, మరో కులాన్ని తక్కువ కులమనీ భావించకూడదు. ఆచరణాత్మకమైన ఈ తర్కంతో ఆయన ప్రజలకు విషయాన్ని బోధపరచేవారు. హరిజనులను దేవాలయాలలోనికి రానివ్వలసిందిగా ప్రజలను కోరేవారు. బహిరంగ ప్రదేశాలలో వారిని ఇతరులతో సమానంగా ప్రవేశించనివ్వాలని కోరేవారు. మాంసం తినడం, కల్లు త్రాగడం మానవలసిందనీ, చదువుకోవాలనీ, శుచీ శుభ్రతా పాటించాలనీ ఆయన హరిజనులకు చెప్పేవారు. హరిజనుల జీవితాలు మెరుగుపడాలనే ఉద్దేశ్యంతో వారీ మాటలు చెప్పేవారు. వారిని కించపరచడానికీ, సవర్ణ హిందువులను గొప్పవాళ్లుగా చిత్రించడానికీ చెప్పే మాటలు కావివి.

హరిజనులు శుభ్రంగా ఉండరని కొందరు వాదించేవారు. గాంధీజీ వారి వాదాన్ని తీవ్రంగా ఖండించేవారు. ఒక కులంలో పుట్టినంత మాత్రాన వ్యక్తి అంటరానివాడు ఎలా అవుతాడు? ఒక వ్యక్తి నీడ పడినంత మాత్రాన స్నానం చేయవలసివచ్చేందుకు, అతడు చేసిన తప్పు ఏమిటి? దేవాలయం పవిత్ర ఆత్మలకే అన్నది నిజమే. దేవునిపై నమ్మకం కలిగినవారే దేవాలయంలోకి వెళ్లాలి. అయితే-

లక్ష్యలేని వ్యక్తి అందరిలో పేదవాడు.

ఎవరు పవిత్రుడు, ఎవరు పాపి అని నిర్ణయించేది ఎవరు? చిన్న కులాల వారు స్నానం చేయరనే వాదానికి ఆయన ఒకచోట చాలా ఘాటయిన సమాధానం ఇచ్చారు. ఆయన ఇలా ప్రశ్నించారు - “స్నానం చేయడంవల్ల ఏమవుతుంది? చేప జీవితమంతా నీళ్లలోనే ఉంటుంది. అది పవిత్రం అవుతుందా?”

గాంధీజీ జరిపిన ఈ సంభాషణల వార్తలు, హరిజనోద్ధరణకు ఆయన చేపట్టిన కార్యక్రమాల వార్తలు సైనిక్ పత్రిక కార్యాలయానికి అందుతూఉండేవి. ఆ సంఘటనలనూ, ఆ క్షణాలనూ ‘సైనిక్’ పత్రిక చక్కటి పదజాలంతో వర్ణించేది. వారి పర్యటన కార్యక్రమాలనూ, సందేశాలనూ ఆ పత్రిక వార్తలుగా ప్రచురించేది. సంఘటనలను జ్ఞాపకాలుగా ప్రచురించేది. పర్యటనలలో హరిజన ఫండ్ కు చందాలు అడగడానికి గాంధీజీ సంకోచించేవారు కాదు. కార్యకర్తలు కూడ అందుకు అనుకూల వాతావరణాన్ని నిర్మాణం చేసేవారు. సభలలో గాంధీజీకి పెద్ద మొత్తాలు అందేవి. ఈ పని కోసం ధనికులూ, పారిశ్రామికవేత్తలూ, మిల్లు యజమానులూ కూడ పెద్ద మొత్తాలు ఇవ్వగలిగేవారు. కానీ, గాంధీజీ వారినుండి విరాళాలను ఆశించేవారు కాదు. హరిజన సేవలో అత్యధిక సంఖ్యలో ప్రజలను క్రియాశీలం చేయాలన్నది గాంధీజీ ఉద్దేశ్యం. సభలలో పాల్గొన్నవారూ, ఇతర సందర్భాలలో సంపర్కంలోనికి వచ్చినవారూ ఆయనకు ధారాళంగా సహకారం అందించారు. వ్యతిరేకులు ఇందుకు గాంధీజీని విమర్శించారు కూడా.

హరిజనులకు సమాన ప్రతిపత్తి కల్పించే కార్యక్రమాలవల్ల కోపగించిన ఛాందసవాదులు గాంధీజీని ధర్మద్రోహి అనీ, స్వార్థసాధకుడనీ, బేరగాడనీ, సమాజ భ్రష్టుడనీ నిందించేవారు. ఈ ఆరోపణలకు ‘సైనిక్’ పత్రిక జవాబిచ్చేది. గాంధీజీ భావాలకు పుష్టి నిచ్చే శ్లోకాలనూ,

ఘట్టాలనూ శ్రీరామ్ శాస్త్రాలనుండి, సంతల సందేశాలనుండి వెలికితీసి ప్రచురించేవారు. సంపాదకీయ పుటలో ఒక ‘కాలమ్’ కూడ ఆయన ప్రారంభించారు. ఆయా కొటేషన్లతో, ఘట్టాలతో కూర్చబడిన ఒక చిన్న వ్యాసం అందులో నియమితంగా ప్రచురితం అయ్యేది.

శివాలయంలో హరిజనుడు

వార్తాపత్రిక పనిలో ఏ మాత్రం తీరిక చిక్కినా, శ్రీరామ్ హరిజనోద్ధరణ కార్యక్రమాలను నిర్వహించేవారు. ప్రజలతో సంపర్కం చేసేవారు. అభిప్రాయాలను కలబోసుకునేవారు. అవసరమైన చోట కార్యక్రమాలను నడిపేవారు.

హరిజనులు సవర్ణ హిందువుల దేవాలయాలలోనికి వెళ్లకూడదు. వారు దూరంనుండే నమస్కరించాలి. ఆలయ శిఖర దర్శనమే వారికి దైవ దర్శనం. ఈ ఆచారాన్ని ఉల్లంఘించడానికై శ్రీరామ్ ఆగ్రాలో సవర్ణ హిందువుల పేటలో ఉన్న ఒక శివాలయాన్ని ఎంపికచేశారు. ఆలయం అంతపెద్దది కాదు. 20-25 మంది మాత్రమే అక్కడికి దర్శనానికి వస్తూఉంటారు. సోమవారంనాడు కొంచెం హెచ్చుమంది వస్తారు.

ఈ ఆలయంలో హరిజన ప్రవేశ కార్యక్రమం ఏర్పాటయింది. పెద్ద ఆలయాన్ని ఎంపికచేయకపోవడానికి కారణం ఉంది. అక్కడయితే వ్యతిరేకతా, ఘర్షణ ఏర్పడే అవకాశమూ హెచ్చు. అలాంటి ఘర్షణను తట్టుకునేటంత సంఖ్యలో కార్యకర్తలు లేరు. కార్యకర్తలు హెచ్చుమందే ఉన్నారు. కానీ, హరిజనోద్ధరణ పేరు వినేసరికి వారిలో పలువురు చల్లగా జారుకుంటారు. సిద్ధాంతాలు చెప్పడంలో, ఉపదేశాలు ఇవ్వడంలో వారంతా సాహసం చూపుతారు. ఆచరణలోకి వచ్చేసరికి అంత వేగంగానూ వెనుకకు తగ్గుతారు.

తీరాకల్లో కాపురముంటాయి కోరికలు.

శివాలయంలో రుద్రాభిషేకం జరుగుతుందనే వార్త కొద్దిమందికి తెలిసింది. ఆరుగురు హరిజన కార్యకర్తలు అభిషేకం జరపడానికి సిద్ధమైనారు. ఆలయంలో ఆనువంశిక పూజారి ఎవరూ లేరు. శివునికి అర్చన, ఆరాధన, ఆలయం అజమాయిషీ సన్యాసులే చేయాలన్నది అక్కడి ప్రజల నమ్మకం. అక్కడ సన్యాసి ఎవరూ లేరు. ఆలయ వ్యవస్థ స్వచ్ఛందసేవ స్థాయిలో నిర్వహించబడుతోంది. శ్రీరామ్ ఆలయంలో హరిజనులచేత అభిషేకం చేయిస్తున్నారని 20-25 మందికి తెలిసింది. వారిలో నలుగురు దానిని వ్యతిరేకించడానికి తయారయారు. 'బ్రాహ్మణ సమాజ్' అనే సంస్థను నడుపుతున్న కార్యకర్తలు వీరు. వీరు పోరాడే స్వభావం కలిగినవారు.

శ్రావణ మాసంలో ఆఖరు సోమవారం అది. నలుగురు తమ కార్యక్రమాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారన్న సంగతి తెలుసుకున్న శ్రీరామ్ దాన్ని తట్టుకునే ఉపాయం ఆలోచించారు. సోమవారం ఉదయం ఆలయంలోనికి రావాలని వ్యతిరేకులు అనుకున్నారు. ఉదయం నాలుగు గంటలకే వెళ్లి శివాలయాన్ని ఆక్రమించుకుని, పూజలూ, కీర్తనలూ ప్రారంభించాలన్నది వారి పథకం. అప్పుడు ఇతరులు వాటిని ప్రారంభించే అవకాశం ఉండదన్నది వారి ఆలోచన. శ్రీరామ్ ఆదివారం సాయంత్రమే పూజలూ, స్తోత్రాలూ ప్రారంభించారు. తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకు శివ పురాణం కథ ప్రారంభమయింది. నలుగురు హరిజన యువకులు కర్తలుగా కూర్చున్నారు. నాలుగు గంటలకు వచ్చిన 'బ్రాహ్మణ సమాజ్' వ్యక్తులు ఆ దృశ్యాన్ని చూచి అవాక్కయారు.

వారు ఏదయినా చేసేలోగానే- శ్రీరామ్ ముందుకు వచ్చారు. వచ్చిన వ్యక్తులకు నమస్కరించారు. పురాణ శ్రవణంలో పాల్గొనవలసిందిగా వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. ఆ ఆహ్వానం తర్వాత ఆ వ్యక్తులు మాట్లాడే

సాహసం చేయలేకపోయారు. వారి మనసులలో ఉన్న వ్యతిరేక భావన గాలిలో కలిసిపోయింది. వ్యతిరేకతను సాధ్యమైనంతవరకు తప్పించుకుంటూ పని జరుపుకుపోయే ఈ విధానం విషయం ఇతర ఉద్యమకారులకు తెలిసింది. ఈ విధానాన్ని అమలుచేయడానికి వారుకూడ ప్రయత్నించారు. ఒక్క ఆగ్రా డివిజన్లోనే ఒక నెలలో ఈ విధంగా ఎనిమిది ఆలయాలలో హరిజన ప్రవేశం జరిగింది.

'సైనిక్' పత్రికలో రాజకీయ వార్తలే కాక, సామాజిక ఉద్యమాల వార్తలు కూడ విరివిగా ప్రచురించబడేవి. వాటిలో మంచీ, చెడూ ఉండేవి. అన్ని రకాలవీ ఉండేవి. హరిజనోద్ధరణ కార్యక్రమాన్ని వేగవంతం చేయడానికై గాంధీజీ సుడిగాలి పర్యటన జరుపుతున్నారు. ఆయన ఆగ్రా వచ్చే కార్యక్రమం ఏర్పాటయింది. 1934 మార్చి నెలలో ఆగ్రా వస్తారని 1933 డిసెంబరులో నిర్ణయమయింది. వారికి స్వాగతం ఇవ్వడానికై 2100 రూపాయల హరిజన ఫండ్ సేకరించాలనే నిర్ణయం జరిగింది. అణా, రెండణాలు కూలీ ఇచ్చే రోజులలో 2100 రూపాయలు పెద్ద మొత్తమే. ఆ నిధిని సేకరించడానికై పదహారుగురు కార్యకర్తలతో ఒక సమితి ఏర్పాటయింది.

శ్రీరామ్ ఆ సమితిలో వరిష్ట సభ్యులు. హరిజన ఫండ్కు చందాలు సేకరించడానికై ప్రచారంలో, జన సంపర్కంలో ఆయన విలక్షణమైన పద్ధతులను అవలంబించారు. గాంధీజీ పర్యటనలోని అనేక సంఘటనలను ఆయన 'సైనిక్' పత్రికలో ప్రచురించారు.

ఆ సంఘటనలలో ఒకటి. ఒక యువతి తన బంగారు గాజులను హరిజన ఫండ్కు ఇచ్చింది. అప్పుడు గాంధీజీ ఇలా అన్నారు- "గాజులు ఇవ్వడంలో నీవు చూపిన త్యాగం నీకు అసలైన నగ."

మరో సందర్భంలో సభలో సమర్పించబడిన వస్తువులను లెక్కించడంలో గాంధీజీకి ఒక చెవి దుడ్డు కనబడింది. ఆయన

వాంఛలు విషంక్రక్కే పాము కోరలు- స్వామి రామతీర్థ.

వెంటనే కార్యకర్తలను ఆదేశించారు - “రెండో దుద్దుకూడా ఉంటుంది. వెదకండి. ఎక్కడో పడిపోయి ఉండవచ్చు.”

“ఆ మహిళ ఒక్క దుద్దు మాత్రమే ఇచ్చి ఉండవచ్చు”- అని ఎవరో అన్నారు. అందుకు గాంధీజీ ఇలా అన్నారు- “ఆ అవకాశం లేదు. ఏ మహిళ అయిన ఒక్క దుద్దు ధరించదు.”

మరో సందర్భంలో గాంధీజీ ఒక జ్యోతిష్కణ్ణి మందలించారు. గాంధీజీ చేయి చూస్తానని ఆయన అన్నాడు. ఆయనను వదిలించుకునే ధోరణిలో గాంధీజీ ఇలా అన్నారు- “అవసరం లేదు. నేను హరిజన కార్యకర్తను. వృధా చేయడానికి నా దగ్గర సమయం లేదు. పైగా- నన్ను తాకితే నీవూ అంటరానివాడివి అయిపోతావు.”

ఇలాంటి చిన్న చిన్న సంఘటనల వార్తలు అవి జరిగిన రోజునే అందవు. కొంత సమయం పడుతుంది. అయితే, వార్తలు సేకరించడంలో శ్రీరామ్ ఎంతో మెలకువ చూపేవారు. ఎంతో శ్రద్ధ చూపేవారు. రేడియో నుండి, పోస్టు ద్వారా, గాంధీగారితో పాటు కార్యక్రమానికి వెళ్లివచ్చిన కార్యకర్తల ద్వారా ఆయనకు కబుర్లు అందేవి. ఆయన వాటికి వార్తల రూపం ఇచ్చేవారు. రేడియో వార్తలు వ్రాయడంలో శ్రీరామ్ అద్భుతమైన ప్రతిభ చూపేవారు. రేడియోలో వార్త చదివే వ్యక్తి ఒక వాక్యం పూర్తిచేసిన క్షణంలోనే శ్రీరామ్ దాన్ని వ్రాసుకుని, తరువాత వాక్యాన్ని వ్రాయడానికి సిద్ధంగా ఉండేవారు.

శ్రీరామ్ కుటుంబంలోనికి మరో సంతానం వచ్చిచేరింది. ఈసారి సంతానం కుమార్తె. దయావతి అని ఆమెకు పేరుపెట్టారు. శ్రీరామ్ కుమారుడు ఓమ్ప్రకాశ్ కుటుంబంలోని పెద్దలతో పాటు ఆగ్రా వచ్చేవాడు. తన కుమారుణ్ణి గురించికాని, ఇతర కుటుంబ సభ్యుల గురించి కాని పట్టించుకునే తీరిక శ్రీరామ్ కు ఉండేది కాదు.

రామనామం

చిన్నప్పుడు గాంధీజీకి దయాలు అంటే మహాభయంగా ఉండేది. ఒకసారి మోహనదాసు గది నుండి బయటకు వెళ్ళవలసివచ్చింది. భయం కారణంగా ఆయన గుండె కొలిమితిత్తిలా కొట్టుకోవటం ఆరంభించింది. ఆ సమయంలో పొరుగింటి పనిమనిషి రంభ అక్కడ నిలుచుని ఉంది. ఆమె ప్రేమతో మోహనదాసు వీపు నిమిరి, నెత్తిపై చేయి పెట్టి చెప్పింది - ‘చీకటి అంటే ఎవరయినా భయపడతారా? రామనామాన్ని అనుకుంటూ వెళ్ళు . రాముడే నిన్ను రక్షిస్తాడు.’ దీంతో మోహనదాసు తన దౌర్బల్యాన్ని జయింపగలిగాడు. రామనామం ఆయనకు జీవనరక్షామంత్రమైంది. జీవితంలో అంతిమక్షణం వరకు ఆయన రామనామ జపం చేస్తుండేవారు.

కుటుంబంలోని వ్యక్తులు వచ్చి ఆయనను కలుసుకునేవారు. ఆగ్రా అంతా తిరిగి, తమ పనులు చూచుకుని, తిరిగి వెళ్లేవారు. వారి యోగ క్షేమాలను వివరంగా అడిగి తెలుసు కోవడంసైతం శ్రీరామ్ కు సాధ్యపడేది కాదు.

ఆ రోజుల్లో హరిజన ఫండ్ సేకరించే బాధ్యతను కూడ శ్రీరామ్ స్వీకరించారు. ఆ బాధ్యత, సైనిక్ పత్రిక రోజువారీ పని శ్రీరామ్ కు స్వాస ప్రశ్వాసలు అయిపోయాయి. హరిజన్ ఫండ్ కు 111 రూపాయలను స్వయంగా సేకరించాలని శ్రీరామ్ సంకల్పం చేశారు. జన సంపర్కం చేయడం కోసమై ఇతర కార్యకర్తలకూడ బయలుదేరారు.

★★★

ఋణమూ, ప్రణమూ- రెండింటి బాధా సహించరానిదే.

సామాజిక పరివర్తనకై సంఘర్షణ

కోటిరూపాలలో కులతత్వ విషం

నేడు సమాజమంతా కులాలుగా, వర్గాలుగా చీలిపోయిఉంది. హెచ్చు తగ్గులూ, అంటరానితనం గతంలోనూ ఉండేవి. పరపీడన కూడ ఉండేది. స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత కులతత్వం పెక్కు రూపాలలో వెలికివచ్చింది. విద్యారంగం పట్ల నిర్లక్ష్యం, ఆంగ్లేయులనుండి వారసత్వంగా వచ్చిన ప్రస్తుత రాజకీయ వ్యవస్థ సామాజిక సంస్థలు నూతన సృజన రంగాన్ని ఉపేక్షించడం- ఇవన్నీ అందుకు కారణాలు. జాతి నిర్మాణ కార్యం పౌరుల మానసిక - భావనాత్మక భూమిక ఆధారంగా జరుగుతుంది. దురాచారాలతో నిండిన దుష్ట వాతావరణంలో నికృష్ట వ్యక్తులే జన్మిస్తారు. సమాజ వాతావరణాన్ని మార్చితే, ఉత్తమ సంస్కారాలను మనస్సుల పై ముద్రించగలుగుతాము. నేడు సమాజమంతటిలో వ్యాపించిఉన్న అవ్యవస్థలకు బాధ్యత ప్రభుత్వానిది కాదు- మనందరిదీ. ఎందుకంటే- మనలోపల ఇంతవరకు జాతీయవాద సిద్ధాంతం స్థిరపడలేదు. భవ్య సమాజపు నవ నిర్మాణం జరిగినపుడే జాతి అఖండంగా, బలీయంగా రూపొందుతుంది. ఇందుకోసమై మనం కొన్ని అంశాలపట్ల శ్రద్ధ వహించవలసి ఉంటుంది.

కులతత్వం విజృంభిస్తోంది. పూర్వకాలంలో జన్మ ఆధారంగా కాక గుణ-కర్మలు ఆధారంగా వర్ణ విభజన జరిగింది. పుట్టుకతో అందరూ శూద్రులుగానే ఉంటారు. నేడు మనమంతా కులాలుగా విడిపోయి ఉన్నాం. మన కర్మవల్ల, మన శీలంవల్ల కాక- మన కులంవల్ల మనం గుర్తింపబడుతున్నాం. రాజకీయాలన్నింటికీ ఇదే ఆధారం అయింది. ఒక క్షేత్రంలో ఏ కులంవారు హెచ్చు సంఖ్యలో ఉంటే ఆ కులంవారిని అభ్యర్థులుగా నిలబెడుతున్నారు. అధిక సంఖ్యక రాజకీయం వచ్చి కులతత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తోంది.

ఇలాంటి రాజకీయం ఎందుకు పనికివస్తుంది? పంచ్ల ఎన్నిక, సర్పంచ్ల ఎన్నిక కులం ఆధారంగా జరుగుతోంది. గ్రామాలలోని సామరస్యం హరించుకుపోయింది. ఎన్నికలలో ఎందరు ప్రాణాలు కోల్పోయారో, మరెందరు ప్రాణాలు కోల్పోతారో. అధికారంతో ముడిపడిన రాజకీయం నేడు పూర్తిగా కులతత్వంపై, వంశతత్వంపై ఆధారపడుతోంది. అభ్యర్థుల వ్యక్తిగత ప్రత్యేకతలకు విలువలేకుండాపోయింది.

కుల రిజర్వేషన్ల కార్పిచ్చు

అవివేకంతో తీసుకున్న నిర్ణయాల ఫలితమే నేటి కుల రిజర్వేషన్ల కార్పిచ్చు. వెనుకబడినతనం ఆధారంగా, ఆర్థిక అవకాశాలు అందకపోవడం ఆధారంగా రిజర్వేషన్లు జరిగిఉంటే, అభివృద్ధికి అవకాశాలు అందరికీ అంది ఉండేవి. దళిత వర్గాలని పిలువబడే సమూహాలకు నేడు అన్ని అవకాశాలూ అందుతూ ఉండడం సంతోషించదగిన అంశం. అందువల్ల మంచి ఫలితాలు లభించాయి కూడా. అయితే, కులం ఆధారంగా సమాజాన్ని చీల్చడం తగునా? ఇదంతా అంతఃకలహాలకు దారితీస్తోంది.

మరో ప్రక్క - కొన్ని స్థలాలలో అగ్రకులాలవారి బావుల నుండి ఇతరులు నీళ్లు త్రాగలేని పరిస్థితి ఉంది. ఇతర కులాల పెళ్లి ఊరేగింపులు సైతం అగ్రకులాలవారి ఇళ్లముందునుండి వెళ్లడానికి వీలు ఉండడం లేదు. వేర్వేరు కులాలకు చెందిన యువతీ యువకులు ప్రేమ వివాహం జరుపుకుంటే, ఆటవిక చట్టం ప్రకారం వారిని శూలారోపణ చేసి చంపుతున్నారు. మరి మనం 21 శతాబ్దంలో జీవిస్తున్నామా? మనస్సు క్షోభిస్తోంది. దీనికి పరిష్కారం ఏమిటి?

పరమపూజ్య గురుదేవులు అన్ని కులాలవారినీ కలిపి విస్తృతమైన అఖిల విశ్వ గాయత్రీ పరివార్ ను

చదువుకు చివరి మెట్టు లేదు.

నిర్మాణం చేశారు. ఈ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో అన్ని కులాలకు చెందిన వ్యక్తులూ బ్రాహ్మణత్వాన్ని స్వీకరించి, ఎర్ర కాగడా సంరక్షణలో ముందుకుపోతున్నారు. పూజ్యవరులు తెచ్చిన ఈ విప్లవాన్ని దేశవ్యాప్తం చేయడం అత్యవసరం. ఇప్పుడు మన సంఖ్య మొత్తం జనసంఖ్యలో 3-4 శాతం మాత్రమే.

మరో లోపంకూడా ఉంది. ఒకే గురువుకు శిష్యులం అయినా, జ్ఞాన యజ్ఞం-భావ విప్లవంలో భాగస్వాములం అయినా- పెళ్లి విషయం వచ్చేసరికి మన కులంలోనే, మన శాఖలోనే దాన్ని జరుపుతాం. కొందరు సాహసించి ముందడుగు వేశారు. అది చాలదు.

మొదట ఇంటిపేర్లను తొలగించే విప్లవం రావాలి. ఋషుల పేర్లతో మనం గుర్తించబడాలి. ఆ తర్వాత పరస్పర వివాహాలు జరగాలి. అప్పుడు మాత్రమే యుగఋషి కన్న కల నిజ మవుతుంది. ఆ తర్వాత ఈ నమూనాను దేశమంతటా విస్తరింప జేయవచ్చు.

లింగ వివక్ష - కన్యా బ్రాణహత్యలు

స్త్రీ-పురుష అసమానత ఒక పెద్ద సమస్య. మగపిల్లకూ, ఆడపిల్లకూ మధ్య విచక్షణ ఫలితంగా- జనాభాలో మగ-ఆడ అనుపాతంలో తేడా పెరుగుతోంది. ఆడ శిశువును గర్భంలోనే చంపివేయడంవల్ల ఈ సమస్య ఏర్పడింది. మగపిల్లవాడే వంశాన్ని కొనసాగిస్తాడనే భ్రమ ఇందుకు మూల కారణం. గాయత్రీ పరివార్ ఈ విషయంపై విస్తృతమైన ఉద్యమాన్ని నిర్వహిస్తోంది. ఇతర ఆధ్యాత్మికవేత్తలూ, సామాజిక సంస్థలూ మరింతగా కృషిచేస్తే ఈ మచ్చను తొలగించవచ్చు. పెద్ద ఆధునిక నగరమైన చండీగఢ్ లో ఈ అనుపాతం 1000-750 ఉండడాన్నిబట్టి చదువుకున్నవారు కూడ ఎంత వెనుకబడి ఉన్నారో, ఎంత తెలివితక్కువగా ఉన్నారో తెలుస్తోంది. ఈ విషయమై ర్యాలీలను నిర్వహించాలి. ఇంటర్నెట్ నుండి పత్రికా రంగం, ప్రదర్శనముల వరకు అన్ని సాధనాలనూ ఇందుకోసం వినియోగించాలి. దోషులను కఠినంగా శిక్షించాలి.

వివాహ ఆడంబరం, వరకట్న పిశాచం

నవ సమాజ నిర్మాణానికి ఒక పెద్ద ఆటంకం ఆర్థిక వర్గవిభేదం. పెళ్లికి ఎంత హెచ్చుగా ఖర్చు చేస్తే, ఎంత కట్నం ఇస్తే, ఎంత దుబారా ఖర్చు చేస్తే ఆ వ్యక్తి అంత గొప్పవాడుగా పరిగణించబడతాడనే నమ్మకం మరో కారణం.

‘వివాహ ఆడంబరం మనల్ని దరిద్రులను చేస్తుంది, మోసగాళ్లను చేస్తుంది.’- అని మన గురుదేవులు 70 సంవత్సరాల క్రితమే హెచ్చరించారు. వరకట్న పిశాచం నేటికీ మనల్ని పట్టిపీడిస్తోంది; సమాజ ప్రగతిని ఆటంక పరుస్తోంది. సంపదతోపాటు ఆట్టహాసాలుకూడా పెరుగుతున్నాయి. వరకట్నాలూ పెరుగుతున్నాయి. అందరి రేట్లూ నిర్ణయమై ఉంటున్నాయి. వరకట్నం పేరిట అగ్నికి ఆహుతి చేయబడుతున్న కోడళ్ల సంఖ్య పెరిగింది.

గాయత్రీ పరివార్ ఆదర్శ వివాహాల ఉద్యమాన్ని నిర్వహిస్తోంది. శాంతికుంజ్ లో, గాయత్రీ తపోభూమిలో, వివిధ శక్తివీధులలో ఈ వివాహాలు పరంపరగా జరుగుతున్నాయి. ఇంతవరకు ఇలాంటి వివాహాలు రెండు లక్షలకు మించి జరిగాయి. వీటిలో అయిదు రూపాయల ఖర్చుతో సాదాగా పెళ్లి జరుపుతున్నారు. అయితే ఇది సముద్రంలో నీటి బొట్టువంటిది. సామాజిక సంస్థలు ఆదర్శ వివాహాల నిర్వహణను చేపట్టాలి. దుబారా ఖర్చుకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించాలి. యువశక్తి ఈ సంఘర్షణాత్మక ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించాలి.

సంప్రదాయ విభేదాలు

మన దేశంలో సంప్రదాయ విభేదాలు విపరీతంగా ఉన్నాయి. ఉపాసనా పద్ధతులు వేర్వేరు కావచ్చు. అయినా, అఖండ భారతం, అందరికీ విద్య, అందరికీ జ్ఞానం, అభివృద్ధికి అందరికీ సమాన అవకాశాలు- ఈ అంశాలపై మనమంతా ఏకంకావాలి. ‘అందరికీ సద్బుద్ధి, అందరికీ ఉజ్వల భవిష్యత్తు’- అనే మన గాయత్రీ మంత్రంలోని ప్రార్థన దేశమంతటికీ వర్తించే ప్రార్థన కాగలుగుతుంది. మంత్రం

సముద్రంకన్న హెచ్చుమందిని ముంచింది సారా.

పట్ల ఎవరికైనా అభ్యంతరం ఉన్నా- దాని అర్థంపై ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించవచ్చు. సంప్రదాయవాదం పేరిట పెచ్చరిల్లుతూన్న ఉగ్రవాదం మన జాతికి ఉపద్రవకరం. అందరూ కలసి దీనిపై పోరాటం జరపాలి. మన సాంస్కృతిక విలువలను పరిరక్షించుకోవాలి.

మన దేశంలో మరో సమస్య ఉంది. బిచ్చగాళ్ల సంఖ్య విపరీతంగా ఉంది. మరే దేశంలో లేనంతగా. మతం పేరిట ఈ వృత్తి పెంచిపోషించబడుతోంది. సోమరులూ, అపరాధులూ, జాతివ్యతిరేకులూ వీరిలో కలసిపోతున్నారు. ప్రగతిశీలమైన ఈ జాతికి కళంకంగా తయారవుతున్నారు. విప్రో, ఇన్ఫోసిస్, ఐ.ఐ.ఎమ్ల వంటి మహా సంస్థలు, మిసైల్ టెక్నాలజీలో అద్భుత ప్రగతి ఒకవైపు; అడుక్కుతినే జనం మరోవైపు. ఏమిటీ వైపరీత్యం? ఈ కళంకాన్ని నిర్మూలించవలసిందే.

అశ్లీలతా విషవృక్షం

అశ్లీలత అనే విషవృక్షాన్ని మనమంతా కలసి కూకటివ్రేళ్లతో పెల్లగించివేయాలి. అశ్లీలత అపరాధానికి జనని. మహిళలపై, బాలలపై అత్యాచారాలుగా అది పరిణమిస్తోంది. ఇంటర్నెట్లో, షోర్డింగ్లో, గోడలపై అతికించిన పోస్టర్లలో అశ్లీలత మన నైతికతపై విరుచుకు పడుతోంది. అయినా మనం మేలుకోవడం లేదు. పెరుగుతూన్న బలాత్కారాలూ, ఇళ్లలో హింసలూ, లైంగిక అపరాధాలూ ఈ అశ్లీలత యొక్క విష ఫలితాలే. మన పడక గదులలో, వార్తాపత్రికలలో ఇది వడ్డించబడుతోంది. ఈ అశ్లీలతకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని సమీకరించ వలసి ఉంది.

మరో కళంకం - మురికి

మన దేశంలో మరో సామాజిక కళంకం ఉంది. దానివల్ల పర్యాటకులు మన దేశానికి రావడానికి జంకుతున్నారు. అయినా నేటికీ ప్రపంచంలోని అయిదు ప్రముఖ పర్యాటక దేశాలలో భారత్ ఒకటి. ఆ కళంకం

మురికి. మనం ఎక్కడ పడితే అక్కడే దేన్ని పడి తేదాన్ని పారవేస్తున్నాం. అరటిపండు తింటాం. తొక్కను బస్సు కిటికీలో నుంచి బయటికి పారవేస్తాం. దాన్ని తొక్కి మనిషి జారిపడ్డా, అతడి ఎముకలు విరిగినా- మనకు పట్టదు. పాలిథిన్ సంచులుగా, విరిగిన సీసాలుగా ప్లాస్టిక్ సర్వత్రా కానవస్తోంది. నగరాల ప్రవేశ ద్వారాలలో ఇదే మనల్ని స్వాగతిస్తోంది. అపరిశుభ్రత ఉన్నచోట సభ్యతా, సమృద్ధి అడుగుపెట్టవు. మనం ఈ విషయమై జనమానసాన్ని మేలుకొలపాలి. మనం స్వయంగా మురికిని వ్యాప్తి చేయకూడదు. ఎవరైనా దాన్ని వ్యాప్తి చేస్తూ ఉంటే- అంతా కలసి దాన్ని అడ్డుకోవాలి. మనం జాతిని పరిశుభ్రంగా ఉంచితే, సామూహిక శ్రమదాన ప్రవృత్తిని నిలిపిఉంచితే- మన పట్టణాలూ, పల్లెలూ వాసయోగ్యం అవుతాయి.

గ్రుడ్డి నమ్మకాలూ, మూఢాచారాలూ

గ్రుడ్డి నమ్మకాలూ, మూఢాచారాలూ, జ్యోతిషం పేరిట దోపిడీలూ, భాగ్యవాదం, దయ్యాల కథలు- ఇవన్నీ దేశ ప్రగతికి ఆటంకాలు. ఈ వైజ్ఞానిక యుగంలో ఇవన్నీ అమ్ముడుపోతూఉండడం చిత్రం. సమాజపు ఒక అడుగు 21వ శతాబ్దంలో, సమాచార సాంకేతిక విప్లవంలో ఉంటే, మరో అడుగు గ్రహ శాంతులలో ఉండడం విడ్డూరం.

సంగ్రామం అవసరం

ఈ సామాజిక అసమానతలను నిర్మూలించాలంటే, ఈ కళంకాలన్నింటినీ రూపుమాపాలంటే- మనం కలసి పోరాటం జరపాలి; నైతికత ఆధారంగా సామాజిక విప్లవాన్ని సాధించాలి. ఇది మహా సమరం. రానున్న నాలుగు సంవత్సరాలలో మనం ఈ ఉద్యమాలను చేపట్టాలి. వీటిని ఒక్కొక్కటిగా సమాజంనుండి తొలగిస్తూపోవాలి.

వైజ్ఞానిక అధ్యాత్మవాద ప్రధానమైన ఆలోచనా, ఆధ్యాత్మిక మానవతా వాదం, భావ విప్లవ చింతన మన జాతిని తిరిగి జగద్గురువుగా రూపొందిస్తాయి.

★★★

నిన్నటి భయం, రేపటి దిగులు వద్దు.

కోటప్పకొండలో కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరం

కోటప్పకొండలో నవంబరు 17,18,19 తేదీలలో జరిగిన కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరంలో కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాలలోని 208 ప్రజ్ఞామండలాల సభ్యులు 2000 మంది పాల్గొన్నారు.

పరమపూజ్య గురుదేవులనుండి దీక్ష పొందిన ప్రొఫెసర్ మారెళ్ల శ్రీరామకృష్ణ గారు 24 సంవత్సరాలపాటు జరిపిన కృషికి ఫలశ్రుతి ఈ శిబిరం. శిబిరంలో ప్రొఫెసర్ శ్రీరామకృష్ణ గారు ఇలా ప్రకటించారు-

మన పరిజనులందరూ నేటినుండి శాంతికుంజ్ మార్గదర్శనాన్ని శిరసావహించాలి. ఎవ్వరూ నన్ను గురువు అని పిలువకూడదు. ఈ భూగోళంపై ఉన్న గాయత్రి పరివార్ సభ్యులందరికీ ఒకే ఒక గురువు వేదమూర్తి తపోనిష్ఠ పండిత శ్రీరామశర్మ ఆచార్య. గత ఆగస్టు 20 నుండి 29 వరకు నేను శాంతికుంజ్లో ఉన్నాను. ఆ సమయంలో అఖండజ్యోతి సమక్షంలో గురుదేవులు నాతో ఇలా అన్నారు- నాయనా! నీవు ఇక నా పని చెయ్యి. నా శిష్యుడవు కా, అందులోనే శుభం ఉంది.

శాంతికుంజ్ నుంచి తిరిగివచ్చిన తర్వాత ప్రొఫెసర్ శ్రీరామకృష్ణగారు తమ పరిచితులందరికీ ఫోన్ చేసి, నేటి నుంచి శాంతికుంజ్ ఆదేశాలను పాటించండి అని వారికి చెప్పారు. శాంతికుంజ్ మార్గదర్శనాన్ని పొంది, వారు రాష్ట్ర మంతటా ప్రజ్ఞా / మహిళా మండలాలను స్థాపించడం ప్రారంభించారు.

శతజయంతి సంకల్పాలు

గురుదేవుల శతజయంతి నాటికి రాష్ట్రంలోని 30,000 గ్రామాలలో ప్రతి గ్రామంలోనూ ప్రజ్ఞా / మహిళా మండలి స్థాపించాలనీ, ఇంటింటా దేవస్థాపన జరపాలనీ, 140 స్థలాలలో కనీసం పదివేల రూపాయలు విలువచేసే గ్రంథాలు కలిగిన గాయత్రీ జ్ఞాన మందిరాలను స్థాపించాలనీ రాష్ట్రంలోని కార్యకర్తలు నిర్ణయించారు.

గ్రామ గ్రామాన దీవార్ లేఖన్ (గోడలమీద సద్వాక్యాలను వ్రాయడం) జరపాలనీ, ఆ తర్వాత 2012లో హైదరాబాదులో అశ్వమేధ యజ్ఞాన్ని నిర్వహించేనాటికి ఇవన్నీ పూర్తి కావాలనీ నిర్ణయించారు. కూడ నిర్ణయించారు. కోటప్పకొండ శిబిరానికి నేపథ్యం ఇది.

గాయత్రీ ప్రదేశ్ గా ఆంధ్రప్రదేశ్

డిసెంబరులోగా “యుగశక్తి గాయత్రీ” మాసపత్రికకు 2016 మంది చందాదారులను చేర్చుతామని 60 మంది కార్యకర్తలు శిబిరంలో సంకల్పం చేశారు. ప్రతి ప్రజ్ఞా / మహిళా మండలి సంచాలకుడూ హైదరాబాదులో డిసెంబరులో జరిగే కార్యశాలలో పాల్గొనాలని కూడ శిబిరంలో నిర్ణయం జరిగింది. శాంతికుంజ్లో మే నెలలో జరిగే సాధనా శిబిరంలో 300 మంది, ఆగస్టులో జరిగే సాధనా శిబిరంలో 500 మంది, సెప్టెంబరులో జరిగే నెల రోజుల శిబిరంలో 200 మంది పాల్గొంటారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ను గాయత్రీ ప్రదేశ్ గా చేస్తారు- ఇవీ ఇతర నిర్ణయాలు.

డా॥ బ్రిజ్ మోహన్ గౌడ్ జీ, శ్రీయుతులు పరమానంద ద్వివేది, ఉమేశ్ కుమార్ శర్మ, శ్రీమతి ప్రశాంతి శర్మ శిబిర కార్యక్రమాలకు ఆధ్వర్యం వహించారు. శిబిరం చివరి రోజున కార్యకర్తలందరూ సంస్థ యొక్క సామూహిక దీక్ష తీసుకున్నారు.

శిబిరం ప్రత్యేకతలు

❖ జీవితాంతం శాంతికుంజ్ నిర్దేశాలకు అనుగుణంగా పనిచేస్తానని ప్రొఫెసర్ మారెళ్ల శ్రీరామకృష్ణ ప్రకటించారు.

❖ నారాకోడూరులోని గాయత్రీ శక్తిపీఠాన్ని డా॥ తుమ్మూరి శాంతికుంజ్ కు అప్పగించారు.

❖ నరసరావుపేటకు చెందిన శ్రీ విజయభాస్కర రెడ్డి తాము జీవితాంతం యుగనిర్మాణ యోజన పని చేస్తామని వేదికనుండి ప్రకటించారు.

మననం అనే అర్థంలో మంచి చెడ్డలు ప్రతిబింబిస్తాయి.

❖ వాడ్రేవుకు చెందిన శ్రీ సుబ్బారావు 2 1/2 ఎకరాల స్థలంలో ఉన్న తమ ఆశ్రమాన్ని శాంతికుంజ్ కు అప్పగించారు. శాంతికుంజ్ మార్గదర్శనంలో జీవితాంతం పనిచేసే వ్రతాన్ని స్వీకరించారు.

❖ నెల్లూరు జిల్లాలోని కాకువాయి వేదమాత గాయత్రీ ట్రస్టు ట్రస్టీలు తమ ట్రస్టును శాంతికుంజ్ కు దానం చేశారు.

❖ శిబిరంలో దిగువ వ్యక్తులు ఆయా జిల్లాలలో క్రియాశీల కార్యకర్తలుగా ప్రకటించబడ్డారు:

❖ ప్రకాశం జిల్లా: శ్రీయుతులు జి. మల్లికార్జున రావు, పేరి శాస్త్రి, కోటేశ్వర రావు, శ్రీనివాస రావు, బుచ్చిబాబు, వనమా, సిహెచ్. వెంకటయ్య, సిహెచ్.శివ, శ్రీమతి రాజ్యలక్ష్మి.

నెల్లూరు జిల్లా: శ్రీయుతులు ఆర్. భాస్కర నాయుడు, భువన, కె.వి. నాయుడు, పి. కిష్టయ్య, ఎమ్.వి. కేశవులు.

నరసరావు పేట: శ్రీయుతులు ఏ. వేణుగోపాల రెడ్డి, డా॥ శ్రీరామ్, టి.ఎన్. మల్లిశ్వర రావు, అచ్చయ్య, శ్రీమతి శాంతా రావు.

ఒంగోలు: శ్రీమతులు విమల, రాజ్యలక్ష్మి, పార్వతీ దేవి, ఎమ్. లక్ష్మి, శ్రీయుతులు సుబ్బారావు, కోటిలింగయ్య, సుబ్బయ్య.

గుంటూరు: శ్రీమతులు ఎ.శ్యామల, ఎమ్.లీల, శాంతా రావు, కుమారి, శ్రీయుతులు రంగనాయకులు, సి.వి.వి.రామారావు.

మహిళా మండలి: శ్రీమతులు బి. నిర్మల, శివకుమారి, ఆదిశేషమ్మ, వి. యశాలి, సుజాత.

చీరాలలో కార్యకర్తల గోష్ఠి

నవంబరు 20న చీరాలలో జరిగిన కార్యకర్తల గోష్ఠిలో వచ్చే సంవత్సరానికి కార్య యోజన రూపొందించబడింది. హైదరాబాదు కార్యశాలకు 50 మందిని పంపుతారు.

ఆ తర్వాత బావట్లలో మహిళామండలి స్థాపించబడింది.

గుంటూరులో 5 ప్రజ్ఞామండలులు, ఒక మహిళామండలి ఏర్పాటయినాయి.

విజయవాడలో సంవత్సరంలోగా గాయత్రీ చేతనా కేంద్రాన్ని నిర్మాణంచేయడానికి సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. నిర్మాణానికై శ్రీ అశ్వినీ సుబ్బారావు లక్ష రూపాయలు ఇస్తామని వాగ్దానం చేశారు. 2008లో విజయవాడలో 9 రోజుల కార్యకర్తల శిబిరాన్ని నిర్వహించాలని నిర్ణయించబడింది.

వరంగల్ లో కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరం

నవంబరు 24,25,26 తేదీలలో వరంగల్ లో వరంగల్, కరీంనగర్, ఖమ్మం జిల్లాల కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరం జరిగింది. 300 మంది పాల్గొన్నారు. ఈ మూడు జిల్లాలలో 50 ప్రజ్ఞామండలులు ఏర్పాటయినాయి. డిసెంబరులోగా 1500 మందిని “యుగశక్తి గాయత్రీ” పత్రిక చందాదారులుగా చేర్పించాలని సంకల్పం చేశారు. అయిదుగురు కార్యకర్తలు జీవితాంతం మిషన్ కార్యాన్ని నిర్వహించడానికి ముందుకురావడం ఈ శిబిరంలోని విశేషం.

వరంగల్ నగర డిప్యూటీ మేయర్ శ్రీ ఎ. రవీంద్ర, మార్కెట్ కమిటీ చైర్మన్ శ్రీ టి. రమేశ్ బాబు, డా॥ బ్రిజ్మోహన్ గౌడ్ జీ, ప్రొఫెసర్ ఎమ్.శ్రీరామకృష్ణ దీపప్రజ్వలన చేసి శిబిరాన్ని ప్రారంభించారు. ఆరోజున డిప్యూటీ మేయరుగారి గృహంలో దేవస్థాపన జరిగింది. అయిదు ప్రజ్ఞామండలులను స్థాపించాలని ఆయన సంకల్పం చేశారు. సంవత్సర కార్యయోజనలో భాగంగా 108 గ్రామ సంచాయతీలలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞాలను నిర్వహించాలనీ, సంవత్సరాంతంలో జిల్లా కేంద్రాలలో 108 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞాలు నిర్వహించాలనీ, 108 గ్రామాలలో ప్రజ్ఞామండలులను ఏర్పరచాలనీ నిర్ణయించారు. దీవార్ లేఖన్ కు స్టెన్సిల్ లను కార్యకర్తలకు పంచారు.

అతర్వాత నవంబరు 27 నుండి 30 వరకు వరంగల్ లో కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరం జరిగింది. అనంతరం

పంచినకొద్దీ పెరిగేది మంచితనం ఒక్కటే.

డిసెంబరు 1 నుండి ఇద్దరు కార్యకర్తలతో ఏర్పడిన బృందాలు తొర్రూరు మండలంలోని 80 గ్రామాలలో 5000 దేవస్థాపనలు జరపడానికి బయలుదేరాయి. 2008లో ప్రతి జిల్లాలో ఏడు రోజుల శిక్షణ శిబిరాలను నిర్వహించాలనీ, 1000 పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞాలను జరపాలనీ శిబిరంలో నిర్ణయించారు.

తొర్రూరులో 51 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం

వరంగల్ జిల్లా తొర్రూరులో డిసెంబరు 9న 51 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 8న భవ్య కలశయాత్ర జరిగింది. అత్యంత వైభవంగా జరిగిన ఆ యజ్ఞంలో ఆరువేలమంది పాల్గొని భోజన ప్రసాదాన్ని స్వీకరించారు. రూ.20,000లు విలువచేసే యుగ సాహిత్యం విక్రయించబడింది. నాటి సాయంత్రం కన్నుల పండువుగా దీపయజ్ఞం జరిగింది. శ్రీమతి ప్రశాంతి శర్మ దానికి ఆధ్వర్యం వహించారు. శాసనసభ్యులు డా॥ దుగ్యాల శ్రీనివాస రావు, వారి సతీమణి శ్రీమతి సుమన యజ్ఞంలో పాల్గొన్నారు. శ్రీ వనావత్ కమ్లీ (ఎమ్.పి.పి. తుర్రూరు), శ్రీ చెనుగ సురేంద్ర రెడ్డి, శ్రీ హనుమాన్ లా, శ్రీ దేవేంద్ర రెడ్డి విశిష్ట అతిథులుగా కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. శ్రీ ఉమేశ్ కుమార్ శర్మ ఆ ప్రముఖులకు యుగ సాహిత్యాన్ని బహూకరించారు. కార్యక్రమానికి సంయోజకులు డా॥శ్రీనివాస రావు, శ్రీ రాజలింగంలు.

యజ్ఞానికి 15 రోజుల ముందు నుండి కార్యకర్తలు 5 బృందాలుగా ఏర్పడి, 60 గ్రామాలలోని 500 గృహాలలో దేవస్థాపన జరిపారు. 108 గృహాలలో కలశ స్థాపన జరిపారు. 1090 మందికి గాయత్రీ మంత్రదీక్ష ఇచ్చారు. 22 ఉపనయన సంస్కారాలు జరిపారు.

శ్రీయుతులు మల్లికార్జునరావు, రఘురామ్, అచ్చయ్య, సదానంద్, శ్రీనివాసరావు, దశరథరావు, యోగేందర్, శ్రీమతులు దుర్గాసావిత్రి, విజయలక్ష్మి మున్నగు కార్యకర్తలు బృందాలుగా ఏర్పడి 60 గ్రామాలలో ప్రచారం చేశారు.

వచ్చే సంవత్సరం మరింత భారీయెత్తున 51 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం జరపాలని సంకల్పం తీసుకోబడింది. హైదరాబాదు కార్యశాలకు 20 మంది వెళ్లాలనీ, యుగశక్తి గాయత్రీ పత్రికకు 121 మందిని చందాదారులుగా చేర్చాలనీ కూడ సంకల్పం చేశారు.

విశాఖపట్నంలో కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరం

విశాఖపట్నంలో డిసెంబరు 1,2 తేదీలలో కార్యకర్తల శిక్షణ శిబిరం జరిగింది. నగరంలోని నాలుగు స్థలాలలో కార్యకర్తల గోష్ఠి జరిగింది. గాయత్రీ చేతనా కేంద్రానికి భూమిని దానం చేయాలని ఒక గోష్ఠిలో శ్రీ ధన్జీభాయ్ సంకల్పం చేశారు. శిబిరంలో రూ. 12,000లు విలువ చేసే యుగసాహిత్యం విక్రయించబడింది.

వచ్చే సంవత్సరంలో 108 ప్రజ్ఞామండలులు స్థాపించాలనీ, “యుగశక్తి గాయత్రీ” పత్రికకు 1500 మంది చందాదారులను చేర్పించాలనీ విశాఖపట్నం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాల కార్యకర్తలు సంకల్పం చేశారు. శ్రీ సాయికిశోర్ కార్యక్రమానికి సంయోజకులుగా వ్యవహరించారు. డా॥ బ్రిజ్మోహన్ గౌడ్జీ శిబిరంలో కార్యకర్తలకు మార్గదర్శనం చేశారు. శిబిరంలో సంవత్సర కార్యయోజన రూపొందించబడింది.

అమలాపురంలో కార్యకర్తల గోష్ఠి

అమలాపురంలో డిసెంబరు 4న కార్యకర్తల గోష్ఠి జరిగింది. శ్రీ చామర్తి వేంకటశ్యామలరావు ఆధ్వర్యం వహించారు. ఉదయం గోష్ఠి, మధ్యాహ్నం సామూహిక ఉద్బోధన జరిగాయి. 300 మంది గాయత్రీ మంత్ర దీక్ష తీసుకున్నారు. రూ. 5000లు విలువ చేసే యుగ సాహిత్యం విక్రయించబడింది. 24 ప్రజ్ఞా మండలులను స్థాపించాలనీ, “యుగశక్తి గాయత్రీ” పత్రికకు 108 మందిని చందాదారులుగా చేర్చాలనీ కార్యకర్తలు సంకల్పం చేశారు. డా॥ బ్రిజ్మోహన్ గౌడ్జీ, ప్రొఫెసర్ మారెళ్ల శ్రీరామకృష్ణ ప్రసంగించారు. నాటి సాయంత్రం 1008 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగింది.

విద్య, వివేకం, పరిజ్ఞానం వాడుతూన్నకొద్దీ ఊరుతూ ఉండే బావినీళ్లు.

హీరమండలంలో 24 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని హీరమండలంలో నవంబరు 3న 24 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం వైభవంగా జరిగింది.

2వ తేదీ సాయంత్రం 108 కలశాలతో మంగళ కలశయాత్ర జరిగింది. 3వ తేదీ ఉదయం డా॥ తుమ్మూరి, శ్రీ తోషణ్ సాహుల ఆధ్వర్యంలో గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 1200 మంది పాల్గొన్నారు. తహసీల్దారు శ్రీ వై.ఎస్.ఆర్. బాబ్లీ కార్యక్రమ నిర్వహణకు బాధ్యత వహించారు. శ్రీపి.ఎమ్.జె. బాబు, జి.వి. స్వామినాయుడు, డా॥ పులఖండం శ్రీనివాసరావు సహకరించారు. యజ్ఞంలో పాల్గొన్నవారందరూ గాయత్రీ మంత్రదీక్ష తీసుకున్నారు. నాటి సాయంత్రం 1008 దీపాలతో దీపయజ్ఞం భవ్యంగా జరిగింది.

శ్రీయుతులు నందిగాం ఆనందరావు, రఘునాథ్ పట్నాయక్, ఎ. హయగ్రీవరావు, ఎన్. కృష్ణమూర్తి, వి.గోదావరి రాజు, కె.అప్పలనాయుడు కార్యక్రమ సాఫల్యానికి విశేషంగా కృషి చేశారు.

పార్వతీ పురంలో

అక్టోబరు 25న పార్వతీపురం గాయత్రీ మహిళా డిగ్రీ కళాశాల ఆవరణలో 24కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. యజ్ఞానికి ముందు 108 కలశాలతో కలశ యాత్ర జరిగింది. యజ్ఞంలో 72మంది దంపతులు పాల్గొన్నారు. నాటి సాయంత్రం 2400 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగింది. శ్రీ సుదర్శన బ్రహ్మ అగ్నిహోత్రీ, శ్రీమతి పేర్ల వసుంధరాదేవి కార్యక్రమానికి ఆధ్వర్యం వహించారు.

కరీంనగర్ జిల్లాలో నవరాత్రి అనుష్ఠానాలు

వేములవాడలోని శ్రీ వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామివారి ఆలయంలో ఆశ్వయుజ నవరాత్రుల అనుష్ఠానం జరిగింది. రోజూ అఖండ జపం జరిగింది. చివరి రోజున ఉదయం పంచకుండీయ యజ్ఞం, సాయంత్రం 1008 దీపాలతో దీప యజ్ఞం జరిగాయి. 200మంది పాల్గొన్నారు. పూర్ణాహుతిలో సర్పంచ్ నరాల సత్తమ్మ - పోశెట్టిలు పాల్గొన్నారు. డా॥ పులి సత్యనారాయణ ఆధ్వర్యం వహించారు. శ్రీ నడిమెట్ల రాజేశం యజ్ఞ సంచాలనలో సహకరించారు. మల్యాల, మారుపాక, సిరిసిల్లా, తంగళ్లపెల్లి, కొత్తపేటలలో కూడ నవరాత్రి అనుష్ఠానాలు జరిగాయి. తంగళ్లపెల్లి కార్యక్రమానికి శ్రీబాదాం ప్రకాశ్, వారి సతీమణి శ్రీమతి గిరిజ ఆధ్వర్యం వహించారు.

పండుగలు	
జనవరి 2008	
5	గురుగోవింద సింగ్ జయంతి
12	వివేకానంద జయంతి
14	సంక్రాంతి
23	నేతాజీ జయంతి
26	గణతంత్రదినోత్సవం
ఫిబ్రవరి 2008	
11	వసంత పంచమి
21	రవిదాస్ జయంతి

ధర్మోత్తరంగా జీవిస్తూన్నప్పుడు మోక్షం అనుభవానికి వస్తుంది.

సద్గురు లీలామృతం

కడుపు కోసం కాక-ఆత్మ కోసం జీవించు

చిన్నతంలోనే తల్లి దండ్రులు గతించారు. తాతగారి ఇంట్లో పెరిగాను. మెట్రిక్ చదివాను. పై చదువుకు ఆశ లేదు. ఉద్యోగం వెదుకుతున్నాను. పెళ్లి ప్రస్తావన జరుగుతోంది. మా మేనమామకు అఖండ జ్యోతి పత్రిక వస్తోంది. ఆ పత్రికలోని ప్రతి వ్యాసాన్ని ఎంతో ఆసక్తిగా చదివేవాడిని. వీడ్కోలు ఉత్సవానికి మా మేనమామ వెళుతున్నారు. నేనూ వస్తానని వెనుకాడుతూ అన్నాను. ఆయన ఒప్పుకున్నారు. కలసి ఉత్సవానికి వెళ్లాము.

గురుదేవుల దర్శనం చేసుకున్నప్పుడు, వారు పూర్వ పరిచితులని అనిపించింది. అతి సహజంగా ఆత్మీయత ఉప్పొంగసాగింది. జనం బాగా ఉన్నారు. మాట్లాడడం, అడగడం సాధ్యం కాలేదు. దూరంగా నిలబడ్డాను. ఎందువల్లనో కాని- గురుదేవులు వ్రేలితో నైగ చేసి పిలిచారు. దగ్గర కూర్చోబెట్టుకున్నారు. ఇతరులతో మాట్లాడుతున్నారు. చేతితో నాతల నిమురుతూ ఉన్నారు. వీపు తట్టారు. మెడమీద చిన్న దెబ్బ వేశారు. ఇలా అన్నారు- “కడుపు కోసం కాక, ఆత్మ కోసం జీవించు.” ఈ మాట చెప్పి, పనిమీద మరోచోటికి వెళ్లారు.

మూడు రోజులపాటు ప్రవచనం విన్నాను. ఒక్కొక్క అక్షరం తలలో, గుండెలో మేకులా దిగిపోయింది. నా కణ కణంలో ఆయన వాణి ప్రతిధ్వనించసాగింది. తల నిమరడం, వీపు తట్టడం, మెడమీద చిన్న దెబ్బ వేయడం- ఈ అనుభూతులు రోజులో పలుమారులు కలుగుతున్నాయి. కలలో కూడ పలుమారులు గురుదేవుల దర్శనం ఈ విధంగా జరిగింది. తల్లి దండ్రులు కొద్దిగా జ్ఞాపకం ఉన్నారు. అప్పుడు చాలా చిన్నవాణ్ణి. ఇప్పుడు తల్లి దండ్రు లిద్దరి ప్రేమనూ కలగలుపుగా గురుదేవుల నుండి పొందాను.

నేను గురుదేవుల మనిషిని అయిపోయానని మా మేనమామతో స్పష్టంగా చెప్పాను.

మేనమామ అయిదు వందల రూపాయల పెట్టుబడితో నాకు సంచార గ్రంథాలయాన్ని కొని ఇచ్చారు. గురుదేవుల గురించీ, వారి మిషన్ గురించీ ఇంటింటికీ వెళ్లి చెబుతున్నాను. సాహిత్యాన్ని చదివిస్తున్నాను, అమ్ముతున్నాను. దానివల్ల వచ్చిన డబ్బుతో బ్రతుకుదెరువు సాగిస్తున్నాను. జీవితమంతా ఆనందంగా ఈ పనే చేస్తూ ఉంటాను.

-సుఖనందనలాల్ సాఖరే, గోయామఊరి

నేనా సాధనకే సమర్పితం ఈ జీవితం

వితంతువును అయి 15 సంవత్సరాలు గడిచాయి. అంతకుముందు మూడు సంవత్సరాలు పునిస్త్రీగా జీవించాను. ఒక ఆడపిల్ల పుట్టింది. రెండు సంవత్సరాల వయస్సులోనే చనిపోయింది. నాటినుండి నేటివరకు బ్రతుకు మోస్తున్నాను. తిరస్కారం తప్ప, ఉపేక్ష తప్ప- ఎవరినుండీ మరేవీ అందలేదు. పుట్టింట్లో కాని, అత్తింట్లో కాని మనస్సు కుదుటపడలేదు. నా అన్నవాళ్లు అసలు లేనేలేరు.

పొరుగింటివారికి పత్రికలు రెండూ (అఖండ జ్యోతి, యుగ నిర్మాణ యోజన) వస్తాయి. మూడు సంవత్సరాలుగా వాటిని తెచ్చుకుని, నియమబద్ధంగా చదువుతున్నాను. పెక్కు వ్యాసాలను రెండు మూడు మారులు చదివినా తృప్తి కలగలేదు. అవి అంతగా మనసు లోతులను తాకాయి.

పొరుగింటివారు వీడ్కోలు ఉత్సవానికి వెళుతున్నారు. నాకు వెళ్లాలని అనిపించింది. ఇంటిలోని వాళ్లు వద్దన్నప్పటికీ, పట్టుపట్టి వెళ్లాను. గురుదేవులను దర్శనం చేసుకున్నాను. జనం బాగా ఉన్నారు. మాట్లాడడానికీ, అడగడానికీ అవకాశం లేకపోయింది. దర్శనం చేస్తూ ఉండడంలో

కర్తవ్యంకోసం దేన్నైనా వదులుకో - దేనికోసమూ వదలకు కర్తవ్యాన్ని.

అభినందనీయం

గుంటూరు వాస్తవ్యులు శ్రీ కోట సుబ్బారావు “యుగశక్తి గాయత్రి” మాస పత్రికకు 217 మంది చందాదారులను చేర్పించారు. యుగ సాహిత్య ప్రసారంలో వారు జరిపిన ఈ కృషి సర్వధా అభినందనీయం.

ఉన్న ఆనందంకూడ తక్కువదేమీ కాదు. అందులో కూడ నాకు ఎంతో ఆనందం కలుగుతూ వచ్చింది. అక్కడనుండి వచ్చిన తర్వాత కూడ ఆ సౌమ్య మూర్తి నాకు పలుమారులు కలలో, మేలుకొన్న స్థితిలో కనిపించారు.

నేను నా భవిష్యత్తుకు రూపురేఖలు దిద్దుకున్నాను. శేష జీవితాన్ని మిషన్ కోసం ఇవ్వాలని అక్కడే నిర్ణయించుకున్నాను. ఈ సంకల్పాన్ని ఒక పుష్పంగా గురుదేవుల చరణాలకు సమర్పించివచ్చాను.

ఇక్కడికి రావడంతోనే మహిళా విద్యాలయాన్ని ప్రారంభించాను. యుగ నిర్మాణ పాఠ్యక్రమాన్నీ, సంగీతాన్నీ, కుట్టుపనినీ నేర్పుతున్నాను. నేర్చుకునేవారి సంఖ్య పెరుగుతోంది. ఇంటిలోని వాళ్లు మొదట్లో వ్యతిరేకించేవారు. ఇప్పుడు వారుకూడ మిన్నకున్నారు. జీవితమంతా సేవా కార్యాలలో నిమగ్నం అవుతాను.

-గోమతీ దేవి, విత్ గానా

★★★

సమతకై మమత

గ్రామంలో సంఘశాఖలో ఒక ఉత్సవం జరుగుతోంది. అందులో పండిట్ దీనదయాళ్ బౌద్ధిక్ వర్గ ఉంది. శాఖా కార్యక్రమం అయిన పిమ్మట శ్రీఓమ్ ప్రకాశ్ జీ, శ్రీకళ్యాణ్ సింగ్ మరికొందరు స్వయం సేవకులు కలిసి పండిట్ జీని గ్రామం నుండి రోడ్డు వరకు దిగబెట్టడానికి వెళ్ళారు. శ్రీఓమ్ ప్రకాశ్ జీ ప్రస్తుతం ఉత్తరప్రదేశ్ కు క్షేత్ర ప్రచారక్. శ్రీకళ్యాణ్ సింగ్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి. దారిలో ఇరుకైన కాలిదారి ఉంది. దాని ఒడ్డును ఆనుకొని ఒక బావి ఉంది. ఆ బావి క్రిందికి దిగిపోయింది. అది లోతు ఎక్కువ లేదు. అందులో ఉండి ఎవరైనా చేయి పైకెత్తితే పై గట్టు అందుతుంది.

చీకటిగా ఉంది. పండిట్ జీ కాలు జారింది. వారు బావిలో పడిపోయారు. బావిలోనుండే వారు చెప్పారు - ‘నేను క్రిందపడ్డాను. నేను వ్రేళ్ళమీద నుంచొని పైకి ఎగరటానికి ప్రయత్నిస్తాను. మీరు పైనున్నారు. మీ చేతిని క్రిందకి కొంచెం వంచి నాకు అందించండి. ఇద్దరి చేతులు కలుస్తాయి. నేను పైకి వచ్చేస్తాను.’

అలాగే జరిగింది. పండిట్ జీ బయటికి వచ్చారు. త్రోవలో నడుస్తూ నడుస్తూ ప్రసంగ వశాత్తు వారు చెప్పిన మాటలు ప్రక్కన నడుస్తున్నవారికి మాత్రమే కాదు, దేశంలోని సమస్త జనులకు గొప్పగొప్ప సిద్ధాంత వాక్యాలుగా గోచరించాయి. దీనదయాళ్ జీ ఆలోచన ఇలాసాగింది - ‘యుగయుగాలనుండి దళితులు, పీడితులు, శోషితులు, ఉపేక్షితులు ఉన్నారు. వారందరూ సొంత ప్రయత్నాలతో తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడేందుకు కృషి చేయాలి. మిగిలినివాళ్ళు వారితో సహకరించి వారికి చేయూత నివ్వాలి. పై నున్న వాళ్ళు అహంకారాన్ని వదిలి క్రింద నున్న వారికి ఆత్మీయతతో చేయి అందించాలి. పడిపోయిన వారిని పైకి లేపాలి. ఇదే సమతా సిద్ధాంతం. ఈ సమత అనేది మమత యొక్క పునాది మీద నిర్మాణమవుతుంది. దీని కారణంగానే దేశానికి మేలు జరుగుతుంది.’

కళ్ళలో కళ, వ్యక్తీకరణలో అందం, అక్షరాల్లో కాంతి, జీవితంలో ఔన్నత్యం నిరాడంబరతనుండే వస్తాయి.